Dokument ten służy wyłącznie do celów informacyjnych i nie ma mocy prawnej. Unijne instytucje nie ponoszą żadnej odpowiedzialności za jego treść. Autentyczne wersje odpowiednich aktów prawnych, włącznie z ich preambułami, zostały opublikowane w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej i są dostępne na stronie EUR-Lex. Bezpośredni dostęp do tekstów urzędowych można uzyskać za pośrednictwem linków zawartych w dokumencie

►**B**

ROZPORZĄDZENIE KOMISJI (UE) 2015/340

z dnia 20 lutego 2015 r.

ustanawiające wymagania techniczne i procedury administracyjne dotyczące licencji i certyfikatów kontrolerów ruchu lotniczego zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 216/2008, zmieniające rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 923/2012 i uchylające rozporządzenie Komisji (UE) nr 805/2011

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

(Dz.U. L 63 z 6.3.2015, s. 1)

sprostowane przez:

►**C1** Sprostowanie, Dz.U. L 159 z 22.6.2023, s. 152 (2015/340)

▼B

ROZPORZĄDZENIE KOMISJI (UE) 2015/340

z dnia 20 lutego 2015 r.

ustanawiające wymagania techniczne i procedury administracyjne dotyczące licencji i certyfikatów kontrolerów ruchu lotniczego zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 216/2008, zmieniające rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 923/2012 i uchylające rozporządzenie Komisji (UE) nr 805/2011

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

Artykuł 1

Przedmiot i zakres stosowania

1. Niniejsze rozporządzenie określa szczegółowe zasady dotyczące:

a) warunków wydawania, zawieszania i cofania licencji kontrolerów ruchu lotniczego i praktykantów-kontrolerów ruchu lotniczego, powiązanych uprawnień i uprawnień uzupełniających oraz przywilejów i obowiązków posiadaczy licencji;

b) warunków wydawania, ograniczania, zawieszania i cofania orzeczeń lekarskich dla kontrolerów ruchu lotniczego i praktykantów-kontrolerów ruchu lotniczego oraz przywilejów i obowiązków posiadaczy takich orzeczeń;

c) certyfikacji lekarzy orzeczników przeprowadzających badania lotniczo-lekarskie oraz centrów medycyny lotniczej dla kontrolerów ruchu lotniczego i praktykantów-kontrolerów ruchu lotniczego;

d) certyfikacji organizacji szkolących kontrolerów ruchu lotniczego;

e) warunków walidacji, przedłużania ważności, wznawiania i korzystania z takich licencji, uprawnień, uprawnień uzupełniających i certyfikatów.

2. Niniejsze rozporządzenie stosuje się do:

a) praktykantów-kontrolerów ruchu lotniczego i kontrolerów ruchu lotniczego realizujących swoje zadania w ramach zakresu stosowania rozporządzenia (WE) nr 216/2008;

b) osób i organizacji zaangażowanych w licencjonowanie, szkolenie, egzaminowanie, kontrolę oraz badania lekarskie i ocenę kandydatów zgodnie z niniejszym rozporządzeniem.

▼B

Artykuł 2

Zgodność z wymaganiami i procedurami

1. Praktykanci-kontrolerzy ruchu lotniczego, kontrolerzy ruchu lotniczego oraz osoby zaangażowane w licencjonowanie, szkolenie, egzaminowanie, kontrolę oraz badania lekarskie i ocenę kandydatów, do których odnosi się art. 1 ust. 2 lit. a) i b), posiadają kwalifikacje i uzyskali od właściwego organu, o którym mowa w art. 6, licencję zgodnie z przepisami określonymi w załącznikach I, III i IV.

2. Organizacje, o których mowa w art. 1 ust. 2 lit. b), posiadają kwalifikacje zgodnie z wymaganiami technicznymi i procedurami administracyjnymi określonymi w załącznikach I, III i IV i są certyfikowane przez właściwy organ, o którym mowa w art. 6.

3. Orzekanie o stanie zdrowia osób, o których mowa w art. 1 ust. 2 lit. a) i b), przebiega zgodnie z wymaganiami technicznymi i procedurami administracyjnymi określonymi w załącznikach III i IV.

4. Kontrolerów ruchu lotniczego zatrudnionych przez instytucje zapewniające służby żeglugi powietrznej w przestrzeni powietrznej terytorium podlegającego postanowieniom Traktatu, których główne miejsce prowadzenia działalności i ewentualnie siedziba statutowa znajdują się poza terytorium, do którego zastosowanie mają postanowienia Traktatu, należy uznać za kontrolerów posiadających licencję wydaną zgodnie z ust. 1, jeżeli spełniają oni obydwa poniższe warunki:

a) posiadają oni licencję kontrolera ruchu lotniczego wydaną przez państwo trzecie zgodnie z załącznikiem I do konwencji chicagowskiej;

b) wykazali na użytek właściwego organu, o którym mowa w art. 6, że zostali przeszkoleni i pomyślnie przeszli egzaminy i procedurę oceny równoważne do egzaminów i procedur wymaganych zgodnie z załącznikiem I część ATCO, podczęść D sekcje 1–4.

Zadania i funkcje przydzielone kontrolerom ruchu lotniczego, o których mowa w pierwszym akapicie, nie powinny wykraczać poza zakres uprawnień przyznanych im w licencji wydanej przez państwo trzecie.

5. Instruktorów prowadzących szkolenia praktyczne oraz osoby oceniające, zatrudnionych przez organizację szkoleniową, która znajduje się poza terytorium państw członkowskich, uznaje się za instruktorów i osoby oceniające posiadających kwalifikacje zgodnie z ust. 1, jeśli spełniają oni obydwa poniższe warunki:

a) posiadają oni licencję kontrolera ruchu lotniczego wydaną przez państwo trzecie zgodnie z załącznikiem I do konwencji chicagowskiej obejmującą uprawnienie i, w stosownym przypadku, uprawnienie uzupełniające odpowiadające uprawnieniu będącemu przedmiotem szkolenia lub oceny, do przeprowadzania których są oni upoważnieni;

b) wykazali na użytek właściwego organu, o którym mowa w art. 6, że zostali przeszkoleni i pomyślnie przeszli egzaminy i procedurę oceny równoważne do egzaminów i procedur wymaganych zgodnie z załącznikiem I część ATCO, podczęść D sekcja 5.

Uprawnienia, o których mowa w pierwszym akapicie, określa się w certyfikacie wydanym przez państwo trzecie i ogranicza do przeprowadzania szkoleń i ocen na rzecz organizacji szkoleniowych, które znajdują się poza terytorium państw członkowskich.

▼B

Artykuł 3

Zapewnianie służb kontroli ruchu lotniczego

1. Służby kontroli ruchu lotniczego są zapewniane wyłącznie przez wykwalifikowanych kontrolerów ruchu lotniczego, którzy uzyskali licencję zgodnie z niniejszym rozporządzeniem.

2. Z zastrzeżeniem art. 1 ust. 3 rozporządzenia (WE) nr 216/2008 państwa członkowskie w możliwie najszerszym zakresie zapewniają, aby służby zapewniane lub udostępniane przez personel wojskowy na powszechny użytek, o których mowa w art. 1 ust. 2 lit. c) wspomnianego rozporządzenia, gwarantowały poziom bezpieczeństwa odpowiadający co najmniej poziomowi określonemu w zasadniczych wymaganiach zawartych w załączniku Vb do wspomnianego rozporządzenia.

3. Państwa członkowskie mogą stosować niniejsze rozporządzenie do swego personelu wojskowego wykonującego służbę na użytek powszechny.

Artykuł 4

Definicje

Do celów niniejszego rozporządzenia stosuje się następujące definicje:

1) „sytuacja anormalna” oznacza okoliczności, w tym pogorszone warunki, które nie występują zwykle ani powszechnie i na wypadek których kontroler ruchu lotniczego nie uzyskał umiejętności automatycznego reagowania;

2) „akceptowalne sposoby spełnienia wymagań (ang. *acceptable means of compliance, AMC*)” oznaczają niewiążące standardy przyjęte przez Agencję w celu przedstawienia środków służących zapewnieniu zgodności z rozporządzeniem (WE) nr 216/2008 i przepisami wykonawczymi do niego;

3) „służba kontroli ruchu lotniczego (ang. *air traffic control, ATC*)” oznacza służbę zapewnianą w celu:

   a) zapobiegania kolizjom:

      — statków powietrznych, oraz

      — na polu manewrowym – między statkiem powietrznym a przeszkodami; oraz

   b) usprawniania i utrzymywania uporządkowanego przepływu ruchu lotniczego;

4) „organ kontroli ruchu lotniczego” jest terminem ogólnym oznaczającym w zależności od przypadku ośrodek kontroli obszaru, organ kontroli zbliżania lub organ kontroli lotniska;

5) „alternatywne sposoby spełnienia wymagań” oznaczają sposoby stanowiące alternatywę dla istniejących akceptowalnych sposobów spełnienia wymagań lub nowe środki służące zapewnieniu zgodności z rozporządzeniem (WE) nr 216/2008 i przepisami wykonawczymi do niego, w odniesieniu do których Agencja nie przyjęła żadnych powiązanych akceptowalnych sposobów spełnienia wymagań;

6) „ocena” oznacza ocenę praktycznych umiejętności, na podstawie której wydaje się, przedłuża lub wznawia licencję, uprawnienie lub uprawnienie(-a) uzupełniające i która dotyczy sposobu zachowania osoby ocenianej oraz praktycznego stosowania wiedzy i zrozumienia tematyki przez tę osobę;

▼B

7) „uprawnienie uzupełniające osoby oceniającej” oznacza upoważnienie wpisane do licencji i stanowiące jej część, które określa uprawnienia posiadacza licencji do oceny praktycznych umiejętności praktykanta-kontrolera ruchu lotniczego i kontrolera ruchu lotniczego;

8) „stres związany z incydentem krytycznym” oznacza wykazywanie przez daną osobę nietypowych lub skrajnych reakcji emocjonalnych, fizycznych lub behawioralnych w wyniku niespodziewanego zdarzenia, wypadku, incydentu lub poważnego incydentu;

9) „sytuacja awaryjna” oznacza poważną i niebezpieczną sytuację wymagającą natychmiastowych działań;

10) „egzamin” oznacza sformalizowany sprawdzian służący ocenie wiedzy danej osoby i zrozumienia przez nią tematyki;

11) „materiały zawierające wytyczne” oznaczają niewiążące materiały opracowane przez Agencję, które pomagają przedstawić znaczenie wymagania lub specyfikacji i które stosuje się w celu wsparcia interpretacji rozporządzenia (WE) nr 216/2008, przepisów wykonawczych do niego i akceptowalnych sposobów spełnienia wymagań;

12) „oznaczenie lokalizacji ICAO” oznacza czteroliterowy kod utworzony zgodnie z zasadami określonymi przez ICAO w najnowszej zaktualizowanej wersji podręcznika „DOC 7910” i przypisany do miejsca usytuowania stałej stacji lotniczej;

13) „uprawnienie uzupełniające w zakresie biegłości językowej” oznacza wpis w licencji stanowiący jej część i określający biegłość językową posiadacza;

14) „licencja” oznacza dokument wystawiony oraz zatwierdzony zgodnie z niniejszym rozporządzeniem, uprawniający jego prawowitego posiadacza do korzystania z przywilejów wynikających z uprawnień i uprawnień uzupełniających;

15) „szkolenie operacyjne” oznacza etap szkolenia w jednostce, podczas którego wcześniej uzyskana wiedza na temat czynności rutynowych i umiejętności związanych z pracą jest stosowana w praktyce pod nadzorem wykwalifikowanego instruktora szkolenia operacyjnego w rzeczywistych sytuacjach w ruchu;

16) „uzupełniające uprawnienie instruktora szkolenia operacyjnego” oznacza upoważnienie wpisane do licencji i stanowiące jej część, w którym określa się uprawnienia do prowadzenia szkolenia operacyjnego i szkolenia na szkoleniowych urządzeniach symulacji ruchu lotniczego;

17) „trenażer specjalizowany (ang. *part-task trainer, PTT*)” oznacza szkoleniowe urządzenie symulacji ruchu lotniczego służące do szkolenia w zakresie określonych i wybranych zadań operacyjnych bez konieczności wykonania przez osobę uczącą się wszystkich zadań, które są zwykle związane z pełnym środowiskiem operacyjnym;

18) „docelowe wyniki” oznaczają jasno i jednoznacznie określone wyniki, których osiągnięcia oczekuje się od osoby podejmującej szkolenie, warunki, na jakich wyniki te są osiągane, oraz standardy, które musi spełniać osoba podejmująca szkolenie;

▼B

19) „czasowa niezdolność” oznacza tymczasowy stan uniemożliwiający posiadaczowi licencji korzystanie z przywilejów wynikających z posiadanej licencji w okresie ważności uprawnień, uprawnień uzupełniających i orzeczenia lekarskiego;

20) „substancja psychoaktywna” oznacza alkohol, opioidy, pochodne konopi indyjskich, środki uspokajające i nasenne, kokainę, inne stymulatory psychiczne, halucynogenne i lotne rozpuszczalniki, z wyłączeniem kofeiny i tytoniu;

21) „uprawnienie uzupełniające” oznacza upoważnienie wpisane do licencji i stanowiące jej część, w którym określa się szczególne warunki, przywileje lub ograniczenia odnoszące się do stosownego uprawnienia;

22) „wznowienie” oznacza czynność administracyjną podejmowaną po wygaśnięciu uprawnienia, uprawnienia uzupełniającego lub certyfikatu, która polega na wznowieniu przywilejów wynikających z uprawnienia, uprawnienia uzupełniającego lub certyfikatu na kolejny, określony okres, pod warunkiem spełnienia określonych wymagań;

23) „przedłużenie” oznacza czynność administracyjną podejmowaną w okresie ważności uprawnienia, uprawnienia uzupełniającego lub certyfikatu, która umożliwia posiadaczowi dalsze korzystanie z przywilejów wynikających z uprawnień, uprawnień uzupełniających lub certyfikatu przez kolejny określony okres, pod warunkiem spełnienia określonych wymagań;

24) „sektor” oznacza część obszaru kontroli lub rejonu bądź górnego rejonu informacji powietrznej;

25) „symulator” oznacza szkoleniowe urządzenie symulacji ruchu lotniczego, które przedstawia istotne cechy prawdziwego środowiska operacyjnego i odtwarza warunki operacyjne, w których osoba podejmująca szkolenie może bezpośrednio ćwiczyć wykonywanie zadań w czasie rzeczywistym;

26) „szkoleniowe urządzenie symulacji ruchu lotniczego” oznacza urządzenie dowolnego rodzaju, w tym symulatory i trenażery specjalizowane, służące do symulacji warunków operacyjnych;

27) „uprawnienie uzupełniające instruktora szkolenia na szkoleniowych urządzeniach symulacji ruchu lotniczego” oznacza upoważnienie wpisane do licencji i stanowiące jej część, w którym określa się uprawnienia do prowadzenia szkolenia na szkoleniowych urządzeniach symulacji ruchu lotniczego;

28) „kurs szkoleniowy” oznacza szkolenie teoretyczne lub praktyczne przygotowane w zorganizowanych ramach i mające określony czas trwania;

29) „organizacja szkoleniowa” oznacza organizację, która uzyskała certyfikat właściwego organu uprawniający do prowadzenia jednego lub kilku rodzajów szkoleń;

30) „uprawnienie uzupełniające w jednostce” oznacza upoważnienie wpisane do licencji i stanowiące jej część, w którym określa się oznaczenie lokalizacji ICAO oraz sektor, grupę sektorów lub stanowiska pracy, których dotyczą uprawnienia posiadacza licencji;

31) „walidacja” oznacza proces, w wyniku którego na podstawie pomyślnego ukończenia kursu kwalifikującego do nadania uprawnienia uzupełniającego w jednostce związanego z uprawnieniem lub uprawnieniem uzupełniającym posiadacz może rozpocząć korzystanie z przywilejów wynikających z tego uprawnienia lub uprawnienia uzupełniającego.

▼B

Artykuł 5

Właściwy organ

1. Państwa członkowskie powołują lub ustanawiają co najmniej jeden właściwy organ odpowiedzialny za certyfikację i sprawowanie nadzoru nad osobami i organizacjami podlegającymi niniejszemu rozporządzeniu.

2. W ramach funkcjonalnego bloku przestrzeni powietrznej lub w przypadku zapewniania służb transgranicznych właściwe organy wyznacza się w porozumieniu z zainteresowanymi państwami członkowskimi.

3. Jeżeli państwo członkowskie powołuje lub ustanawia więcej niż jeden właściwy organ, zakresy kompetencji poszczególnych właściwych organów muszą być w stosownych przypadkach jasno określone w odniesieniu do odpowiedzialności i obszaru geograficznego. Działania tych organów muszą być skoordynowane, tak aby zapewniały one skuteczny nadzór nad wszystkimi osobami i organizacjami podlegającymi niniejszemu rozporządzeniu w zakresie ich odnośnych kompetencji.

4. Właściwy organ (właściwe organy) jest (są) niezależny(-e) od instytucji zapewniających służby żeglugi powietrznej i organizacji szkoleniowych. Niezależność ta osiągana jest poprzez odpowiednie rozdzielenie, co najmniej na poziomie funkcjonalnym, właściwych organów z jednej strony, i instytucji zapewniających służby żeglugi powietrznej oraz organizacji szkoleniowych z drugiej strony. Właściwe organy wykonują swe uprawnienia w sposób bezstronny i przejrzysty.

Wymaganie zawarte w pierwszym akapicie ma zastosowanie również do Agencji, w przypadku gdy pełni ona funkcję właściwego organu zgodnie z art. 6 ust. 2 lit. b) i art. 3 lit. a) ppkt (ii).

5. Państwa członkowskie zapewniają, by właściwe organy dysponowały zdolnością niezbędną do prowadzenia działań certyfikacyjnych i nadzorczych przewidzianych w ich programach certyfikacji i nadzoru, w tym wystarczającymi zasobami, by spełnić wymagania określone w załączniku II (część ATCO.AR). Państwa członkowskie korzystają w szczególności z ocen sporządzonych przez właściwe organy zgodnie z załącznikiem II pkt ATCO.AR.A.005 lit. a) w celu wykazania, że dysponują one odpowiednią zdolnością.

6. W odniesieniu do personelu właściwych organów wykonującego działania nadzorcze i certyfikacyjne na podstawie niniejszego rozporządzenia państwa członkowskie zapewniają, by nie występował bezpośredni lub pośredni konflikt interesów, w szczególności związany z więzami rodzinnymi lub interesami finansowymi personelu, którego to dotyczy.

7. Właściwy organ (właściwe organy) powołany(-e) lub ustanowiony(-e) przez państwo członkowskie do celów rozporządzenia (UE) nr 805/2011 uznaje się za właściwy organ do celów niniejszego rozporządzenia, chyba że zainteresowane państwo członkowskie określiło inaczej. W takim przypadku państwa członkowskie powiadamiają Agencję o nazwie (nazwach) i adresie (adresach) właściwego organu (właściwych organów), który(-e) został(-y) przez nie powołany(-e) lub ustanowiony(-e) w zastosowaniu niniejszego artykułu, jak również o wszelkich zmianach w tym zakresie.

Artykuł 6

Właściwy organ do celów załączników I, III i IV

1. Do celów załącznika I za właściwy organ uznaje się organ (organy) powołany(-e) lub ustanowiony(-e) przez państwo członkowskie, do którego(-ych) dana osoba występuje o wydanie licencji.

▼B

2. Do celów załącznika III oraz nadzoru nad zgodnością z wymaganiami dotyczącymi instytucji zapewniających służby żeglugi powietrznej określonymi w załączniku I właściwy organ to:

a) organ powołany lub ustanowiony przez państwo członkowskie jako organ właściwy w sprawach nadzoru w głównym miejscu prowadzenia przez wnioskodawcę działalności lub w miejscu ewentualnej siedziby statutowej wnioskodawcy, chyba że w dwustronnej lub wielostronnej umowie między państwami członkowskimi lub ich właściwymi organami postanowiono inaczej;

b) Agencja, jeśli główne miejsce prowadzenia działalności wnioskodawcy lub jego ewentualna siedziba statutowa znajdują się poza terytorium państw członkowskich.

3. Do celów załącznika IV właściwy organ to:

a) w przypadku centrów medycyny lotniczej:

(i) organ wyznaczony przez państwo członkowskie, na terytorium którego znajduje się główne miejsce prowadzenia działalności centrum medycyny lotniczej;

(ii) Agencja, jeśli centrum medycyny lotniczej mieści się w państwie trzecim;

b) w przypadku lekarzy orzeczników przeprowadzających badania lotniczo-lekarskie:

(i) organ wyznaczony przez państwo członkowskie, na terytorium którego znajduje się główne miejsce prowadzenia praktyki przez lekarza orzecznika przeprowadzającego badania lotniczo-lekarskie;

(ii) jeśli główne miejsce prowadzenia praktyki przez lekarza orzecznika przeprowadzającego badania lotniczo-lekarskie znajduje się w państwie trzecim, organ wyznaczony przez państwo członkowskie, do którego wnioskodawca występuje o wydanie certyfikatu.

Artykuł 7

Przepisy przejściowe

1. Licencje, uprawnienia i uprawnienia uzupełniające wydane zgodnie z odpowiednimi przepisami krajowymi na podstawie dyrektywy 2006/23/WE oraz licencje, uprawnienia i uprawnienia uzupełniające wydane zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 805/2011 uznaje się za wydane zgodnie z niniejszym rozporządzeniem.

2. Uprawnienie kontroli obszaru proceduralnej (ang. *Area Control Procedural*, ACP) wraz z uprawnieniem uzupełniającym kontroli oceanicznej (ang. *Oceanic Control*, OCN), wydane na podstawie przepisów krajowych opartych na art. 31 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr 805/2011, uznaje się za wydane zgodnie z niniejszym rozporządzeniem.

3. Orzeczenia lekarskie i certyfikaty dla organizacji szkoleniowych, lekarzy orzeczników przeprowadzających badania lotniczo-lekarskie i centrów medycyny lotniczej, zatwierdzenia programów utrzymania poziomu wiedzy i umiejętności w jednostce oraz planów szkoleń, wydane zgodnie z odpowiednimi przepisami krajowymi na podstawie dyrektywy 2006/23/WE oraz zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 805/2011, uznaje się za wydane zgodnie z niniejszym rozporządzeniem.

▼B

Artykuł 8

Zastępowanie licencji oraz dostosowanie przywilejów, kursów szkoleniowych i programów utrzymania poziomu wiedzy i umiejętności w jednostce

1. Najpóźniej do dnia 31 grudnia 2015 r. lub – w przypadku państwa członkowskiego korzystającego z odstępstwa przewidzianego w art. 11 ust. 2 – do dnia 31 grudnia 2016 r. państwa członkowskie zastępują licencje, o których mowa w art. 7 ust. 1, licencjami, których format jest zgodny z formatem określonym w dodatku 1 w załączniku II do niniejszego rozporządzenia.

2. Najpóźniej do dnia 31 grudnia 2015 r. lub – w przypadku państwa członkowskiego korzystającego z odstępstwa przewidzianego w art. 11 ust. 2 – do dnia 31 grudnia 2016 r. państwa członkowskie zastępują certyfikaty dla organizacji szkolących kontrolerów ruchu lotniczego, o których mowa w art. 7 ust. 3, certyfikatami, których format jest zgodny z formatem określonym w dodatku 2 w załączniku II do niniejszego rozporządzenia.

3. Najpóźniej do dnia 31 grudnia 2015 r. lub – w przypadku państwa członkowskiego korzystającego z odstępstwa przewidzianego w art. 11 ust. 2 – do dnia 31 grudnia 2016 r. państwa członkowskie zastępują certyfikaty dla lekarzy orzeczników przeprowadzających badania lotniczo-lekarskie i certyfikaty dla centrów medycyny lotniczej, o których mowa w art. 7 ust. 3, certyfikatami, których format jest zgodny z formatem określonym w dodatkach 3 i 4 w załączniku II do niniejszego rozporządzenia.

4. Najpóźniej do dnia 31 grudnia 2015 r. lub – w przypadku państwa członkowskiego korzystającego z odstępstwa przewidzianego w art. 11 ust. 2 – do dnia 31 grudnia 2016 r. przywileje egzaminatorów i osób oceniających pełniących te funkcje w ramach szkolenia wstępnego zgodnie z art. 20 rozporządzenia (UE) nr 805/2011 oraz przywileje wykwalifikowanych egzaminatorów i wykwalifikowanych osób oceniających pełniących te funkcje w ramach szkolenia w jednostce oraz szkolenia uzupełniającego i zatwierdzonych przez właściwy organ zgodnie z art. 24 rozporządzenia (UE) nr 805/2011 przekształca się w stosownych przypadkach w przywileje wynikające z uprawnienia uzupełniającego osoby oceniającej zgodnie z niniejszym rozporządzeniem.

5. Najpóźniej do dnia 31 grudnia 2015 r. lub – w przypadku państwa członkowskiego korzystającego z odstępstwa przewidzianego w art. 11 ust. 2 – do dnia 31 grudnia 2016 r. właściwe organy mogą w stosownych przypadkach przekształcić przywileje krajowych instruktorów szkolenia na symulatorach lub szkoleniowych urządzeniach symulacji ruchu lotniczego w przywileje wynikające z uprawnienia uzupełniającego instruktora szkolenia na szkoleniowych urządzeniach symulacji ruchu lotniczego, zgodnie z niniejszym rozporządzeniem.

6. Najpóźniej do dnia 31 grudnia 2015 r. lub – w przypadku państwa członkowskiego korzystającego z odstępstwa przewidzianego w art. 11 ust. 2 – do dnia 31 grudnia 2016 r. instytucje zapewniające służby żeglugi powietrznej dostosowują swoje programy utrzymania poziomu wiedzy i umiejętności w jednostce, tak aby programy te były zgodne z wymaganiami określonymi w niniejszym rozporządzeniu.

7. Najpóźniej do dnia 31 grudnia 2015 r. lub – w przypadku państwa członkowskiego korzystającego z odstępstwa przewidzianego w art. 11 ust. 2 – do dnia 31 grudnia 2016 r. organizacje szkolące kontrolerów ruchu lotniczego dostosowują swoje plany szkoleń, tak aby plany te były zgodne z wymaganiami określonymi w niniejszym rozporządzeniu.

▼B

8. Świadectwa ukończenia kursów szkoleniowych, które zaczęły się przed datą, od której stosuje się niniejsze rozporządzenie, zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 805/2011, akceptuje się do celów wydawania stosownych licencji, uprawnień i uprawnień uzupełniających zgodnie z niniejszym rozporządzeniem, pod warunkiem że szkolenie i ocena zostały zakończone najpóźniej do dnia 30 czerwca 2016 r. lub – w przypadku państwa członkowskiego korzystającego z odstępstwa przewidzianego w art. 11 ust. 2 – do dnia 30 czerwca 2017 r.

Artykuł 9

Zmiany w rozporządzeniu wykonawczym (UE) nr 923/2012

Artykuł 2 pkt 104 rozporządzenia wykonawczego (UE) nr 923/2012 otrzymuje brzmienie:

„104) »substancja psychotropowa« oznacza alkohol, opioidy, pochodne konopi indyjskich, środki uspokajające i nasenne, kokainę, inne stymulatory psychiczne, halucynogenne i lotne rozpuszczalniki, wyłączając kofeinę i tytoń;”.

Artykuł 10

Uchylenie

Uchyla się rozporządzenie (UE) nr 805/2011.

Artykuł 11

Wejście w życie i stosowanie

1. Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie dwudziestego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Rozporządzenie stosuje się od dnia 30 czerwca 2015 r.

2. W drodze odstępstwa od ust. 1 państwa członkowskie mogą zdecydować o niestosowaniu całości lub części przepisów zawartych w załącznikach I–IV przed dniem 31 grudnia 2016 r.

Jeśli państwo członkowskie korzysta z tej możliwości, powiadamia o tym Komisję i Agencję najpóźniej do dnia 1 lipca 2015 r. W powiadomieniu tym podaje się zakres odstępstwa lub odstępstw oraz program wdrażania uwzględniający przewidywane działania i ich harmonogram. W takim przypadku stosuje się nadal odpowiednie przepisy rozporządzenia (UE) nr 805/2011.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

▼B

SPIS TREŚCI

ZAŁĄCZNIK I – CZĘŚĆ ATCO – WYMAGANIA DOTYCZĄCE UDZIELANIA LICENCJI KONTROLERÓW RUCHU LOTNICZEGO

PODCZĘŚĆ A WYMAGANIA OGÓLNE

ATCO.A.001 Zakres

ATCO.A.005 Wniosek o wydanie licencji, uprawnień i uprawnień uzupełniających

ATCO.A.010 Wymiana licencji

ATCO.A.015 Korzystanie z praw wynikających z licencji a czasowa niezdolność

ATCO.A.020 Cofanie i zawieszanie licencji, uprawnień i uprawnień uzupełniających

PODCZĘŚĆ B – LICENCJE, UPRAWNIENIA I UPRAWNIENIA UZUPEŁNIAJĄCE

ATCO.B.001 Licencja praktykanta-kontrolera ruchu lotniczego

ATCO.B.005 Licencja kontrolera ruchu lotniczego

ATCO.B.010 Uprawnienia kontrolera ruchu lotniczego

ATCO.B.015 Uprawnienia uzupełniające

ATCO.B.020 Uprawnienia uzupełniające w jednostce

ATCO.B.025 Program utrzymania poziomu wiedzy i umiejętności w jednostce

ATCO.B.030 Uprawnienie uzupełniające w zakresie biegłości językowej

ATCO.B.035 Ważność uprawnienia uzupełniającego w zakresie biegłości językowej

ATCO.B.040 Ocena biegłości językowej

ATCO.B.045 Szkolenie językowe

PODCZĘŚĆ C – WYMAGANIA DOTYCZĄCE INSTRUKTORÓW I OSÓB OCENIAJĄCYCH

SEKCJA 1 – INSTRUKTORZY

ATCO.C.001 Instruktorzy szkolenia teoretycznego

ATCO.C.005 Instruktorzy szkolenia praktycznego

ATCO.C.010 Prawa instruktora szkolenia operacyjnego (OJTI)

ATCO.C.015 Wniosek o uprawnienie uzupełniające instruktora szkolenia operacyjnego

ATCO.C.020 Ważność uprawnienia uzupełniającego instruktora szkolenia operacyjnego

ATCO.C.025 Tymczasowe upoważnienie OJTI

▼B

ATCO.C.030 Prawa instruktora szkolenia na szkoleniowych urządzeniach symulacji ruchu lotniczego (STDI)

ATCO.C.035 Wniosek o uprawnienie uzupełniające instruktora szkolenia na szkoleniowych urządzeniach symulacji ruchu lotniczego

ATCO.C.040 Ważność uprawnienia uzupełniającego instruktora szkolenia na szkoleniowych urządzeniach symulacji ruchu lotniczego

SEKCJA 2 – OSOBY OCENIAJĄCE

ATCO.C.045 Prawa osoby oceniającej

ATCO.C.050 Partykularne interesy

ATCO.C.055 Wniosek o uprawnienie uzupełniające osoby oceniającej

ATCO.C.060 Ważność uprawnienia uzupełniającego osoby oceniającej

ATCO.C.065 Tymczasowe upoważnienie osoby oceniającej

PODCZĘŚĆ D – SZKOLENIE KONTROLERÓW RUCHU LOTNICZEGO

SEKCJA 1 – WYMAGANIA OGÓLNE

ATCO.D.001 Cele szkolenia kontrolerów ruchu lotniczego

ATCO.D.005 Rodzaje szkolenia kontrolerów ruchu lotniczego

SEKCJA 2 – WYMAGANIA DOTYCZĄCE SZKOLENIA WSTĘPNEGO

ATCO.D.010 Elementy szkolenia wstępnego

ATCO.D.015 Plan szkolenia wstępnego

ATCO.D.020 Kursy szkolenia podstawowego i kursy szkoleniowe w zakresie uprawnień

ATCO.D.025 Egzaminy i oceny ze szkolenia podstawowego

ATCO.D.030 Docelowe wyniki szkolenia podstawowego

ATCO.D.035 Egzaminy i oceny w ramach szkolenia w zakresie uprawnień

ATCO.D.040 Docelowe wyniki szkolenia w zakresie uprawnień

SEKCJA 3 – WYMAGANIA DOTYCZĄCE SZKOLENIA W JEDNOSTCE

ATCO.D.045 Elementy szkolenia w jednostce

ATCO.D.050 Warunki wstępne szkolenia w jednostce

ATCO.D.055 Plan szkoleń w jednostce

ATCO.D.060 Kurs w zakresie uprawnień uzupełniających w jednostce

ATCO.D.065 Wykazywanie się wiedzą teoretyczną i zrozumieniem tematyki

ATCO.D.070 Oceny dokonywane w trakcie kursów w zakresie uprawnień uzupełniających w jednostce

▼B

SEKCJA 4 – WYMAGANIA DOTYCZĄCE SZKOLENIA UZUPEŁNIAJĄCEGO

ATCO.D.075 Szkolenie uzupełniające

ATCO.D.080 Szkolenie odświeżające

ATCO.D.085 Szkolenie przejściowe

SEKCJA 5 – SZKOLENIE INSTRUKTORÓW I OSÓB OCENIAJĄCYCH

ATCO.D.090 Szkolenie instruktorów szkolenia praktycznego

ATCO.D.095 Szkolenie osób oceniających

DODATEK 1 do załącznika I – SKALA KLASYFIKACJI BIEGŁOŚCI JĘZYKOWEJ – WYMAGANIA DOTYCZĄCE BIEGŁOŚCI JĘZYKOWEJ

DODATEK 2 do załącznika I – SZKOLENIE PODSTAWOWE

Przedmiot 1: WPROWADZENIE DO KURSU

Przedmiot 2: PRAWO LOTNICZE

Przedmiot 3: ZARZĄDZANIE RUCHEM LOTNICZYM

Przedmiot 4: METEOROLOGIA

Przedmiot 5: NAWIGACJA

Przedmiot 6: STATKI POWIETRZNE

Przedmiot 7: CZYNNIKI LUDZKIE

Przedmiot 8: URZĄDZENIA I SYSTEMY

Przedmiot 9: ŚRODOWISKO ZAWODOWE

DODATEK 3 do załącznika I – UPRAWNIENIE KONTROLI LOTNISKA WIZUALNEJ (ADV)

Przedmiot 1: WPROWADZENIE DO KURSU

Przedmiot 2: PRAWO LOTNICZE

Przedmiot 3: ZARZĄDZANIE RUCHEM LOTNICZYM

Przedmiot 4: METEOROLOGIA

Przedmiot 5: NAWIGACJA

Przedmiot 6: STATKI POWIETRZNE

Przedmiot 7: CZYNNIKI LUDZKIE

Przedmiot 8: URZĄDZENIA I SYSTEMY

Przedmiot 9: ŚRODOWISKO ZAWODOWE

Przedmiot 10: SYTUACJE ANORMALNE I AWARYJNE

Przedmiot 11: LOTNISKA

▼B

DODATEK 4 do załącznika I – UPRAWNIENIE KONTROLI LOTNISKA INSTRUMENTALNEJ DLA WIEŻY – ADI (TWR)

Przedmiot 1: WPROWADZENIE DO KURSU

Przedmiot 2: PRAWO LOTNICZE

Przedmiot 3: ZARZĄDZANIE RUCHEM LOTNICZYM

Przedmiot 4: METEOROLOGIA

Przedmiot 5: NAWIGACJA

Przedmiot 6: STATKI POWIETRZNE

Przedmiot 7: CZYNNIKI LUDZKIE

Przedmiot 8: URZĄDZENIA I SYSTEMY

Przedmiot 9: ŚRODOWISKO ZAWODOWE

Przedmiot 10: SYTUACJE ANORMALNE I AWARYJNE

Przedmiot 11: LOTNISKA

DODATEK 5 do załącznika I – UPRAWNIENIE KONTROLI ZBLIŻANIA PROCEDURALNEJ (APP)

Przedmiot 1: WPROWADZENIE DO KURSU

Przedmiot 2: PRAWO LOTNICZE

Przedmiot 3: ZARZĄDZANIE RUCHEM LOTNICZYM

Przedmiot 4: METEOROLOGIA

Przedmiot 5: NAWIGACJA

Przedmiot 6: STATKI POWIETRZNE

Przedmiot 7: CZYNNIKI LUDZKIE

Przedmiot 8: URZĄDZENIA I SYSTEMY

Przedmiot 9: ŚRODOWISKO ZAWODOWE

Przedmiot 10: SYTUACJE ANORMALNE I AWARYJNE

Przedmiot 11: LOTNISKA

DODATEK 6 do załącznika I – UPRAWNIENIE KONTROLI OBSZARU PROCEDURALNEJ (ACP)

Przedmiot 1: WPROWADZENIE DO KURSU

Przedmiot 2: PRAWO LOTNICZE

▼B

Przedmiot 3: ZARZĄDZANIE RUCHEM LOTNICZYM

Przedmiot 4: METEOROLOGIA

Przedmiot 5: NAWIGACJA

Przedmiot 6: STATKI POWIETRZNE

Przedmiot 7: CZYNNIKI LUDZKIE

Przedmiot 8: URZĄDZENIA I SYSTEMY

Przedmiot 9: ŚRODOWISKO ZAWODOWE

Przedmiot 10: SYTUACJE ANORMALNE I AWARYJNE

DODATEK 7 do załącznika I – UPRAWNIENIE KONTROLI ZBLIŻANIA DOZOROWANEJ (APS)

Przedmiot 1: WPROWADZENIE DO KURSU

Przedmiot 2: PRAWO LOTNICZE

Przedmiot 3: ZARZĄDZANIE RUCHEM LOTNICZYM

Przedmiot 4: METEOROLOGIA

Przedmiot 5: NAWIGACJA

Przedmiot 6: STATKI POWIETRZNE

Przedmiot 7: CZYNNIKI LUDZKIE

Przedmiot 8: URZĄDZENIA I SYSTEMY

Przedmiot 9: ŚRODOWISKO ZAWODOWE

Przedmiot 10: SYTUACJE ANORMALNE I AWARYJNE

Przedmiot 11: LOTNISKA

DODATEK 8 do załącznika I – UPRAWNIENIE KONTROLI OBSZARU DOZOROWANEJ (ACS)

Przedmiot 1: WPROWADZENIE DO KURSU

Przedmiot 2: PRAWO LOTNICZE

Przedmiot 3: ZARZĄDZANIE RUCHEM LOTNICZYM

Przedmiot 4: METEOROLOGIA

Przedmiot 5: NAWIGACJA

Przedmiot 6: STATKI POWIETRZNE

Przedmiot 7: CZYNNIKI LUDZKIE

Przedmiot 8: URZĄDZENIA I SYSTEMY

▼B

Przedmiot 9: ŚRODOWISKO ZAWODOWE

Przedmiot 10: SYTUACJE ANORMALNE I AWARYJNE

ZAŁĄCZNIK II – CZĘŚĆ ATCO.AR – WYMAGANIA DOTYCZĄCE WŁAŚCIWYCH ORGANÓW

PODCZĘŚĆ A WYMAGANIA OGÓLNE

ATCO.AR.A.001 Zakres

ATCO.AR.A.005 Personel

ATCO.AR.A.010 Zadania właściwych organów

ATCO.AR.A.015 Sposoby spełnienia wymagań

ATCO.AR.A.020 Informowanie Agencji

ATCO.AR.A.025 Natychmiastowe przeciwdziałanie problemowi w zakresie bezpieczeństwa

PODCZĘŚĆ B ZARZĄDZANIE

ATCO.AR.B.001 System zarządzania

ATCO.AR.B.005 Przydział zadań kwalifikowanym jednostkom

ATCO.AR.B.010 Zmiany w systemie zarządzania

ATCO.AR.B.015 Prowadzenie rejestrów

PODCZĘŚĆ C NADZÓR I EGZEKWOWANIE PRZEPISÓW

ATCO.AR.C.001 Nadzór

ATCO.AR.C.005 Program sprawowania nadzoru

ATCO.AR.C.010 Niezgodności i środki wykonawcze wobec personelu

PODCZĘŚĆ D – WYDAWANIE, PRZEDŁUŻANIE, WZNAWIANIE, ZAWIESZANIE I COFANIE LICENCJI, UPRAWNIEŃ I UPRAWNIEŃ UZUPEŁNIAJĄCYCH

ATCO.AR.D.001 Procedury wydawania, przedłużania i wznawiania licencji, uprawnień, uprawnień uzupełniających i upoważnień

ATCO.AR.D.005 Cofnięcie i zawieszenie licencji, uprawnień i uprawnień uzupełniających

PODCZĘŚĆ E – PROCEDURA CERTYFIKACJI ORGANIZACJI SZKOLĄCYCH KONTROLERÓW RUCHU LOTNICZEGO I ZATWIERDZANIA KURSÓW SZKOLENIOWYCH

ATCO.AR.E.001 Wniosek i procedura certyfikacji organizacji szkoleniowych

ATCO.AR.E.005 Zatwierdzanie kursów szkoleniowych i planów szkoleń

ATCO.AR.E.010 Zmiany w organizacjach szkoleniowych

ATCO.AR.E.015 Niezgodności i działania naprawcze

▼B

PODCZĘŚĆ F – SPECJALNE WYMAGANIA DOTYCZĄCE CERTYFIKACJI W ZAKRESIE MEDYCYNY LOTNICZEJ

SEKCJA 1 – WYMAGANIA OGÓLNE

ATCO.AR.F.001 Centra medycyny lotniczej i certyfikacja w zakresie medycyny lotniczej

SEKCJA 2 – DOKUMENTACJA

ATCO.AR.F.005 Orzeczenie lekarskie

ATCO.AR.F.010 Certyfikat lekarza orzecznika przeprowadzającego badania lotniczo-lekarskie (AME)

ATCO.AR.F.015 Certyfikat centrum medycyny lotniczej (AeMC)

ATCO.AR.F.020 Formularze lotniczo-lekarskie

DODATEK 1 do załącznika II – Format licencji – LICENCJA KONTROLERA RUCHU LOTNICZEGO

DODATEK 2 do załącznika II – CERTYFIKAT ORGANIZACJI SZKOLĄCEJ KONTROLERÓW RUCHU LOTNICZEGO (ATCO TO)

DODATEK 3 do załącznika II – CERTYFIKAT LEKARZA ORZECZNIKA PRZEPROWADZAJĄCEGO BADANIA LOTNICZO–LEKARSKIE (AME)

DODATEK 4 do załącznika II – CERTYFIKAT CENTRUM MEDYCYNY LOTNICZEJ (AeMC)

ZAŁĄCZNIK III – CZĘŚĆ ATCO.OR – WYMAGANIA DOTYCZĄCE ORGANIZACJI SZKOLĄCYCH KONTROLERÓW RUCHU LOTNICZEGO I CENTRÓW MEDYCYNY LOTNICZEJ

PODCZĘŚĆ A WYMAGANIA OGÓLNE

ATCO.OR.A.001 Zakres

PODCZĘŚĆ B – WYMAGANIA DOTYCZĄCE ORGANIZACJI SZKOLĄCYCH KONTROLERÓW RUCHU LOTNICZEGO

ATCO.OR.B.001 Wniosek o certyfikat organizacji szkoleniowej

ATCO.OR.B.005 Sposoby spełnienia wymagań

ATCO.OR.B.010 Warunki zatwierdzania organizacji szkoleniowej i korzystania przez nią z praw wynikających z certyfikatu

ATCO.OR.B.015 Zmiany w organizacjach szkoleniowych

ATCO.OR.B.020 Zachowanie ważności

ATCO.OR.B.025 Dostęp do obiektów i danych organizacji szkoleniowych

ATCO.OR.B.030 Niezgodności

ATCO.OR.B.035 Natychmiastowe przeciwdziałanie problemowi w zakresie bezpieczeństwa

ATCO.OR.B.040 Zgłaszanie zdarzeń

PODCZĘŚĆ C – ZARZĄDZANIE ORGANIZACJAMI SZKOLĄCYMI KONTROLERÓW RUCHU LOTNICZEGO

ATCO.OR.C.001 System zarządzania organizacji szkoleniowych

▼B

ATCO.OR.C.005 Zlecone czynności

ATCO.OR.C.010 Wymagania odnoszące się do personelu

ATCO.OR.C.015 Zaplecze i sprzęt

ATCO.OR.C.020 Prowadzenie rejestrów

ATCO.OR.C.025 Finansowanie i ubezpieczenia

PODCZĘŚĆ D – WYMAGANIA DOTYCZĄCE KURSÓW SZKOLENIOWYCH I PLANÓW SZKOLEŃ

ATCO.OR.D.001 Wymagania dotyczące kursów szkoleniowych i planów szkoleń

ATCO.OR.D.005 Wyniki egzaminów i oceny oraz certyfikaty

PODCZĘŚĆ E – WYMAGANIA DOTYCZĄCE CENTRÓW MEDYCYNY LOTNICZEJ

ATCO.OR.E.001 Centra medycyny lotniczej

ZAŁĄCZNIK IV – CZĘŚĆ ATCO.MED – WYMAGANIA ZDROWOTNE WOBEC KONTROLERÓW RUCHU LOTNICZEGO

PODCZĘŚĆ A WYMAGANIA OGÓLNE

SEKCJA 1 – PRZEPISY OGÓLNE

ATCO.MED.A.001 Właściwy organ

ATCO.MED.A.005 Zakres

ATCO.MED.A.010 Definicje

ATCO.MED.A.015 Tajemnica lekarska

ATCO.MED.A.020 Pogorszenie kondycji zdrowotnej

ATCO.MED.A.025 Obowiązki centrum medycyny lotniczej i lekarza orzecznika przeprowadzającego badania lotniczo-lekarskie

SEKCJA 2 – WYMAGANIA DOTYCZĄCE ORZECZEN LEKARSKICH

ATCO.MED.A.030 Orzeczenia lekarskie

ATCO.MED.A.035 Wniosek o wydanie orzeczenia lekarskiego

ATCO.MED.A.040 Wydawanie, przedłużanie i wznawianie orzeczeń lekarskich

ATCO.MED.A.045 Okres ważności, przedłużanie i wznawianie orzeczeń lekarskich

ATCO.MED.A.046 Zawieszanie lub cofanie orzeczeń lekarskich

ATCO.MED.A.050 Przekazywanie sprawy

PODCZĘŚĆ B – WYMAGANIA DOTYCZĄCE ORZECZEŃ LEKARSKICH KONTROLERÓW RUCHU LOTNICZEGO

SEKCJA 1 – PRZEPISY OGÓLNE

ATCO.MED.B.001 Ograniczenia w odniesieniu do orzeczeń lekarskich

▼B

SEKCJA 2 – WYMAGANIA ZDROWOTNE DOTYCZĄCE ORZECZEŃ LEKARSKICH KLASY 3

ATCO.MED.B.005 Przepisy ogólne

ATCO.MED.B.010 Układ sercowo-naczyniowy

ATCO.MED.B.015 Układ oddechowy

ATCO.MED.B.020 Układ trawienny

ATCO.MED.B.025 Układ metaboliczny oraz wewnątrzwydzielniczy

ATCO.MED.B.030 Hematologia

ATCO.MED.B.035 Układ moczowo-płciowy

ATCO.MED.B.040 Choroba zakaźna

ATCO.MED.B.045 Położnictwo i ginekologia

ATCO.MED.B.050 Układ mięśniowo-szkieletowy

ATCO.MED.B.055 Psychiatria

ATCO.MED.B.060 Psychologia

ATCO.MED.B.065 Neurologia

ATCO.MED.B.070 Narząd wzroku

ATCO.MED.B.075 Widzenie barw

ATCO.MED.B.080 Otorynolaryngologia

ATCO.MED.B.085 Dermatologia

ATCO.MED.B.090 Onkologia

PODCZĘŚĆ C – LEKARZE ORZECZNICY PRZEPROWADZAJĄCY BADANIA LOTNICZO-LEKARSKIE (AME)

ATCO.MED.C.001 Prawa

ATCO.MED.C.005 Wniosek

ATCO.MED.C.010 Wymagania dotyczące wydawania certyfikatu lekarza orzecznika przeprowadzającego badania lotniczo-lekarskie (AME)

ATCO.MED.C.015 Kursy szkoleniowe z zakresu medycyny lotniczej

ATCO.MED.C.020 Zmiany w certyfikacie AME

ATCO.MED.C.025 Ważność certyfikatów lekarza orzecznika przeprowadzającego badania lotniczo-lekarskie

▼B

ZAŁĄCZNIK I

CZĘŚĆ ATCO

WYMAGANIA DOTYCZĄCE UDZIELANIA LICENCJI KONTROLERÓW RUCHU LOTNICZEGO

PODCZĘŚĆ A

WYMAGANIA OGÓLNE

ATCO.A.001 Zakres

W niniejszej części, zawartej w niniejszym załączniku, określono wymagania dotyczące wydawania, cofania i zawieszania licencji praktykanta-kontrolera ruchu lotniczego i licencji kontrolera ruchu lotniczego oraz związanych z nimi uprawnień i uprawnień uzupełniających, a także warunki ich ważności i korzystania z nich.

ATCO.A.005 Wniosek o wydanie licencji, uprawnień i uprawnień uzupełniających

a) Wniosek o wydanie licencji, uprawnień i uprawnień uzupełniających przedkłada się właściwemu organowi zgodnie z procedurą ustanowioną przez ten organ.

b) Wniosek o wydanie dodatkowych uprawnień lub uprawnień uzupełniających, przedłużenie lub wznowienie uprawnień uzupełniających oraz ponowne wydanie licencji przedkłada się właściwemu organowi, który wydał tę licencję.

c) Licencja jest własnością osoby, której została wydana, chyba że zostanie cofnięta przez właściwy organ. Posiadacz licencji składa na niej swój podpis.

d) Licencja określa wszelkie istotne informacje dotyczące przywilejów wynikających z licencji i spełnia wymagania określone w dodatku 1 do załącznika II.

ATCO.A.010 Wymiana licencji

a) Jeżeli posiadacz licencji zamierza korzystać z przywilejów wynikających z licencji w państwie członkowskim, w którym właściwym organem nie jest organ, który wydał licencję, posiadacz licencji przedkłada wniosek w celu wymiany swojej licencji na licencję wydaną przez właściwy organ państwa członkowskiego, w którym ma korzystać z przywilejów, zgodnie z procedurą ustanowioną przez ten organ, chyba że porozumienia zawarte między państwami członkowskimi stanowią inaczej. W tym celu zaangażowane organy przekazują sobie wszystkie istotne informacje potrzebne do dokonania wymiany licencji zgodnie z procedurami, o których mowa w ATCO.AR.B.001 lit. c).

b) Do celów wymiany licencji i korzystania z praw wynikających z licencji w państwie członkowskim innym niż państwo, w którym została wydana licencja, posiadacz licencji musi spełnić ustanowione przez dane państwo członkowskie wymagania w zakresie biegłości językowej, o których mowa w ATCO.B.030.

c) Nowa licencja obejmuje uprawnienia, uprawnienia uzupełniające, wpisy do licencji oraz wszystkie ważne uprawnienia uzupełniające w jednostce wynikające z licencji; zawiera także odpowiednio: daty ich pierwszego wydania oraz – w stosownych przypadkach – daty wygaśnięcia.

d) Po otrzymaniu nowej licencji posiadacz licencji przedkłada wniosek, o którym mowa w ATCO.A.005, wraz ze swoją licencją kontrolera ruchu lotniczego w celu uzyskania nowych uprawnień, uprawnień uzupełniających, wpisów do licencji lub uprawnień uzupełniających w jednostce.

e) Po wymianie poprzednio wydana licencja jest zwracana organowi, który ją wydał.

▼B

ATCO.A.015 Korzystanie z praw wynikających z licencji a czasowa niezdolność

a) Korzystanie z praw wynikających z licencji jest uzależnione od ważności uprawnień, uprawnień uzupełniających i orzeczenia lekarskiego.

b) Posiadacze licencji nie mogą korzystać z praw wynikających z licencji, jeżeli mają oni jakiekolwiek wątpliwości co do swojej zdolności do bezpiecznego korzystania z praw wynikających z licencji, i w takich przypadkach niezwłocznie powiadamiają odpowiednią instytucję zapewniającą służby żeglugi powietrznej o czasowej niezdolności do korzystania z praw wynikających z licencji.

c) Instytucje zapewniające służby żeglugi powietrznej mogą stwierdzić czasową niezdolność posiadacza licencji w przypadku otrzymania informacji o jakichkolwiek wątpliwościach co do zdolności posiadacza licencji do bezpiecznego korzystania z praw wynikających z licencji.

d) Instytucje zapewniające służby żeglugi powietrznej opracowują i stosują obiektywne, przejrzyste i niedyskryminujące procedury umożliwiające posiadaczom licencji zgłaszającym czasową niezdolność do korzystania z praw wynikających z licencji zgodnie z lit. b) stwierdzenie czasowej niezdolności posiadacza licencji zgodnie z lit. c), zaradzenie operacyjnym skutkom przypadków czasowej niezdolności i poinformowanie właściwego organu zgodnie z tą procedurą.

e) Procedury, o których mowa w lit. d), są uwzględnione w programie utrzymania poziomu wiedzy i umiejętności w jednostce zgodnie z ATCO.B.025 lit. a) pkt 13.

ATCO.A.020 Cofanie i zawieszanie licencji, uprawnień i uprawnień uzupełniających

a) Jeśli posiadacz licencji nie spełnia wymagań określonych w niniejszej części, właściwy organ może zawiesić lub cofnąć licencje, uprawnienia lub uprawnienia uzupełniające zgodnie z ATCO.AR.D.005.

b) W przypadku cofnięcia licencji posiadacz licencji jest zobowiązany do bezzwłocznego zwrotu licencji właściwemu organowi zgodnie z procedurami administracyjnymi ustanowionymi przez ten organ.

c) Wraz z wydaniem licencji kontrolera ruchu lotniczego licencja praktykanta-kontrolera ruchu lotniczego zostaje cofnięta i podlega zwrotowi właściwemu organowi, który wydaje licencję kontrolera ruchu lotniczego.

PODCZĘŚĆ B

LICENCJE, UPRAWNIENIA I UPRAWNIENIA UZUPEŁNIAJĄCE

ATCO.B.001 Licencja praktykanta-kontrolera ruchu lotniczego

a) Posiadacze licencji praktykanta-kontrolera ruchu lotniczego są upoważnieni do zapewniania służb kontroli ruchu lotniczego pod nadzorem instruktora szkolenia operacyjnego zgodnie z uprawnieniami i uprawnieniami uzupełniającymi wpisanymi do licencji oraz do podjęcia szkolenia w zakresie uprawnień uzupełniających.

▼B

b) Kandydaci ubiegający się o licencję praktykanta-kontrolera ruchu lotniczego:

1) ukończyli co najmniej 18 lat;

2) pomyślnie ukończyli szkolenie wstępne w organizacji szkoleniowej spełniającej wymagania określone w załączniku III (część ATCO.OR), odpowiednie dla danego uprawnienia i w stosownym przypadku dla uprawnienia uzupełniającego, zgodnie z częścią ATCO podczęść D sekcja 2;

3) posiadają ważne orzeczenie lekarskie;

4) wykazali się biegłością językową na odpowiednim poziomie zgodnie z wymaganiami określonymi w ATCO.B.030.

c) Licencja praktykanta-kontrolera ruchu lotniczego zawiera uprawnienie(-a) uzupełniające w zakresie języka, co najmniej jedno uprawnienie i w stosownych przypadkach jedno uprawnienie uzupełniające.

d) Posiadacz licencji praktykanta-kontrolera ruchu lotniczego, który nie zaczął korzystać z praw wynikających z tej licencji w ciągu roku od dnia jej wydania lub przerwał korzystanie z tych praw na ponad rok, może rozpocząć lub kontynuować szkolenie w jednostce dotyczące tego uprawnienia wyłącznie po poddaniu się ocenie wcześniejszego poziomu wiedzy i umiejętności pod kątem dalszego spełniania wymagań dotyczących posiadania tego uprawnienia, przeprowadzonej przez organizację szkoleniową spełniającą wymagania określone w załączniku III (część ATCO.OR) i certyfikowaną jako organizacja uprawniona do prowadzenia szkolenia wstępnego odpowiedniego dla tego uprawnienia, oraz po spełnieniu wymagań szkoleniowych wynikających z tej oceny.

ATCO.B.005 Licencja kontrolera ruchu lotniczego

a) Posiadacze licencji kontrolera ruchu lotniczego są upoważnieni do zapewniania służb kontroli ruchu lotniczego zgodnie z uprawnieniami i uprawnieniami uzupełniającymi wpisanymi do licencji oraz do korzystania z praw wynikających z zawartych w niej uprawnień uzupełniających.

b) Prawa wynikające z licencji kontrolera ruchu lotniczego obejmują prawa nadane na podstawie licencji praktykanta-kontrolera ruchu lotniczego określone w ATCO.B.001 lit. a).

c) Wnioskodawcy ubiegający się o pierwsze wydanie licencji kontrolera ruchu lotniczego:

1) posiadają licencję praktykanta-kontrolera ruchu lotniczego;

2) ukończyli szkolenie w zakresie uprawnień uzupełniających w jednostce oraz zdali stosowne egzaminy i pomyślnie przeszli ocenę zgodnie z wymaganiami określonymi w części ATCO podczęść D sekcja 3;

3) posiadają ważne orzeczenie lekarskie;

4) wykazali się biegłością językową na odpowiednim poziomie zgodnie z wymaganiami określonymi w ATCO.B.030.

d) Nadanie ważności licencji kontrolera ruchu lotniczego następuje poprzez dokonanie wpisu jednego lub kilku uprawnień oraz stosownych uprawnień uzupełniających, uprawnień uzupełniających w jednostce i uprawnień uzupełniających w zakresie biegłości językowej uzyskanych w wyniku ukończonego pomyślnie szkolenia.

▼B

e) Posiadacz licencji kontrolera ruchu lotniczego, który w ciągu roku od dnia wydania licencji nie zaczął korzystać z praw wynikających z któregokolwiek z uprawnień, może rozpocząć szkolenie w jednostce dotyczące tego uprawnienia wyłącznie po poddaniu się ocenie wcześniejszego poziomu wiedzy i umiejętności pod kątem spełniania w dalszym ciągu wymagań dotyczących tego uprawnienia, przeprowadzonej przez organizację szkoleniową spełniającą wymagania określone w załączniku III (część ATCO.OR) i certyfikowaną jako organizacja uprawniona do prowadzenia szkolenia wstępnego odpowiedniego dla tego uprawnienia, oraz po spełnieniu wymagań szkoleniowych wynikających z tej oceny.

ATCO.B.010 Uprawnienia kontrolera ruchu lotniczego

a) Licencje zawierają jedno lub kilka spośród poniższych uprawnień, co umożliwia wskazanie rodzaju służby, do której zapewniania upoważniony jest posiadacz licencji:

1) uprawnienie kontroli lotniska wizualnej (ADV), które wskazuje, że posiadacz licencji ma wiedzę i umiejętności niezbędne do zapewniania służby kontroli ruchu lotniczego dla ruchu lotniskowego na lotnisku, które nie ma opublikowanych żadnych procedur podejścia lub odlotu według wskazań przyrządów;

2) uprawnienie kontroli lotniska instrumentalnej (ADI), które wskazuje, że posiadacz licencji ma wiedzę i umiejętności niezbędne do zapewniania służby kontroli ruchu lotniczego dla ruchu lotniskowego na lotnisku, które opublikowało procedury podejścia lub odlotu według wskazań przyrządów; uprawnieniu temu towarzyszy co najmniej jedno uprawnienie uzupełniające opisane w ATCO.B.015 lit. a);

3) uprawnienie kontroli zbliżania proceduralnej (APP), które wskazuje, że posiadacz licencji ma wiedzę i umiejętności niezbędne do zapewniania służby kontroli ruchu lotniczego dla przylatujących, odlatujących lub przelatujących statków powietrznych bez wykorzystywania urządzeń dozorowania;

4) uprawnienie kontroli zbliżania dozorowanej (APS), które wskazuje, że posiadacz licencji ma wiedzę i umiejętności niezbędne do zapewniania służby kontroli ruchu lotniczego dla przylatujących, odlatujących lub przelatujących statków powietrznych z wykorzystaniem urządzeń dozorowania;

5) uprawnienie kontroli obszaru proceduralnej (ACP), które wskazuje, że posiadacz licencji ma wiedzę i umiejętności niezbędne do zapewniania służby kontroli ruchu lotniczego dla statków powietrznych bez wykorzystywania urządzeń dozorowania;

6) uprawnienie kontroli obszaru dozorowanej (ACS), które wskazuje, że posiadacz licencji ma wiedzę i umiejętności niezbędne do zapewniania służby kontroli ruchu lotniczego dla statków powietrznych z wykorzystaniem urządzeń dozorowania.

b) Posiadacz uprawnienia, który przerwał korzystanie z praw związanych z tym uprawnieniem na bezpośrednio poprzedzający okres co najmniej czterech kolejnych lat, może rozpocząć szkolenie w jednostce dotyczące tego uprawnienia wyłącznie po poddaniu się ocenie wcześniejszego poziomu wiedzy i umiejętności pod kątem spełniania w dalszym ciągu warunków posiadania tego uprawnienia, przeprowadzonej przez organizację szkoleniową spełniającą wymagania określone w załączniku III (część ATCO.OR) i certyfikowaną jako organizacja uprawniona do prowadzenia szkolenia odpowiedniego dla tego uprawnienia, oraz po spełnieniu wymagań szkoleniowych wynikających z tej oceny.

▼B

ATCO.B.015 Uprawnienia uzupełniające

a) Uprawnienie kontroli lotniska instrumentalnej (ADI) zawiera co najmniej jedno z następujących uprawnień uzupełniających:

1) uprawnienie uzupełniające kontroli startów i lądowań (AIR), które wskazuje, że posiadacz licencji ma wiedzę i umiejętności niezbędne do zapewniania kontroli w powietrzu dla ruchu w pobliżu lotniska i na drodze startowej;

2) uprawnienie uzupełniające kontroli ruchu naziemnego (GMC), które wskazuje, że posiadacz licencji ma wiedzę i umiejętności niezbędne do zapewniania kontroli ruchu naziemnego;

3) uprawnienie uzupełniające kontroli lotniska (TWR), które wskazuje, że posiadacz licencji ma wiedzę i umiejętności niezbędne do zapewniania służby kontroli lotniska. Uprawnienie uzupełniające kontroli lotniska obejmuje prawa wynikające z uprawnień uzupełniających AIR i GMC;

4) uprawnienie uzupełniające dozorowania ruchu naziemnego (GMS), przyznawane dodatkowo do uprawnienia uzupełniającego kontroli ruchu naziemnego lub uprawnienia uzupełniającego kontroli lotniska; wskazuje ono, że posiadacz licencji ma wiedzę i umiejętności niezbędne do zapewniania kontroli ruchu naziemnego za pomocą systemów naprowadzania ruchu na lotnisku;

5) uprawnienie uzupełniające kontroli za pomocą radaru (RAD), przyznawane dodatkowo do uprawnienia uzupełniającego kontroli startów i lądowań lub uprawnienia uzupełniającego kontroli lotniska; wskazuje ono, że posiadacz licencji ma wiedzę i umiejętności niezbędne do zapewniania kontroli na lotnisku za pomocą radarowych urządzeń dozorowania.

b) Uprawnienie kontroli zbliżania dozorowanej (APS) może zawierać co najmniej jedno z następujących uprawnień uzupełniających:

1) uprawnienie uzupełniające kontroli podejścia za pomocą radaru podejścia precyzyjnego (PAR), które wskazuje, że posiadacz licencji ma wiedzę i umiejętności niezbędne do zapewniania kontroli naziemnej podejścia precyzyjnego z wykorzystaniem urządzeń radarowych podejścia precyzyjnego dla statków powietrznych przy podejściu końcowym do drogi startowej;

2) uprawnienie uzupełniające kontroli zbliżania za pomocą radaru dozorowania (SRA), które wskazuje, że posiadacz licencji ma wiedzę i umiejętności niezbędne do zapewniania kontroli naziemnej podejścia nieprecyzyjnego z wykorzystaniem urządzeń dozorowania dla statków powietrznych przy podejściu końcowym do drogi startowej;

3) uprawnienie uzupełniające kontroli rejonu kontrolowanego lotniska (TCL), które wskazuje, że posiadacz licencji ma wiedzę i umiejętności niezbędne do zapewniania służb kontroli ruchu lotniczego z wykorzystaniem wszystkich urządzeń dozorowania dla statków powietrznych poruszających się w zatwierdzonym obszarze kontrolowanym lotniska lub w przyległych sektorach.

c) Uprawnienie kontroli obszaru proceduralnej (ACP) może zawierać uprawnienie uzupełniające kontroli oceanicznej (OCN), które wskazuje, że posiadacz licencji ma wiedzę i umiejętności niezbędne do zapewniania służb kontroli ruchu lotniczego dla statków powietrznych poruszających się w Obszarze Kontroli Oceanicznej.

d) Uprawnienie kontroli obszaru dozorowanej (ACS) może zawierać jedno z następujących uprawnień uzupełniających:

1) uprawnienie uzupełniające kontroli rejonu kontrolowanego lotniska (TCL), które wskazuje, że posiadacz licencji ma wiedzę i umiejętności niezbędne do zapewniania służb kontroli ruchu lotniczego z wykorzystaniem wszystkich urządzeń dozorowania dla statków powietrznych poruszających się w zatwierdzonym obszarze kontrolowanym lotniska lub w przyległych sektorach;

▼B

2) uprawnienie uzupełniające kontroli oceanicznej (OCN), które wskazuje, że posiadacz licencji ma wiedzę i umiejętności niezbędne do zapewniania służb kontroli ruchu lotniczego dla statków powietrznych poruszających się w Obszarze Kontroli Oceanicznej.

ATCO.B.020 Uprawnienia uzupełniające w jednostce

a) Uprawnienie uzupełniające w jednostce uprawnia posiadacza licencji do zapewniania służb kontroli ruchu lotniczego dla określonego sektora, określonej grupy sektorów lub stanowisk pracy w ramach odpowiedzialności organu służb ruchu lotniczego.

b) Wnioskodawcy ubiegający się o uprawnienie uzupełniające w jednostce muszą najpierw pomyślnie ukończyć kurs w zakresie uprawnień uzupełniających w jednostce zgodnie z wymaganiami określonymi w części ATCO podczęść D sekcja 3.

c) Wnioskodawcy ubiegający się o uprawnienie uzupełniające w jednostce po wymianie licencji, o której mowa w ATCO.A.010, oprócz wymagań określonych w lit. b) muszą spełnić wymagania określone w ATCO.D.060 lit. f).

d) Właściwy organ może określić dodatkowe wymagania, które oprócz wymagań określonych w lit. b) muszą spełnić kontrolerzy ruchu lotniczego zapewniający służby kontroli ruchu lotniczego dla statków powietrznych wykonujących próby w locie.

e) Uprawnienia uzupełniające w jednostce są ważne przez okres określony w programie utrzymania poziomu wiedzy i umiejętności w jednostce. Okres ten nie przekracza trzech lat.

f) Okres ważności uprawnień uzupełniających w jednostce, które wydaje się po raz pierwszy lub wznawia, rozpoczyna się nie później niż 30 dni od daty pomyślnego przejścia oceny.

g) Uprawnienia uzupełniające w jednostce przedłuża się, jeśli:

1) wnioskodawca korzystał z praw wynikających z licencji przez minimalną liczbę godzin określoną w programie utrzymania poziomu wiedzy i umiejętności w jednostce;

2) wnioskodawca podjął szkolenie odświeżające w okresie ważności uprawnienia uzupełniającego w jednostce zgodnie z programem utrzymania poziomu wiedzy i umiejętności w jednostce;

3) wiedza i umiejętności wnioskodawcy zostały ocenione zgodnie z programem utrzymania poziomu wiedzy i umiejętności w jednostce nie wcześniej niż 3 miesiące przed datą wygaśnięcia uprawnienia uzupełniającego w jednostce.

h) Uprawnienia uzupełniające w jednostce przedłuża się pod warunkiem spełnienia wymagań określonych w lit. g) w ciągu 3 miesięcy bezpośrednio poprzedzających datę wygaśnięcia. W takich przypadkach okres ważności liczy się od tej daty wygaśnięcia.

i) W przypadku przedłużenia uprawnienia uzupełniającego w jednostce przed okresem przewidzianym w lit. h) okres jego ważności rozpoczyna się nie później niż 30 dni od daty pomyślnego przejścia oceny, pod warunkiem że spełniono również wymagania określone w lit. g) pkt 1 i 2.

j) W przypadku wygaśnięcia uprawnienia uzupełniającego w jednostce posiadacz licencji musi pomyślnie ukończyć kurs w zakresie uprawnienia uzupełniającego w jednostce zgodnie z wymaganiami określonymi w części ATCO, podczęść D, sekcja 3 w celu wznowienia uprawnienia.

▼B

ATCO.B.025 Program utrzymania poziomu wiedzy i umiejętności w jednostce

a) Programy utrzymania poziomu wiedzy i umiejętności w jednostce są ustalane przez instytucję zapewniającą służby żeglugi powietrznej i zatwierdzane przez właściwy organ. Program obejmuje przynajmniej następujące elementy:

1) ważność uprawnienia uzupełniającego w jednostce zgodnie z ATCO.B.020 lit. e);

2) maksymalny nieprzerwany okres, w którym w czasie ważności uprawnienia uzupełniającego w jednostce nie korzysta się z praw z niego wynikających. Okres ten nie przekracza 90 dni kalendarzowych;

3) minimalną liczbę godzin korzystania z praw wynikających z uprawnienia uzupełniającego w jednostce w określonym okresie, który nie przekracza 12 miesięcy, do celów ATCO.B.020 lit. g) pkt 1. W przypadku instruktorów szkolenia operacyjnego korzystających z praw wynikających z uprawnienia uzupełniającego OJTI czas spędzony na szkoleniu oblicza się dla maksymalnie 50 % godzin wymaganych do przedłużenia uprawnienia uzupełniającego w jednostce;

4) procedury dotyczące przypadków, w których posiadacz licencji nie spełnia wymagań określonych w lit. a) pkt 2 i 3;

5) procesy oceny wiedzy i umiejętności, w tym oceny przedmiotów szkolenia odświeżającego zgodnie z ATCO.D.080 lit. b);

6) procesy przeprowadzania egzaminów sprawdzających wiedzę teoretyczną i zrozumienie tematyki, które są niezbędne do korzystania z praw wynikających z uprawnień i uprawnień uzupełniających;

7) procesy określania tematów i podtematów, celów i metod na potrzeby szkolenia uzupełniającego;

8) minimalny czas trwania i częstotliwość szkoleń odświeżających;

9) procesy przeprowadzania egzaminów sprawdzających wiedzę teoretyczną lub ocen umiejętności praktycznych uzyskanych podczas szkolenia przejściowego, w tym zaliczenia z egzaminów;

10) procesy realizowane w przypadku niezdania egzaminu lub nieuzyskania pozytywnej oceny, w tym procedury odwoławcze;

11) kwalifikacje, role i obowiązki personelu szkolącego;

12) procedurę zapewniającą przećwiczenie przez instruktorów szkolenia praktycznego technik szkoleniowych w zakresie procedur będących przedmiotem planowanego szkolenia zgodnie z ATCO.C.010 lit. b) pkt 3 i ATCO.C.030 lit. b) pkt 3;

13) procedury stwierdzania przypadków czasowej niezdolności do korzystania z praw wynikających z licencji i postępowania z takimi przypadkami oraz informowania właściwego organu zgodnie z ATCO.A.015 lit. d);

14) określenie rejestrów dotyczących szkolenia uzupełniającego i ocen, które należy prowadzić, zgodnie z ATCO.AR.B.015;

15) proces oraz przyczyny dokonywania przeglądów i zmian programu utrzymania poziomu wiedzy i umiejętności w jednostce oraz jego przedstawianie właściwemu organowi. Przegląd programu utrzymania poziomu wiedzy i umiejętności w jednostce odbywa się co najmniej raz na trzy lata.

▼B

b) W celu spełnienia wymagania określonego w lit. a) pkt 3 instytucje zapewniające służby żeglugi powietrznej prowadzą rejestry dotyczące godzin korzystania z praw wynikających z uprawnienia uzupełniającego w jednostce przez posiadacza licencji pracującego w sektorach, grupie sektorów lub na stanowiskach pracy w organie kontroli ruchu lotniczego oraz udostępniają te dane na żądanie właściwym organom i posiadaczowi licencji.

c) Ustanawiając procedury, o których mowa w lit. a) pkt 4 i 13, instytucje zapewniające służby żeglugi powietrznej zapewniają stosowanie mechanizmów gwarantujących sprawiedliwe traktowanie posiadaczy licencji, którym nie można przedłużyć ważności uprawnień uzupełniających.

ATCO.B.030 Uprawnienie uzupełniające w zakresie biegłości językowej

a) Kontrolerzy ruchu lotniczego i praktykanci-kontrolerzy ruchu lotniczego mogą korzystać z praw wynikających z licencji, pod warunkiem że mają ważne uprawnienie uzupełniające w zakresie biegłości językowej w języku angielskim oraz w stosownych przypadkach w języku(-ach) wymaganym(-ych) przez państwo członkowskie ze względów bezpieczeństwa w organie kontroli ruchu lotniczego zgodnie z opublikowanymi zbiorami informacji lotniczych. W uprawnieniu uzupełniającym w zakresie biegłości językowej podaje się język(-i), poziom(-y) biegłości i datę(-y) wygaśnięcia.

b) Poziom biegłości językowej ustalany jest według skali klasyfikacji podanej w dodatku 1 do załącznika I.

c) Wnioskodawca ubiegający się o jakiekolwiek uprawnienie uzupełniające w zakresie biegłości językowej musi wykazać się, zgodnie ze skalą klasyfikacji, o której mowa w lit. b), biegłością językową na poziomie co najmniej operacyjnym (poziom 4).

   Oznacza to, że kandydat musi:

   1) skutecznie porozumiewać się wyłącznie za pomocą głosu (telefon/radiotelefon) oraz w sytuacjach kontaktu osobistego;

   2) porozumiewać się w zakresie powszechnych, konkretnych i związanych z pracą tematów w sposób precyzyjny i zrozumiały;

   3) wykorzystywać właściwe strategie komunikacyjne w celu wymiany komunikatów oraz rozpoznawania i wyjaśniania nieporozumień w kontekście ogólnym lub związanym z pracą;

   4) pomyślnie i ze stosunkową łatwością radzić sobie z wyzwaniami językowymi powstałymi w wyniku komplikacji lub nieoczekiwanego obrotu zdarzeń, które występują w kontekście rutynowych sytuacji w pracy lub zadań komunikacyjnych, z którymi jest już zaznajomiony; oraz

   5) mówić dialektem lub z akcentem, który jest zrozumiały dla wspólnoty aeronautycznej.

d) Nie naruszając przepisów lit. c), instytucja zapewniająca służby żeglugi powietrznej może wymagać poziomu rozszerzonego (poziomu 5) skali klasyfikacji biegłości językowej przedstawionej w dodatku 1 do załącznika I, jeżeli okoliczności operacyjne związane z danym uprawnieniem lub uprawnieniem uzupełniającym uzasadniają wymaganie wyższego poziomu biegłości językowej niezbędnego ze względów bezpieczeństwa. Wymaganie takie musi być niedyskryminujące, proporcjonalne, przejrzyste i obiektywnie uzasadnione przez instytucję zapewniającą służby żeglugi powietrznej, która chce zastosować wyższy poziom biegłości językowej, a także zatwierdzone przez właściwy organ.

e) Dowodem biegłości językowej jest certyfikat poświadczający wynik oceny.

ATCO.B.035 Ważność uprawnienia uzupełniającego w zakresie biegłości językowej

a) Okres ważności uprawnienia uzupełniającego w zakresie biegłości językowej dla poszczególnych poziomów ustalonych zgodnie z dodatkiem 1 do załącznika I jest następujący:

   1) w przypadku poziomu operacyjnego (poziom 4) – trzy lata od daty oceny; lub

   2) w przypadku poziomu rozszerzonego (poziom 5) – sześć lat od daty oceny;

▼B

3) w przypadku poziomu biegłego (poziom 6):

(i) dziewięć lat od daty oceny w odniesieniu do języka angielskiego;

(ii) czas nieokreślony w odniesieniu do dowolnego innego języka lub dowolnych innych języków, o których mowa w ATCO.B.030 lit. a).

b) Okres ważności uprawnień uzupełniających w zakresie biegłości językowej, które wydaje się po raz pierwszy lub wznawia, rozpoczyna się nie później niż 30 dni od daty uzyskania pozytywnej oceny biegłości językowej.

c) Uprawnienia uzupełniające w zakresie biegłości językowej przedłuża się po pomyślnym przejściu oceny biegłości językowej przeprowadzonej w ciągu trzech miesięcy bezpośrednio poprzedzających datę wygaśnięcia. W takich przypadkach nowy okres ważności liczy się od tej daty wygaśnięcia.

d) W przypadku przedłużenia uprawnienia uzupełniającego w zakresie biegłości językowej przed okresem przewidzianym w lit. c) okres jego ważności rozpoczyna się nie później niż 30 dni od daty pomyślnego przejścia oceny biegłości językowej.

e) W przypadku wygaśnięcia uprawnienia uzupełniającego w zakresie biegłości językowej posiadacz licencji musi pomyślnie przejść ocenę biegłości językowej, aby jego uprawnienie uzupełniające mogło zostać wznowione.

ATCO.B.040 Ocena biegłości językowej

a) Oceny biegłości językowej dokonuje się przy wykorzystaniu metody zatwierdzonej przez właściwy organ, która obejmuje:

1) proces przeprowadzania oceny;

2) kwalifikacje osób oceniających;

3) procedurę odwoławczą.

b) Podmioty dokonujące oceny biegłości językowej spełniają wymagania określone przez właściwe organy zgodnie z ATCO.AR.A.010.

ATCO.B.045 Szkolenie językowe

a) W celu utrzymania niezbędnego poziomu biegłości językowej kontrolerów ruchu lotniczego instytucje zapewniające służby żeglugi powietrznej umożliwiają wzięcie udziału w szkoleniu językowym:

1) posiadaczom uprawnienia uzupełniającego w zakresie biegłości językowej na poziomie operacyjnym (poziom 4);

2) posiadaczom licencji niemającym możliwości regularnego wykorzystywania swoich umiejętności w celu utrzymania odpowiedniego poziomu umiejętności językowych.

b) Szkolenie językowe może być również oferowane w formie szkolenia ustawicznego.

PODCZĘŚĆ C

WYMAGANIA DOTYCZĄCE INSTRUKTORÓW I OSÓB OCENIAJĄCYCH

SEKCJA 1

Instruktorzy

ATCO.C.001 Instruktorzy szkolenia teoretycznego

a) Szkolenie teoretyczne prowadzą wyłącznie odpowiednio wykwalifikowani instruktorzy.

▼B

b) Instruktor szkolenia teoretycznego jest odpowiednio wykwalifikowany, jeżeli:

1) posiada licencję kontrolera ruchu lotniczego lub kwalifikacje zawodowe odpowiednie do przedmiotu nauczania lub wykazał się odpowiednią wiedzą i odpowiednim doświadczeniem przed organizacją szkoleniową;

2) wykazał się umiejętnościami w zakresie nauczania przed organizacją szkoleniową.

ATCO.C.005 Instruktorzy szkolenia praktycznego

Szkolenie praktyczne może prowadzić wyłącznie osoba, która posiada licencję kontrolera ruchu lotniczego wraz z uprawnieniem uzupełniającym instruktora szkolenia operacyjnego (OJTI) lub uprawnieniem uzupełniającym instruktora szkolenia na szkoleniowych urządzeniach symulacji ruchu lotniczego (STDI).

ATCO.C.010 Prawa instruktora szkolenia operacyjnego (OJTI)

a) Posiadacze uprawnienia uzupełniającego OJTI są upoważnieni do prowadzenia szkolenia praktycznego na operacyjnych stanowiskach pracy, których dotyczy posiadane przez nich ważne uprawnienie uzupełniające w jednostce, i na szkoleniowych urządzeniach symulacji ruchu lotniczego określonych w posiadanych przez nich uprawnieniach oraz do sprawowania nadzoru nad tymi stanowiskami i urządzeniami.

b) Posiadacze uprawnienia uzupełniającego OJTI korzystają z praw wynikających z uprawnienia uzupełniającego, wyłącznie jeśli:

1) od co najmniej dwóch lat korzystają z prawa wynikającego z uprawnienia będącego przedmiotem szkolenia;

2) przez bezpośrednio poprzedzający okres co najmniej sześciu miesięcy korzystali z prawa wynikającego z ważnego uprawnienia uzupełniającego w jednostce będącego przedmiotem szkolenia;

3) przećwiczyli umiejętności nauczania procedur będących przedmiotem planowanego szkolenia.

c) Na wniosek organizacji szkoleniowej właściwy organ może skrócić okres dwóch lat, o którym mowa w lit. b) pkt 1, do nie mniej niż jednego roku.

ATCO.C.015 Wniosek o uprawnienie uzupełniające instruktora szkolenia operacyjnego

Wnioskodawcy ubiegający się o uprawnienie uzupełniające OJTI muszą:

a) posiadać licencję kontrolera ruchu lotniczego wraz z ważnym uprawnieniem uzupełniającym w jednostce;

b) korzystać z praw wynikających z licencji kontrolera ruchu lotniczego przez okres co najmniej dwóch lat bezpośrednio poprzedzający złożenie wniosku. Na wniosek organizacji szkoleniowej właściwy organ może skrócić ten okres do nie mniej niż jednego roku; oraz

c) w ciągu roku poprzedzającego złożenie wniosku pomyślnie ukończyć kurs z zakresu praktycznych technik szkoleniowych, w trakcie którego przekazuje się niezbędną wiedzę i kształci niezbędne umiejętności pedagogiczne, oraz zostać odpowiednio ocenieni.

ATCO.C.020 Ważność uprawnienia uzupełniającego instruktora szkolenia operacyjnego

a) Uprawnienie uzupełniające OJTI jest ważne przez trzy lata.

▼B

b) Uprawnienie to może zostać przedłużone po pomyślnym ukończeniu szkolenia odświeżającego w zakresie praktycznych umiejętności nauczania w okresie jego ważności, pod warunkiem spełnienia wymagań określonych w ATCO.C.015 lit. a) i b).

c) W przypadku wygaśnięcia uprawnienia uzupełniającego OJTI można je wznowić po:

1) przejściu szkolenia odświeżającego w zakresie praktycznych umiejętności nauczania; oraz

2) pomyślnym przejściu oceny wiedzy i umiejętności instruktora szkolenia praktycznego

w ciągu roku poprzedzającego wystąpienie z wnioskiem o wznowienie pod warunkiem spełnienia wymagań określonych w ATCO.C.015 lit. a) i b).

d) W przypadku pierwszego wydania i wznowienia okres ważności uprawnienia uzupełniającego OJTI rozpoczyna się nie później niż 30 dni od daty pomyślnego przejścia oceny.

e) W razie niespełnienia wymagań określonych w ATCO.C.015 lit. a) i b) uprawnienie uzupełniające OJTI można wymienić na uprawnienie uzupełniające STDI pod warunkiem zapewnienia zgodności z wymaganiami określonymi w ATCO.C.040 lit. b) i c).

ATCO.C.025 Tymczasowe upoważnienie OJTI

a) Jeżeli niemożliwe jest zachowanie zgodności z wymaganiami przewidzianymi w ATCO.C.010 lit. b) pkt 2, właściwy organ może przyznać tymczasowe upoważnienie OJTI na podstawie analizy bezpieczeństwa przedstawionej przez instytucję zapewniającą służby żeglugi powietrznej.

b) Tymczasowe upoważnienie OJTI, o którym mowa w lit. a), można wydać posiadaczom ważnego uprawnienia uzupełniającego OJTI wydanego zgodnie z ATCO.C.015.

c) Tymczasowe upoważnienie OJTI, o którym mowa w lit. a), ogranicza się do nauczania niezbędnego w sytuacjach wyjątkowych, a jego ważność nie może przekraczać jednego roku lub terminu wygaśnięcia ważności uprawnienia uzupełniającego OJTI wydanego zgodnie z ATCO.C.015, w zależności od tego, który termin jest wcześniejszy.

ATCO.C.030 Prawa instruktora szkolenia na szkoleniowych urządzeniach symulacji ruchu lotniczego (STDI)

a) Posiadacze uprawnienia uzupełniającego STDI są upoważnieni do prowadzenia szkolenia praktycznego na szkoleniowych urządzeniach symulacji ruchu lotniczego:

1) w zakresie tematów o charakterze praktycznym podczas szkolenia wstępnego;

2) w przypadku szkolenia w jednostce innego niż szkolenie operacyjne; oraz

3) w przypadku szkolenia uzupełniającego.

STDI prowadzący szkolenie przedoperacyjne posiada lub posiadał odpowiednie uprawnienie uzupełniające w jednostce.

▼B

b) Posiadacze uprawnienia uzupełniającego STDI korzystają z praw wynikających z tego uprawnienia, wyłącznie jeśli:

1) posiadają co najmniej dwuletnie doświadczenie w zakresie uprawnienia będącego przedmiotem szkolenia;

2) wykazali się znajomością aktualnych praktyk operacyjnych;

3) przećwiczyli techniki nauczania procedur będących przedmiotem planowanego szkolenia.

c) Niezależnie od przepisów lit. b) pkt 1

1) do celów szkolenia podstawowego odpowiednie jest każde posiadane uprawnienie;

2) do celów szkolenia w zakresie uprawnień, szkolenie w zakresie określonych i wybranych zadań operacyjnych może zostać przeprowadzone przez STDI posiadającego uprawnienie, które jest właściwe dla danego określonego i wybranego zadania operacyjnego.

ATCO.C.035 Wniosek o uprawnienie uzupełniające instruktora szkolenia na szkoleniowych urządzeniach symulacji ruchu lotniczego

Wnioskodawcy ubiegający się o uprawnienie uzupełniające STDI muszą:

a) korzystać z praw wynikających z licencji kontrolera ruchu lotniczego w związku z każdym uprawnieniem od co najmniej dwóch lat; oraz

b) w ciągu roku poprzedzającego złożenie wniosku pomyślnie ukończyć kurs z zakresu praktycznych technik szkoleniowych, w trakcie którego przekazuje się niezbędną wiedzę i kształci niezbędne umiejętności pedagogiczne z wykorzystaniem metod teoretycznych i praktycznych, oraz zostać odpowiednio ocenieni.

ATCO.C.040 Ważność uprawnienia uzupełniającego instruktora szkolenia na szkoleniowych urządzeniach symulacji ruchu lotniczego

a) Uprawnienie uzupełniające STDI jest ważne przez trzy lata.

b) Uprawnienie to może zostać przedłużone po pomyślnym ukończeniu szkolenia odświeżającego w zakresie praktycznych umiejętności nauczania oraz aktualnych praktyk operacyjnych w okresie ważności tego uprawnienia.

c) W przypadku wygaśnięcia uprawnienia uzupełniającego STDI można je wznowić po:

1) przejściu szkolenia odświeżającego w zakresie praktycznych umiejętności nauczania i aktualnych praktyk operacyjnych; oraz

2) pomyślnym przejściu oceny wiedzy i umiejętności instruktora szkolenia praktycznego

w roku poprzedzającym złożenie wniosku o wznowienie.

d) W przypadku pierwszego wydania i wznowienia okres ważności uprawnienia uzupełniającego STDI rozpoczyna się nie później niż 30 dni od daty pomyślnego przejścia oceny.

▼B

SEKCJA 2

Osoby oceniające

ATCO.C.045 Prawa osoby oceniającej

a) Oceny dokonuje wyłącznie osoba posiadająca uprawnienie uzupełniające osoby oceniającej.

b) Posiadacze uprawnienia uzupełniającego osoby oceniającej są upoważnieni do dokonywania ocen:

1) podczas szkolenia wstępnego prowadzącego do wydania licencji praktykanta-kontrolera ruchu lotniczego lub w stosownych przypadkach wydania nowego uprawnienia lub uprawnienia uzupełniającego;

2) wcześniejszego poziomu wiedzy i umiejętności do celów ATCO.B.001 lit. d) i ATCO.B.010 lit. b);

3) praktykantów-kontrolerów ruchu lotniczego na potrzeby wydania uprawnienia uzupełniającego w jednostce i w stosownych przypadkach uprawnień uzupełniających;

4) kontrolerów ruchu lotniczego na potrzeby wydania uprawnienia uzupełniającego w jednostce i w stosownych przypadkach uprawnień uzupełniających, a także przedłużenia i wznowienia uprawnienia uzupełniającego w jednostce;

5) kandydatów na instruktorów szkolenia praktycznego lub kandydatów na osoby oceniające pod warunkiem zapewnienia zgodności z wymaganiami określonymi w lit. d) pkt 2–4.

c) Posiadacze uprawnienia uzupełniającego osoby oceniającej korzystają z praw wynikających z tego uprawnienia, wyłącznie jeśli:

1) posiadają co najmniej dwuletnie doświadczenie w zakresie uprawnienia i uprawnienia uzupełniającego lub uprawnień uzupełniających będących przedmiotem oceny; oraz

2) wykazali się znajomością aktualnych praktyk operacyjnych.

d) Posiadacze uprawnienia uzupełniającego osoby oceniającej korzystają z praw wynikających z tego uprawnienia, wyłącznie jeśli oprócz wymagań określonych w lit. c) spełniają następujące wymagania:

1) w przypadku ocen prowadzących do wydania, przedłużenia i wznowienia uprawnienia uzupełniającego w jednostce – posiadają również uprawnienie uzupełniające w jednostce związane z oceną przez bezpośrednio poprzedzający okres co najmniej jednego roku;

2) w przypadku oceny wiedzy i umiejętności kandydata ubiegającego się o wydanie lub wznowienie uprawnienia uzupełniającego STDI – posiadają uprawnienie uzupełniające STDI lub OJTI i korzystają z praw wynikających z tego uprawnienia uzupełniającego od co najmniej trzech lat;

3) w przypadku oceny wiedzy i umiejętności kandydata ubiegającego się o wydanie lub wznowienie uprawnienia uzupełniającego OJTI – posiadają uprawnienie uzupełniające OJTI i korzystają z praw wynikających z tego uprawnienia uzupełniającego od co najmniej trzech lat;

4) w przypadku oceny wiedzy i umiejętności kandydata ubiegającego się o wydanie lub wznowienie uprawnienia uzupełniającego osoby oceniającej – korzystają z praw wynikających z uprawnienia uzupełniającego osoby oceniającej od co najmniej trzech lat.

e) Przy dokonywaniu oceny do celów wydania i wznowienia uprawnienia uzupełniającego w jednostce oraz w celu zapewnienia nadzoru nad operacyjnym stanowiskiem pracy, osoba oceniająca posiada również uprawnienie uzupełniające OJTI lub obecny jest instruktor szkolenia operacyjnego posiadający ważne uprawnienie uzupełniające w jednostce związane z oceną.

▼B

ATCO.C.050 Partykularne interesy

Osoby oceniające nie dokonują oceny, jeżeli istnieją przesłanki mogące negatywnie wypłynąć na ich obiektywność.

ATCO.C.055 Wniosek o uprawnienie uzupełniające osoby oceniającej

Wnioskodawcy ubiegający się o uprawnienie uzupełniające osoby oceniającej muszą:

a) korzystać z praw wynikających z licencji kontrolera ruchu lotniczego od co najmniej dwóch lat; oraz

b) w ciągu roku poprzedzającego złożenie wniosku pomyślnie ukończyć kurs osoby oceniającej, w trakcie którego przekazuje się niezbędną wiedzę i kształci niezbędne umiejętności z wykorzystaniem metod teoretycznych i praktycznych, oraz zostać odpowiednio ocenieni.

ATCO.C.060 Ważność uprawnienia uzupełniającego osoby oceniającej

a) Uprawnienie uzupełniające osoby oceniającej jest ważne przez trzy lata.

b) Uprawnienie to może zostać przedłużone po pomyślnym ukończeniu szkolenia odświeżającego w zakresie umiejętności prowadzenia oceny oraz aktualnych praktyk operacyjnych w okresie ważności tego uprawnienia.

c) W przypadku wygaśnięcia uprawnienia uzupełniającego osoby oceniającej można je wznowić po:

1) przejściu szkolenia odświeżającego w zakresie umiejętności niezbędnych do dokonywania oceny oraz aktualnych praktyk operacyjnych; oraz

2) pomyślnym przejściu oceny wiedzy i umiejętności osoby oceniającej

w roku poprzedzającym złożenie wniosku o wznowienie.

d) W przypadku pierwszego wydania i wznowienia okres ważności uprawnienia uzupełniającego osoby oceniającej rozpoczyna się nie później niż 30 dni od daty pomyślnego przejścia oceny.

ATCO.C.065 Tymczasowe upoważnienie osoby oceniającej

a) W przypadku gdy wymóg przewidziany w ATCO.C. 045 lit. d) pkt 1 nie może zostać spełniony, właściwy organ może upoważnić posiadaczy uprawnienia uzupełniającego osoby oceniającej wydanego zgodnie z ATCO.C.055 do przeprowadzania ocen, o których mowa w ATCO.C.045 lit. b) pkt 3 i 4, w wyjątkowych sytuacjach lub w celu zapewnienia niezależności tej oceny, pod warunkiem, że spełnione są wymagania określone w lit. b) i c).

b) Do celów uwzględnienia sytuacji wyjątkowych posiadacz uprawnienia uzupełniającego osoby oceniającej musi posiadać również uprawnienie uzupełniające w jednostce wraz z powiązanym uprawnieniem oraz – w stosownych przypadkach – uprawnienie uzupełniające istotne dla oceny, przez bezpośrednio poprzedzający okres co najmniej jednego roku. Takie upoważnienie ogranicza się do ocen niezbędnych w sytuacjach wyjątkowych, a okres jego obowiązywania nie może przekraczać jednego roku lub terminu wygaśnięcia ważności uprawnienia uzupełniającego osoby oceniającej wydanego zgodnie z ATCO.C.055, w zależności od tego, który termin jest wcześniejszy.

c) W sytuacjach, w których stale powtarzające się okoliczności wymagają zapewnienia niezależności oceny, posiadacz uprawnienia uzupełniającego osoby oceniającej musi posiadać również uprawnienie uzupełniające w jednostce wraz z powiązanym uprawnieniem oraz – w stosownych przypadkach – uprawnienie uzupełniające istotne dla oceny, przez bezpośrednio poprzedzający okres co najmniej jednego roku. Termin wygaśnięcia ważności upoważnienia zostaje określony przez właściwy organ, jednak nie może on przekraczać terminu wygaśnięcia ważności uprawnienia uzupełniającego osoby oceniającej wydanego zgodnie z ATCO.C. 055.

▼B

d) Do celów wydania tymczasowego upoważnienia osoby oceniającej na podstawie przesłanek, o których mowa w lit. b) i c), właściwy organ może zażądać przedstawienia analizy bezpieczeństwa przez instytucję zapewniającą służby żeglugi powietrznej.

PODCZĘŚĆ D

SZKOLENIE KONTROLERÓW RUCHU LOTNICZEGO

SEKCJA 1

Wymagania ogólne

ATCO.D.001 Cele szkolenia kontrolerów ruchu lotniczego

Szkolenie kontrolerów ruchu lotniczego obejmuje całość kursów teoretycznych, ćwiczenia praktyczne obejmujące symulację i szkolenie operacyjne wymagane w celu zdobycia i zachowania umiejętności niezbędnych do zapewniania bezpiecznych, prawidłowych i sprawnych służb kontroli ruchu lotniczego.

ATCO.D.005 Rodzaje szkolenia kontrolerów ruchu lotniczego

a) Rodzaje szkolenia kontrolerów ruchu lotniczego są następujące:

1) szkolenie wstępne, prowadzące do wydania licencji praktykanta-kontrolera ruchu lotniczego lub wydania dodatkowego uprawnienia i w stosownych przypadkach uprawnienia uzupełniającego, obejmujące:

(i) „szkolenie podstawowe”: szkolenie teoretyczne i praktyczne mające na celu przekazanie podstawowej wiedzy i praktycznych umiejętności związanych z podstawowymi procedurami operacyjnymi;

(ii) „szkolenie w zakresie uprawnień”: szkolenie teoretyczne i praktyczne mające na celu przekazanie wiedzy i praktycznych umiejętności związanych z konkretnym uprawnieniem i w stosownych przypadkach uprawnieniem uzupełniającym;

2) szkolenie w jednostce, prowadzące do wydania licencji kontrolera ruchu lotniczego, wydania uprawnienia uzupełniającego, walidacji uprawnienia (uprawnień) lub uprawnienia uzupełniającego (uprawnień uzupełniających) lub wydania lub wznowienia uprawnienia uzupełniającego w jednostce. Obejmuje ono następujące etapy:

(i) etap szkolenia przygotowawczego, mającego na celu przede wszystkim przekazanie wiedzy dotyczącej procedur operacyjnych specyficznych dla miejsca i specyficznych aspektów zadań oraz umożliwienie ich zrozumienia; oraz

(ii) etap szkolenia operacyjnego, będący ostatnim etapem szkolenia w jednostce, na którym wcześniej uzyskana wiedza na temat czynności rutynowych i umiejętności związanych z pracą jest stosowana w praktyce pod nadzorem wykwalifikowanego instruktora szkolenia operacyjnego w rzeczywistych sytuacjach w ruchu;

(iii) z zastrzeżeniem ppkt (i) i (ii) w przypadku uprawnienia uzupełniającego (uprawnień uzupełniających) w jednostce wymagającego(-ych) umiejętności radzenia sobie z sytuacjami związanymi ze złożonym i natężonym ruchem wymagany jest etap szkolenia poprzedzającego szkolenie operacyjne, mający na celu zwiększenie zdolności wykonywania wcześniej poznanych czynności rutynowych związanych z uprawnieniem i korzystania z umiejętności związanych z uprawnieniem oraz przygotowanie do rzeczywistych sytuacji w ruchu, do których może dojść w tej jednostce;

▼B

3) szkolenie uzupełniające, mające na celu utrzymanie ważności uprawnień uzupełniających wpisanych do licencji, na które składają się:

(i) szkolenie odświeżające;

(ii) w odpowiednich przypadkach szkolenie przejściowe.

b) Oprócz rodzajów szkolenia, o których mowa w lit. a), kontrolerzy ruchu lotniczego mogą wziąć udział w następujących rodzajach szkolenia:

1) szkolenie instruktorów szkolenia praktycznego, prowadzące do wydania, przedłużenia lub wznowienia uprawnień uzupełniających OJTI lub STDI;

2) szkolenie osób oceniających, prowadzące do wydania, przedłużenia lub wznowienia uprawnień uzupełniających osoby oceniającej.

SEKCJA 2

Wymagania dotyczące szkolenia wstępnego

ATCO.D.010 Elementy szkolenia wstępnego

a) Szkolenie wstępne, skierowane do kandydata ubiegającego się o licencję praktykanta-kontrolera ruchu lotniczego lub wydanie dodatkowego uprawnienia lub w stosownych przypadkach uprawnienia uzupełniającego, obejmuje:

1) szkolenie podstawowe, obejmujące wszystkie przedmioty, tematy i podtematy określone w dodatku 2 do załącznika I; oraz

2) szkolenie w zakresie uprawnień, obejmujące przedmioty, tematy i podtematy dotyczące co najmniej jednego z następujących uprawnień:

(i) uprawnienie kontroli lotniska wizualnej – ADV, zdefiniowane w dodatku 3 do załącznika I;

(ii) uprawnienie kontroli lotniska instrumentalnej dla wieży – ADI (TWR), zdefiniowane w dodatku 4 do załącznika I;

(iii) uprawnienie kontroli zbliżania proceduralnej – APP, zdefiniowane w dodatku 5 do załącznika I;

(iv) uprawnienie kontroli obszaru proceduralnej – ACP, zdefiniowane w dodatku 6 do załącznika I;

(v) uprawnienie kontroli zbliżania dozorowanej – APS, zdefiniowane w dodatku 7 do załącznika I;

(vi) uprawnienie kontroli obszaru dozorowanej – ACS, zdefiniowane w dodatku 8 do załącznika I.

b) Szkolenie w zakresie dodatkowego uprawnienia obejmuje przedmioty, tematy i podtematy mające zastosowanie do co najmniej jednego z uprawnień określonych w lit. a) pkt 2.

c) Szkolenie mające na celu umożliwienie wznowienia uprawnienia po negatywnej ocenie wcześniejszego poziomu wiedzy i umiejętności zgodnie z ATCO.B.010 lit. b) dostosowuje się do wyniku tej oceny.

d) Szkolenie w zakresie uprawnienia uzupełniającego innego niż określone w ATCO.B.015 lit. a) pkt 3 obejmuje przedmioty, tematy i podtematy opracowane przez organizację szkoleniową i zatwierdzone jako część kursu szkoleniowego.

▼B

e) Szkolenie podstawowe lub szkolenie w zakresie uprawnień może zostać uzupełnione przedmiotami, tematami i podtematami dodatkowymi względem zagadnień dotyczących funkcjonalnego bloku przestrzeni powietrznej (FAB) lub środowiska krajowego bądź dla nich specyficznymi.

ATCO.D.015 Plan szkolenia wstępnego

Plan szkolenia wstępnego jest ustalany przez organizację szkoleniową i zatwierdzany przez właściwy organ. Obejmuje on przynajmniej następujące elementy:

a) elementy wstępnego kursu szkoleniowego prowadzonego zgodnie z ATCO.D.010;

b) strukturę szkolenia wstępnego prowadzonego zgodnie z ATCO.D.020 lit. b);

c) proces prowadzenia kursu(-ów) szkolenia wstępnego;

d) metody szkoleniowe;

e) minimalny i maksymalny czas trwania kursu(-ów) szkolenia wstępnego;

f) w odniesieniu do ATCO.D.010 lit. b) – proces dostosowania kursu(-ów) szkolenia wstępnego w celu należytego uwzględnienia pomyślnie ukończonego podstawowego kursu szkoleniowego;

g) procesy egzaminowania i oceniania zgodnie z ATCO.D.025 i ATCO.D.035 oraz docelowe wyniki zgodnie z ATCO.D.030 i ATCO.D.040;

h) kwalifikacje, role i obowiązki personelu szkolącego;

i) proces przedterminowego zakończenia szkolenia;

j) procedurę odwoławczą;

k) określenie rejestrów dotyczących szkolenia wstępnego, które należy prowadzić;

l) proces oraz przyczyny dokonywania przeglądu i zmiany planu szkolenia wstępnego oraz przedstawianie go właściwemu organowi. Przegląd planu szkolenia wstępnego odbywa się co najmniej raz na trzy lata.

ATCO.D.020 Kursy szkolenia podstawowego i kursy szkoleniowe w zakresie uprawnień

a) Szkolenie podstawowe i szkolenie w zakresie uprawnień prowadzone jest w formie kursów oddzielnych lub zintegrowanych.

b) Kursy szkolenia podstawowego i kursy szkoleniowe w zakresie uprawnień lub zintegrowany kurs szkolenia wstępnego są przygotowywane i prowadzone przez organizacje szkoleniowe oraz zatwierdzane przez właściwy organ.

c) Jeżeli szkolenie wstępne prowadzone jest jako kurs zintegrowany, dokonuje się wyraźnego rozróżnienia między egzaminami i ocenami z zakresu:

   1) szkolenia podstawowego; oraz

   2) każdego szkolenia w zakresie uprawnień.

d) Dowodem pomyślnego ukończenia szkolenia wstępnego lub szkolenia w zakresie uprawnień na potrzeby wydania dodatkowego uprawnienia jest certyfikat wydany przez organizację szkoleniową.

▼B

e) Dowodem pomyślnego ukończenia szkolenia podstawowego jest certyfikat wydany przez organizację szkoleniową na wniosek kandydata.

ATCO.D.025 Egzaminy i oceny ze szkolenia podstawowego

a) Kursy szkolenia podstawowego obejmują egzamin(-y) teoretyczny(-e) i ocenę(-y).

b) Zaliczenie egzaminu(-ów) teoretycznego(-ych) uzyskuje kandydat, który otrzymał co najmniej 75 % punktów możliwych do uzyskania na danym egzaminie.

c) Ocenę(-y) dotyczącą(-e) osiągnięcia docelowych wyników wymienionych w ATCO.D.030 przeprowadza się na trenażerze specjalizowanym lub symulatorze.

d) Zaliczenie w ramach oceny uzyskuje kandydat, który konsekwentnie wykazuje się wymaganymi wynikami określonymi w ATCO.D.030 oraz postawą niezbędną do wykonywania bezpiecznych operacji w ramach służby kontroli ruchu lotniczego.

ATCO.D.030 Docelowe wyniki szkolenia podstawowego

Ocena(-y) obejmuje(-ą) weryfikację osiągnięcia następujących docelowych wyników:

a) sprawdzanie i używanie urządzeń na stanowisku pracy;

b) uzyskiwanie i utrzymywanie orientacji sytuacyjnej poprzez monitorowanie ruchu i w stosownych przypadkach identyfikację statków powietrznych;

c) monitorowanie i aktualizowanie obrazowania danych lotu;

d) utrzymywanie stałego nasłuchu na właściwej częstotliwości;

e) wydawanie stosownych zezwoleń, instrukcji i komunikatów dla ruchu;

f) stosowanie zatwierdzonej frazeologii;

g) skuteczna łączność;

h) stosowanie separacji;

i) stosowanie niezbędnej koordynacji;

j) stosowanie ustalonych procedur w symulowanej przestrzeni powietrznej;

k) wykrywanie potencjalnych konfliktów między statkami powietrznymi;

l) uwzględnianie priorytetowego charakteru działań;

m) wybór odpowiednich metod separacji.

ATCO.D.035 Egzaminy i oceny w ramach szkolenia w zakresie uprawnień

a) Kursy szkoleniowe w zakresie uprawnień obejmują egzamin(-y) teoretyczny(-e) i ocenę(-y).

b) Zaliczenie z egzaminu(-ów) teoretycznego(-ych) uzyskuje kandydat, który otrzymał co najmniej 75 % punktów możliwych do uzyskania na danym egzaminie.

c) Podstawę oceny (ocen) stanowią docelowe wyniki szkolenia w zakresie uprawnień opisane w ATCO.D.040.

▼B

d) Ocenę(-y) przeprowadza się na symulatorze.

e) Zaliczenie w ramach oceny uzyskuje kandydat, który konsekwentnie wykazuje się wymaganymi wynikami określonymi w ATCO.D.040 oraz postawą niezbędną do wykonywania bezpiecznych operacji w ramach służby kontroli ruchu lotniczego.

ATCO.D.040 Docelowe wyniki szkolenia w zakresie uprawnień

a) W odniesieniu do każdego kursu szkoleniowego w zakresie uprawnień określa się docelowe wyniki szkolenia w zakresie uprawnień oraz zadania związane z tymi wynikami.

b) Docelowe wyniki szkolenia w zakresie uprawnień, które musi osiągnąć kandydat, są następujące:

1) wykazanie się zdolnością do zarządzania ruchem lotniczym w sposób zapewniający bezpieczne, prawidłowe i sprawne służby; oraz

2) radzenie sobie z sytuacjami związanymi ze złożonym i natężonym ruchem.

c) Z zastrzeżeniem lit. b) zgodnie z docelowymi wynikami szkolenia w zakresie uprawnienia kontroli lotniska wizualnej (ADV) i uprawnienia kontroli lotniska instrumentalnej (ADI) kandydaci muszą:

1) radzić sobie z obciążeniem pracą i zapewniać służby ruchu lotniczego w określonym obszarze odpowiedzialności za lotnisko; oraz

2) stosować techniki kontroli lotniska i procedury operacyjne w odniesieniu do ruchu lotniskowego.

d) Z zastrzeżeniem lit. b) zgodnie z docelowymi wynikami szkolenia w zakresie uprawnienia kontroli zbliżania proceduralnej kandydaci muszą:

1) radzić sobie z obciążeniem pracą i zapewniać służby ruchu lotniczego w określonym obszarze odpowiedzialności za kontrolę zbliżania;

2) stosować kontrolę zbliżania proceduralną, techniki planowania i procedury operacyjne w odniesieniu do ruchu przylatującego, oczekującego, odlatującego i przelatującego.

e) Z zastrzeżeniem lit. b) zgodnie z docelowymi wynikami szkolenia w zakresie uprawnienia kontroli zbliżania dozorowanej kandydaci muszą:

1) radzić sobie z obciążeniem pracą i zapewniać służby ruchu lotniczego w określonym obszarze odpowiedzialności za kontrolę zbliżania;

2) stosować kontrolę zbliżania dozorowaną, techniki planowania i procedury operacyjne w odniesieniu do ruchu przylatującego, oczekującego, odlatującego i przelatującego.

f) Z zastrzeżeniem lit. b) zgodnie z docelowymi wynikami szkolenia w zakresie uprawnienia kontroli obszaru proceduralnej kandydaci muszą:

1) radzić sobie z obciążeniem pracą i zapewniać służby ruchu lotniczego w określonym obszarze odpowiedzialności za kontrolę obszaru; oraz

▼B

2) stosować kontrolę obszaru proceduralną, techniki planowania i procedury operacyjne w odniesieniu do ruchu w obszarze.

g) Z zastrzeżeniem lit. b) zgodnie z docelowymi wynikami szkolenia w zakresie uprawnienia kontroli obszaru dozorowanej kandydaci muszą:

1) radzić sobie z obciążeniem pracą i zapewniać służby ruchu lotniczego w określonym obszarze odpowiedzialności za kontrolę obszaru; oraz

2) stosować kontrolę obszaru dozorowaną, techniki planowania i procedury operacyjne w odniesieniu do ruchu w obszarze.

SEKCJA 3

Wymagania dotyczące szkolenia w jednostce

ATCO.D.045 Elementy szkolenia w jednostce

a) Szkolenie w jednostce obejmuje kurs(-y) szkoleniowy(-e) w zakresie każdego uprawnienia uzupełniającego ustanowionego w organie kontroli ruchu lotniczego zgodnie z definicją zawartą w planie szkoleń tej jednostki.

b) Kurs(-y) w zakresie uprawnień uzupełniających w jednostce są przygotowywane i prowadzone przez organizacje szkoleniowe zgodnie z ATCO.D.060 oraz zatwierdzane przez właściwy organ.

c) Szkolenie w jednostce obejmuje szkolenie w zakresie:

1) procedur operacyjnych;

2) specyficznych aspektów zadań;

3) sytuacji anormalnych lub awaryjnych; oraz

4) czynników ludzkich.

ATCO.D.050 Warunki wstępne szkolenia w jednostce

Szkolenie w jednostce mogą rozpocząć wyłącznie osoby posiadające:

a) licencję praktykanta-kontrolera ruchu lotniczego wraz z odpowiednim uprawieniem oraz w stosownych przypadkach uprawnieniem uzupełniającym; lub

b) licencję kontrolera ruchu lotniczego wraz z odpowiednim uprawieniem oraz w stosownych przypadkach uprawnieniem uzupełniającym

pod warunkiem, że spełnione zostały wymagania określone w ATCO.B.001 lit. d) i ATCO.B.010 lit. b).

ATCO.D.055 Plan szkoleń w jednostce

a) Plan szkoleń w jednostce jest ustalany przez organizację szkoleniową dla każdego organu kontroli ruchu lotniczego i zatwierdzany przez właściwy organ.

b) Plan szkoleń w jednostce obejmuje przynajmniej następujące elementy:

1) uprawnienia i uprawnienia uzupełniające, których dotyczą prowadzone szkolenia;

2) strukturę szkolenia w jednostce;

▼B

3) wykaz kursów w zakresie uprawnień uzupełniających w jednostce zgodnie z ATCO.D.060;

4) proces prowadzenia kursu w zakresie uprawnień uzupełniających w jednostce;

5) metody szkoleniowe;

6) minimalny czas trwania kursu(-ów) w zakresie uprawnień uzupełniających w jednostce;

7) proces dostosowania kursu(-ów) w zakresie uprawnień uzupełniających w jednostce w celu należytego uwzględnienia uzyskanych uprawnień i uprawnień uzupełniających oraz w stosownych przypadkach doświadczenia kandydatów;

8) procesy dotyczące wykazywania się wiedzą teoretyczną i zrozumieniem tematyki zgodnie z ATCO.D.065, w tym liczbę, częstotliwość i rodzaj egzaminów oraz zaliczenia z egzaminów, które odpowiadają co najmniej 75 % punktów możliwych do uzyskania na tych egzaminach;

9) procesy oceny zgodnie z ATCO.D.070, w tym liczbę i częstotliwość ocen;

10) kwalifikacje, role i obowiązki personelu szkolącego;

11) proces przedterminowego zakończenia szkolenia;

12) procedurę odwoławczą;

13) określenie rejestrów dotyczących szkolenia w jednostce, które należy prowadzić;

14) wykaz określonych sytuacji anormalnych i awaryjnych specyficznych dla poszczególnych uprawnień uzupełniających w jednostce;

15) proces oraz przyczyny dokonywania przeglądu i zmiany planu szkoleń w jednostce oraz przedstawianie go właściwemu organowi. Przegląd planu szkoleń w jednostce odbywa się co najmniej raz na trzy lata.

ATCO.D.060 Kurs w zakresie uprawnień uzupełniających w jednostce

a) Kurs w zakresie uprawnień uzupełniających w jednostce składa się z odpowiednich etapów szkolenia w jednostce na potrzeby wydania lub wznowienia uprawnienia uzupełniającego w jednostce wpisywanego do licencji. Każdy kurs obejmuje:

1) etap szkolenia przygotowawczego;

2) etap szkolenia operacyjnego.

W razie konieczności uwzględnia się etap szkolenia poprzedzającego szkolenie operacyjne zgodnie z ATCO.D.005 lit. a) pkt 2.

b) Etapy szkolenia w jednostce, o których mowa w lit. a), organizuje się oddzielnie lub w sposób zintegrowany.

c) W przypadku kursów w zakresie uprawnień uzupełniających w jednostce określa się program szkolenia oraz docelowe wyniki zgodnie z ATCO.D.045 lit. c); kursy te prowadzi się zgodnie z planem szkoleń w jednostce.

▼B

d) Kursy w zakresie uprawnień uzupełniających w jednostce, które obejmują szkolenie w zakresie uprawnienia uzupełniającego (uprawnień uzupełniających) zgodnie z ATCO.B.015, są uzupełniane dodatkowym szkoleniem umożliwiającym uzyskanie odpowiednich umiejętności związanych z uprawnieniem uzupełniającym.

e) Szkolenie w zakresie uprawnienia uzupełniającego innego niż określone w ATCO.B.015 lit. a) pkt 3 obejmuje przedmioty, cele przedmiotów, tematy i podtematy opracowane przez organizację szkoleniową i zatwierdzone jako część kursu szkoleniowego.

f) Kursy w zakresie uprawnień uzupełniających w jednostce podjęte po wymianie licencji dostosowuje się w taki sposób, aby zawierały elementy szkolenia wstępnego, które są specyficzne dla funkcjonalnego bloku przestrzeni powietrznej lub środowiska krajowego.

ATCO.D.065 Wykazywanie się wiedzą teoretyczną i zrozumieniem tematyki

Wiedzą teoretyczną i zrozumieniem tematyki wykazuje się podczas egzaminów.

ATCO.D.070 Oceny dokonywane w trakcie kursów w zakresie uprawnień uzupełniających w jednostce

a) Ocenę kandydata przeprowadza się w środowisku operacyjnym w zwykłych warunkach operacyjnych przynajmniej jeden raz na koniec szkolenia operacyjnego.

b) Jeżeli kurs w zakresie uprawnień uzupełniających w jednostce obejmuje etap szkolenia poprzedzającego szkolenie operacyjne, umiejętności kandydata ocenia się na szkoleniowym urządzeniu symulacji ruchu lotniczego przynajmniej na koniec tego etapu.

c) Z zastrzeżeniem lit. a) szkoleniowe urządzenie symulacji ruchu lotniczego można wykorzystać podczas oceny dokonywanej na potrzeby uprawnienia uzupełniającego w jednostce w celu umożliwienia kandydatowi wykazania się umiejętnościami stosowania przećwiczonych procedur, które nie wystąpiły w środowisku operacyjnym podczas oceny.

SEKCJA 4

Wymagania dotyczące szkolenia uzupełniającego

ATCO.D.075 Szkolenie uzupełniające

Szkolenie uzupełniające składa się z odświeżających oraz kursów szkolenia przejściowego i jest prowadzone zgodnie z wymaganiami określonymi w programie utrzymania poziomu wiedzy i umiejętności w jednostce zgodnie z ATCO.B.025.

ATCO.D.080 Szkolenie odświeżające

a) Odświeżające kursy szkoleniowe są przygotowywane i prowadzone przez organizacje szkoleniowe oraz zatwierdzane przez właściwy organ.

b) Szkolenie odświeżające ma na celu przegląd, utrwalenie lub podwyższenie aktualnego poziomu wiedzy i umiejętności kontrolerów ruchu lotniczego z myślą o zapewnieniu bezpiecznego, prawidłowego i sprawnego przepływu ruchu lotniczego; obejmuje ono przynajmniej:

1) szkolenie w zakresie standardowych praktyk i procedur z zastosowaniem zatwierdzonej frazeologii i skutecznej komunikacji;

2) szkolenie w zakresie sytuacji anormalnych i awaryjnych z zastosowaniem zatwierdzonej frazeologii i skutecznej komunikacji; oraz

3) szkolenie w zakresie czynników ludzkich.

▼B

c) Określa się program odświeżającego kursu szkoleniowego, a jeżeli dany przedmiot utrwala umiejętności kontrolerów ruchu lotniczego, opracowuje się również docelowe wyniki.

ATCO.D.085 Szkolenie przejściowe

a) Kurs(-y) szkolenia przejściowego jest (są) przygotowywany(-e) i prowadzony(-e) przez organizacje szkoleniowe oraz zatwierdzany(-e) przez właściwy organ.

b) Szkolenie przejściowe ma na celu zapewnienie wiedzy i umiejętności odpowiednich z uwagi na zmianę środowiska operacyjnego i jest prowadzone przez organizacje szkoleniowe, jeżeli z oceny zmiany pod kątem bezpieczeństwa wynika, że szkolenie takie jest potrzebne.

c) Kursy szkolenia przejściowego obejmują ustalenie:

1) stosownej metody szkoleniowej i czasu trwania kursu, z uwzględnieniem charakteru i zakresu zmiany; oraz

2) metod egzaminowania lub oceniania dotyczących szkolenia przejściowego.

d) Szkolenie przejściowe przeprowadza się przed skorzystaniem przez kontrolerów ruchu lotniczego z praw wynikających z licencji w zmienionym środowisku operacyjnym.

SEKCJA 5

Szkolenie instruktorów i osób oceniających

ATCO.D.090 Szkolenie instruktorów szkolenia praktycznego

a) Szkolenie instruktorów szkolenia praktycznego jest przygotowywane oraz prowadzone przez organizacje szkoleniowe i obejmuje:

1) kurs z zakresu praktycznych technik nauczania OJTI lub STDI, w tym ocenę;

2) odświeżający kurs szkoleniowy z zakresu praktycznych umiejętności nauczania;

3) metodę(-y) oceny wiedzy i umiejętności instruktorów szkolenia praktycznego.

b) Kursy szkoleniowe i metody oceny, o których mowa w lit. a), zatwierdza właściwy organ.

ATCO.D.095 Szkolenie osób oceniających

a) Szkolenie osób oceniających jest przygotowywane oraz prowadzone przez organizacje szkoleniowe i obejmuje:

1) kurs szkoleniowy dla osób oceniających, w tym ocenę;

2) odświeżający kurs szkoleniowy w zakresie umiejętności niezbędnych do dokonywania oceny;

3) metodę(-y) oceny wiedzy i umiejętności osób oceniających.

b) Kursy szkoleniowe i metodę oceny, o których mowa w lit. a), zatwierdza właściwy organ.

Dodatek 1 do załącznika I

SKALA KLASYFIKACJI BIEGŁOŚCI JĘZYKOWEJ – WYMAGANIA DOTYCZĄCE BIEGŁOŚCI JĘZYKOWEJ

Skala klasyfikacji biegłości w języku: poziomy: biegły, rozszerzony i operacyjny

Poziom	Wymowa Zakłada gwarę i/lub akcent zrozumiały dla wspólnoty aeronautycznej	Struktura Stosowne konstrukcje gramatyczne i wzory zdań są określone funkcjami językowymi właściwymi dla zadania	Słownictwo	Łatwość wysławiania się	Zrozumienie	Zrozumienie
Biegły 6	Wymowa, akcent, rytm, i intonacja, mimo prawdopodobnego wpływu pierwszego języka lub regionalnej odmiany, w zasadzie nigdy nie kolidują w łatwym zrozumieniu.	Zarówno, podstawowe, jak i złożone konstrukcje gramatyczne oraz wzory zdań są spójne i dobrze opanowane.	Zakres słownictwa i trafność są wystarczające dla skutecznej komunikacji w szerokiej gamie znanych i nieznanych zagadnień. Słownictwo jest idiomatyczne, uwzględnia subtelne różnice w znaczeniu, i nadaje się do szybkiego reagowania.	Potrafi mówić szczegółowo, bez wymuszania i wysiłku. Różnicuje wymowę dla efektów stylistycznych, np. dla uwypuklenia sedna sprawy. Spontanicznie stosuje w rozmowie właściwe znaczniki i łączniki.	Zrozumienie jest dokładne i spójne w prawie wszystkich kontekstach i obejmuje zrozumienie subtelności językowych i kulturowych.	Łatwa reakcja w prawie wszystkich sytuacjach. Jest wrażliwy na słowne i niesłowne repliki, i stosownie na nie reaguje.
Rozszerzony 5	Wymowa, akcent, rytm, i intonacja, mimo wpływu pierwszego języka lub regionalnej odmiany, rzadko kolidują w łatwym zrozumieniu.	Podstawowe konstrukcje gramatyczne i wzory zdań są spójne i dobrze opanowane. Widać starania konstruowania składni złożonej, ale z błędami, które czasami kolidują ze znaczeniem.	Zakres słownictwa i trafność są wystarczające dla skutecznej komunikacji w zagadnieniach powszechnych, zasadniczych i związanych z pracą. Wypowiedzi są spójne i trafne. Czasami słownictwo jest idiomatyczne.	Potrafi mówić szczegółowo, z właściwą łatwością na tematy znane, ale nie różnicuje potoku słów jako narzędzia stylistycznego. W rozmowie potrafi stosować właściwe znaczniki i łączniki.	Zrozumienie jest dokładne w sprawach powszechnych, zasadniczych i związanych z pracą, i w większości dokładne, gdy mówiący staje w obliczu komplikacji językowej lub sytuacyjnej, lub w obliczu niespodziewanego obrotu zdarzeń. Jest w stanie zrozumieć lub rejestrować zakres odmian mowy (dialekt i/lub akcent).	Odpowiedzi są natychmiastowe, właściwe, i zawiera informacje. Skutecznie radzi sobie w relacji mówca/słuchacz.

▼B

Poziom	Wymowa Zakłada gwarę i/lub akcent zrozumiały dla wspólnoty aeronautycznej	Struktura Stosowne konstrukcje gramatyczne i wzory zdań są określone funkcjami językowymi właściwymi dla zadania	Słownictwo	Łatwość wysławiania się	Zrozumienie	Zrozumienie
Operacyjny 4	Wymowa, akcent, rytm, i intonacja wykazują wpływ pierwszego języka lub regionalnej odmiany, ale tylko czasami kolidują to w łatwym zrozumieniu.	Podstawowe konstrukcje gramatyczne i wzory zdań są wykorzystywane twórczo i zwykle dobrze opanowane. Mogą występować błędy, szczególnie w okolicznościach nadzwyczajnych i niespodziewanych, które rzadko kiedy kolidują ze znaczeniem.	Zakres słownictwa i trafność są zazwyczaj wystarczające dla skutecznej komunikacji w zagadnieniach powszechnych, zasadniczych i związanych z pracą. Wypowiedzi często są trafne, gdy w okolicznościach nadzwyczajnych i niespodziewanych brakuje słownictwa.	Z właściwym tempem wytwarza napięcie językowe. Sporadycznie może tracić biegłość w szczegółowym przekazie usłyszanego lub formułowanego słowa przy wzajemnym spontanicznym reagowaniu, co nie przeszkadza w skutecznej komunikacji. Potrafi ograniczyć stosowanie znaczników i łączników w rozmowie. Nie łatwo rozproszyć jego uwagę.	Zrozumienie, w większości, jest dokładne w sprawach powszechnych, zasadniczych i związanych z pracą, jeśli akcent i odmiana są dostatecznie przystępne dla międzynarodowej wspólnoty użytkowników. Mówca, w obliczu komplikacji językowej lub sytuacyjnej, względnie nieoczekiwanego obrotu zdarzeń, rozumie wolniej lub wymaga procesu wyjaśnień.	Odpowiedzi są zwykle natychmiastowe, właściwe i zawierają informacje. Inicjuje i utrzymuje wymianę zdań, nawet gdy ma do czynienia z niespodziewanym obrotem zdarzeń. Odpowiednio radzi sobie z oczywistymi nieporozumieniami przez sprawdzenie, potwierdzenie lub wyjaśnienie.

Skala klasyfikacji biegłości w języku: poziomy: poniżej operacyjny, podstawowy, poniżej podstawowy

Poziom	Wymowa Zakłada gwarę i/lub akcent zrozumiały dla wspólnoty aeronautycznej	Struktura Stosowne konstrukcje gramatyczne i wzory zdań są określone funkcjami językowymi właściwymi dla zadania	Słownictwo	Łatwość wysławiania się	Zrozumienie	Zrozumienie
Wzajemne reagowanie 3	Poniżej operacyjny Wymowa, akcent, rytm, i intonacja wykazują wpływ pierwszego języka lub regionalnej odmiany i często kolidują w łatwym zrozumieniu.	Podstawowe konstrukcje gramatyczne i wzory zdań towarzyszące sytuacjom, które można przewidzieć, są nie zawsze dobrze opanowane. Błędy często kolidują ze znaczeniem.	Często zakres słownictwa i trafności jest wystarczający do komunikowania się w zagadnieniach powszechnych, zasadniczych i związanych z pracą, jednak zakres jest ograniczony a dobór słów jest często niewłaściwy. Często mały zasób słów, niepozwalający na trafne wypowiadanie się.	Wytwarza napięcie językowe, ale zwroty i przestankowanie jest często niewłaściwe. Niezdecydowanie i powolność w przetwarzaniu mogą być przeszkodą w skutecznej komunikacji. Można rozproszyć jego uwagę.	Często zrozumienie jest dokładne w sprawach powszechnych, zasadniczych i dotyczących pracy, jeśli akcent i odmiana są dostatecznie przystępne dla międzynarodowej wspólnoty użytkowników. Może sobie nie poradzić ze zrozumieniem komplikacji językowej lub sytuacyjnej, względnie nieoczekiwanego obrotu zdarzeń.	Czasami odpowiedzi są natychmiastowe, właściwe i zawierają informacje. Potrafi inicjować i utrzymywać wymianę zdań z umiarkowaną łatwością na znane tematy i w sytuacjach możliwych do przewidzenia. Generalnie, niezadowalający, gdy ma do czynienia z niespodziewanym obrotem zdarzeń.

▼B

Poziom	Wymowa Zakłada gwarę i/lub akcent zrozumiały dla wspólnoty aeronautycznej	Struktura Stosowne konstrukcje gramatyczne i wzory zdań są określone funkcjami językowymi właściwymi dla zadania	Słownictwo	Łatwość wysławiania się	Zrozumienie	Zrozumienie
Podstawowy 2	Wymowa, akcent, rytm, i intonacja wykazują wpływ pierwszego języka lub regionalnej odmiany i zawsze kolidują w łatwym zrozumieniu.	Wykazuje ograniczone opanowanie zaledwie kilku prostych zapamiętanych konstrukcji gramatycznych i wzorów zdań.	Ograniczony zasób słownictwa obejmujący zaledwie pojedyncze słowa i zapamiętane zwroty.	Potrafi wypowiedzieć bardzo krótkie, pojedyncze i zapamiętane wyrażenia robiąc częste przerwy, wykorzystując rozproszenie uwagi na szukanie formuł i wypowiadanie mniej znanych słów.	Zrozumienie ogranicza się do odrębnych, zapamiętanych zwrotów, jeśli są wypowiadane z uwaga i powoli.	Czas odpowiedzi jest długi i często odpowiedź jest niewłaściwa. Wzajemna reakcja ogranicza się do prostej rutynowej wymiany zdań.
Poniżej podstawowy 1	Wyniki poniżej poziomu podstawowego.	Wyniki poniżej poziomu podstawowego.	Wyniki poniżej poziomu podstawowego.	Wyniki poniżej poziomu podstawowego.	Wyniki poniżej poziomu podstawowego.	Wyniki poniżej poziomu podstawowego.

▼B

Dodatek 2 do załącznika I

SZKOLENIE PODSTAWOWE

(Dotyczy: załącznika I – część ATCO podczęść D, sekcja 2, ATCO.D. 010 lit. a) pkt 1))

SPIS TREŚCI

PRZEDMIOT 1: WPROWADZENIE DO KURSU

PRZEDMIOT 2: PRAWO LOTNICZE

PRZEDMIOT 3: ZARZĄDZANIE RUCHEM LOTNICZYM

PRZEDMIOT 4: METEOROLOGIA

PRZEDMIOT 5: NAWIGACJA

PRZEDMIOT 6: STATKI POWIETRZNE

PRZEDMIOT 7: CZYNNIKI LUDZKIE

PRZEDMIOT 8: URZĄDZENIA I SYSTEMY

PRZEDMIOT 9: ŚRODOWISKO ZAWODOWE

PRZEDMIOT 1: WPROWADZENIE DO KURSU

TEMAT INTRB 1 – ORGANIZACJA KURSU

Podtemat INTRB 1.1 – Prezentacja kursu

Podtemat INTRB 1.2 – Zarządzanie kursem

Podtemat INTRB 1.3 – Materiały naukowe i dokumentacja szkoleniowa

TEMAT INTRB 2 – WPROWADZENIE DO KURSU SZKOLENIOWEGO ATC

Podtemat INTRB 2.1 – Treść i organizacja kursu

Podtemat INTRB 2.2 – Zasady szkolenia

Podtemat INTRB 2.3 – Proces oceny

TEMAT INTRB 3 – WPROWADZENIE DO PRZYSZŁOŚCI ATCO

Podtemat INTRB 3.1 – Perspektywy zatrudnienia

PRZEDMIOT 2: PRAWO LOTNICZE

TEMAT LAWB 1 – WPROWADZENIE DO PRAWA LOTNICZEGO

Podtemat LAWB 1.1 – Zastosowanie prawa lotniczego

TEMAT LAWB 2 – ORGANIZACJE MIĘDZYNARODOWE

Podtemat LAWB 2.1 – ICAO

Podtemat LAWB 2.2 – Agencje europejskie i inne

Podtemat LAWB 2.3 – Zrzeszenia lotnicze

▼B

TEMAT LAWB 3 – ORGANIZACJE KRAJOWE

Podtemat LAWB 3.1 – Cel i funkcje

Podtemat LAWB 3.2 – Krajowe procedury ustawodawcze

Podtemat LAWB 3.3 – Właściwy organ

Podtemat LAWB 3.4 – Krajowe zrzeszenia lotnicze

TEMAT LAWB 4 – ZARZĄDZANIE BEZPIECZEŃSTWEM W ZAKRESIE ATS

Podtemat LAWB 4.1 – Przepisy bezpieczeństwa

Podtemat LAWB 4.2 – System zarządzania bezpieczeństwem

TEMAT LAWB 5 – PRZEPISY I REGULACJE

Podtemat LAWB 5.1 – Jednostki miary

Podtemat LAWB 5.2 – Wydawanie licencji i certyfikacja ATCO

Podtemat LAWB 5.3 – Nadzór nad ANS i ATS

Podtemat LAWB 5.4 – Przepisy ruchu lotniczego

Podtemat LAWB 5.5 – Przestrzeń powietrzna a trasy ATS

Podtemat LAWB 5.6 – Plan lotu

Podtemat LAWB 5.7 – Lotniska

Podtemat LAWB 5.8 – Procedury oczekiwania w lotach IFR

Podtemat LAWB 5.9 – Procedury oczekiwania w lotach VFR

PRZEDMIOT 3: ZARZĄDZANIE RUCHEM LOTNICZYM

TEMAT ATMB 1 – ZARZĄDZANIE RUCHEM LOTNICZYM

Podtemat ATMB 1.1 – Stosowanie jednostek miar

Podtemat ATMB 1.2 – Służba kontroli ruchu lotniczego (ATC)

Podtemat ATMB 1.3 – Służba informacji powietrznej (FIS)

Podtemat LAWB 1.4 – Służba alarmowa

Podtemat ATMB 1.5 – Służba doradcza ruchu lotniczego

Podtemat ATMB 1.6 – Przepustowość systemu ATS a zarządzanie przepływem ruchu lotniczego

Podtemat LAWB 1.7 – Zarządzanie przestrzenią powietrzną (ASM)

TEMAT ATMB 2 – POMIAR WYSOKOŚCI I PRZYDZIELANIE POZIOMU LOTU

Podtemat ATMB 2.1 – Pomiar wysokości

Podtemat ATMB 2.2 – Poziom przejściowy

Podtemat ATMB 2.3 – Przydział poziomu lotu

▼B

TEMAT ATMB 3 – RADIOTELEFONIA (RTF)

Podtemat ATMB 3.1 – Ogólne zasady eksploatacji RTF

TEMAT ATMB 4 – ZEZWOLENIA ATC I INSTRUKCJE ATC

Podtemat ATMB 4.1 – Rodzaj i treść zezwoleń ATC

Podtemat ATMB 4.2 – Instrukcje ATC

TEMAT ATMB 5 – KOORDYNACJA

Podtemat ATMB 5.1 – Zasady, rodzaje i zakres koordynacji

Podtemat ATMB 5.2 – Kiedy i dlaczego konieczna jest koordynacja

Podtemat ATMB 5.3 – Środki koordynacji

TEMAT ATMB 6 – OBRAZOWANIE DANYCH

Podtemat ATMB 6.1 – Pozyskiwanie danych

Podtemat ATMB 6.2 – Zarządzanie danymi

TEMAT ATMB 7 – SEPARACJE

Podtemat ATMB 7.1 – Separacja pionowa i jej procedury

Podtemat ATMB 7.2 – Separacja pozioma i jej procedury

Podtemat ATMB 7.3 – Separacja wizualna

Podtemat ATMB 7.4 – Separacja na lotnisku i jej procedury

Podtemat ATMB 7.5 – Separacja w oparciu o systemy kontroli dozorowanej ATS

Podtemat ATMB 7.6 – Separacja dla turbulencji w śladzie aerodynamicznym

TEMAT ATMB 8 – POKŁADOWE SYSTEMY UNIKANIA KOLIZJI I NAZIEMNE SIECI BEZPIECZEŃSTWA

Podtemat ATMB 8.1 – Pokładowe systemy unikania kolizji

Podtemat ATMB 8.2 – Naziemne sieci bezpieczeństwa

TEMAT ATMB 9 – PODSTAWOWE UMIEJĘTNOŚCI PRAKTYCZNE

Podtemat ATMB 9.1 – Proces zarządzania ruchem

Podtemat ATMB 9.2 – Podstawowe umiejętności praktyczne znajdujące zastosowanie w ramach wszystkich uprawnień

Podtemat ATMB 9.3 – Podstawowe umiejętności praktyczne znajdujące zastosowanie na lotniskach

Podtemat ATMB 9.4 – Podstawowe umiejętności praktyczne znajdujące zastosowanie w ramach dozoru

PRZEDMIOT 4: METEOROLOGIA

TEMAT METB 1 – WPROWADZENIE DO METEOROLOGII

Podtemat METB 1.1 – Stosowanie jednostek miar

Podtemat METB 1.2 – Lotnictwo a meteorologia

Podtemat METB 1.3 – Organizacja służby meteorologicznej

▼B

TEMAT METB 2 – ATMOSFERA

Podtemat METB 2.1 – Skład i struktura

Podtemat METB 2.2 – Atmosfera wzorcowa

Podtemat METB 2.3 – Ciepło a temperatura

Podtemat METB 2.4 – Woda w atmosferze

Podtemat METB 2.5 – Ciśnienie atmosferyczne

TEMAT METB 3 – CYRKULACJA ATMOSFERYCZNA

Podtemat METB 3.1 – Cyrkulacja powietrza w ujęciu ogólnym

Podtemat METB 3.2 – Masy powietrza i fronty atmosferyczne

Podtemat METB 3.3 – Układy mezoskalowe

Podtemat ATMB 3.4 – Wiatr

TEMAT METB 4 – ZJAWISKA METEOROLOGICZNE

Podtemat METB 4.1 – Chmury

Podtemat METB 4.2 – Rodzaje opadów

Podtemat METB 4.3 – Widzialność

Podtemat METB 4.4 – Zagrożenia meteorologiczne

TEMAT METB 5 – INFORMACJE METEOROLOGICZNE DLA LOTNICTWA

Podtemat METB 5.1 – Komunikaty i zgłoszenia

PRZEDMIOT 5: NAWIGACJA

TEMAT NAVB 1 – WPROWADZENIE DO NAWIGACJI

Podtemat NAVB 1.1 – Stosowanie jednostek miar

Podtemat NAVB 1.2 – Cel i zastosowanie nawigacji

TEMAT NAVB 2 – ZIEMIA

Podtemat NAVB 2.1 – Położenie i ruch Ziemi

Podtemat NAVB 2.2 – Układ współrzędnych, kierunek i odległość

Podtemat METB 2.3 – Magnetyzm

TEMAT NAVB 3 – MAPY LOTNICZE

Podtemat NAVB 3.1 – Sporządzanie map i rzuty na płaszczyznę

Podtemat NAVB 3.2 – Mapy stosowane w lotnictwie

TEMAT NAVB 4 – PODSTAWY NAWIGACJI

Podtemat NAVB 4.1 – Wpływ wiatru

Podtemat NAVB 4.2 – Prędkość

Podtemat NAVB 4.3 – Nawigacja wzrokowa

Podtemat NAVB 4.4 – Kwestie nawigacyjne w planowaniu lotu

▼B

TEMAT NAVB 5 – NAWIGACJA WEDŁUG WSKAZAŃ PRZYRZĄDÓW

Podtemat NAVB 5.1 – Systemy naziemne

Podtemat NAVB 5.2 – Systemy nawigacji bezwładnościowej

Podtemat NAVB 5.3 – Systemy satelitarne

Podtemat NAVB 5.4 – Procedura podejścia wg wskazań przyrządów

TEMAT NAVB 6 – NAWIGACJA W OPARCIU O CHARAKTERYSTYKI SYSTEMÓW

Podtemat NAVB 6.1 – Zasady i zalety nawigacji obszarowej

Podtemat NAVB 6.2 – Wprowadzenie do nawigacji w oparciu o charakterystyki systemów (PBN)

Podtemat NAVB 6.3 – Zastosowania PBN

TEMAT NAVB 7 – POSTĘPY W ZAKRESIE NAWIGACJI

Podtemat NAVB 7.1 – Zmiany w przyszłości

PRZEDMIOT 6: STATKI POWIETRZNE

TEMAT ACFTB 1 – WPROWADZENIE DO STATKÓW POWIETRZNYCH

Podtemat ACFTB 1.1 – Stosowanie jednostek miar

Podtemat ACFTB 1.2 – Lotnictwo i statki powietrzne

TEMAT ACFTB 2 – ZASADY LOTU

Podtemat ACFTB 2.1 – Siły oddziałujące na statki powietrzne

Podtemat ACFTB 2.2 – Elementy konstrukcyjne a kontrola nad statkiem powietrznym

Podtemat ACFTB 2.3 – Obwiednia warunków lotu

TEMAT ACFTB 3 – KATEGORIE STATKÓW POWIETRZNYCH

Podtemat ACFTB 3.1 – Kategorie statków powietrznych

Podtemat ACFTB 3.2 – Kategorie turbulencji w śladzie aerodynamicznym

Podtemat ACFTB 3.3 – Kategorie podejść wg ICAO

Podtemat ACFTB 3.4 – Kategorie środowiskowe

TEMAT ACFTB 4 – DANE DOTYCZĄCE STATKÓW POWIETRZNYCH

Podtemat ACFTB 4.1 – Uznanie

Podtemat ACFTB 4.2 – Dane dotyczące charakterystyki

TEMAT ACFTB 5 – SILNIKI STATKÓW POWIETRZNYCH

Podtemat ACFTB 5.1 – Silniki tłokowe

Podtemat ACFTB 5.2 – Silniki odrzutowe

Podtemat ACFTB 5.3 – Silniki turbośmigłowe

Podtemat ACFTB 5.4 – Paliwa lotnicze

TEMAT ACFTB 6 – SYSTEMY I PRZYRZĄDY STANOWIĄCE WYPOSAŻENIE STATKÓW POWIETRZNYCH

Podtemat ACFTB 6.1 – Przyrządy lotnicze

Podtemat ACFTB 6.2 – Instrumenty nawigacyjne

▼B

Podtemat ACFTB 6.3 – Oprzyrządowanie silników

Podtemat ACFTB 6.4 – Systemy stanowiące wyposażenie statków powietrznych

TEMAT ACFTB 7 – CZYNNIKI WPŁYWAJĄCE NA CHARAKTERYSTYKĘ STATKÓW POWIETRZNYCH

Podtemat ACFTB 7.1 – Czynniki oddziałujące podczas startu

Podtemat ACFTB 7.2 – Czynniki oddziałujące w fazie wznoszenia

Podtemat ACFTB 7.3 – Czynniki oddziałujące podczas przelotu

Podtemat ACFTB 7.4 – Czynniki oddziałujące podczas zniżania i w początkowej fazie podejścia

Podtemat ACFTB 7.5 – Czynniki oddziałujące w fazie podejścia końcowego i podczas lądowania

Podtemat ACFTB 7.6 – Czynniki ekonomiczne

Podtemat ACFTB 7.7 – Czynniki środowiskowe

PRZEDMIOT 7: CZYNNIKI LUDZKIE

TEMAT HUMB 1 – WPROWADZENIE DO CZYNNIKÓW LUDZKICH

Podtemat HUMB 1.1 – Techniki zdobywania wiedzy

Podtemat HUMB 1.2 – Znaczenie czynnika ludzkiego w przypadku ATC

Podtemat HUMB 1.3 – Czynniki ludzkie a ATC

TEMAT HUMB 2 – WYDOLNOŚĆ LUDZKA

Podtemat HUMB 2.1 – Zachowanie jednostki

Podtemat HUMB 2.2 – Kultura bezpieczeństwa i etyka zawodowa

Podtemat HUMB 2.3 – Zdrowie i dobrostan

Podtemat HUMB 2.4 – Praca zespołowa

Podtemat HUMB 2.5 – Podstawowe potrzeby osób w miejscu pracy

Podtemat HUMB 2.6 – Stres

TEMAT HUMB 3 – BŁĄD LUDZKI

Podtemat HUMB 3.1 – Zagrożenia wynikające z błędu

Podtemat HUMB 3.2 – Definicja błędu ludzkiego

Podtemat HUMB 3.3 – Klasyfikacja błędu ludzkiego

Podtemat HUMB 3.4 – Analiza ryzyka i zarządzanie ryzykiem

TEMAT HUMB 4 – KOMUNIKACJA

Podtemat HUMB 4.1 – Znaczenie dobrej komunikacji w przypadku ATC

Podtemat HUMB 4.2 – Proces komunikacji

Podtemat HUMB 4.3 – Tryby komunikacji

▼B

TEMAT HUMB 5 – ŚRODOWISKO PRACY

Podtemat HUMB 5.1 – Ergonomia a potrzeba właściwego zaprojektowania miejsca pracy

Podtemat HUMB 5.2 – Wyposażenie i narzędzia

Podtemat HUMB 5.3 – Automatyzacja

PRZEDMIOT 8: URZĄDZENIA I SYSTEMY

TEMAT EQPSB 1 – URZĄDZENIA ATC

Podtemat EQPSB 1.1 – Główne rodzaje urządzeń ATC

TEMAT EQPSB 2 – URZĄDZENIA RADIOWE

Podtemat EQPSB 2.1 – Działanie urządzeń radiowych w teorii

Podtemat EQPSB 2.2 – Radionamierzanie

TEMAT EQPSB 3 – URZĄDZENIA KOMUNIKACYJNE

Podtemat EQPSB 3.1 – Komunikacja radiowa

Podtemat EQPSB 3.2 – Komunikacja głosowa między organami/pozycjami ATS

Podtemat EQPSB 3.3 – Komunikacja za pomocą łącza danych

Podtemat EQPSB 3.4 – Środki komunikacji stosowane przez przewoźników

TEMAT EQPSB 4 – WPROWADZENIE DO DOZORU

Podtemat EQPSB 4.1 – Koncepcja dozoru w ATS

TEMAT EQPSB 5 – URZĄDZENIA RADAROWE

Podtemat EQPSB 5.1 – Zasady działania urządzeń radarowych

Podtemat EQPSB 5.2 – Radar pierwotny

Podtemat EQPSB 5.3 – Radar wtórny

Podtemat EQPSB 5.4 – Wykorzystanie urządzeń radarowych

Podtemat EQPSB 5.5 – Tryb S

TEMAT EQPSB 6 – AUTOMATYCZNE ZALEŻNE DOZOROWANIE

Podtemat EQPSB 6.1 – Zasady automatycznego zależnego dozorowania

Podtemat EQPSB 6.2 – Wykorzystanie automatycznego zależnego dozorowania

TEMAT EQPSB 7 – MULTILATERACJA

Podtemat EQPSB 7.1 – Zasady multilateracji

Podtemat EQPSB 7.2 – Wykorzystanie multilateracji

TEMAT EQPSB 8 – PRZETWARZANIE DANYCH Z DOZORU

Podtemat EQPSB 8.1 – Sieć wymiany danych z dozoru

Podtemat EQPSB 8.2 – Zasady funkcjonowania sieci wymiany danych z dozoru

▼B

TEMAT EQPSB 9 – URZĄDZENIA PRZYSZŁOŚCI

Podtemat EQPSB 9.1 – Nowe osiągnięcia

TEMAT EQPSB 10 – AUTOMATYZACJA W ATS

Podtemat EQPSB 10.1 – Zasady automatyzacji

Podtemat EQPSB 10.2 – Stała telekomunikacyjna sieć lotnicza (AFTN)

Podtemat EQPSB 10.3 – Internetowe systemy wymiany danych

Podtemat EQPSB 10.4 – Systemy wykorzystywane do automatycznej dystrybucji informacji

TEMAT EQPSB 11 – STANOWISKA PRACY

Podtemat EQPSB 11.1 – Wyposażenie na stanowisku pracy

Podtemat EQPSB 11.2 – Kontrola lotniska

Podtemat EQPSB 11.3 – Kontrola zbliżania

Podtemat EQPSB 11.4 – Kontrola obszaru

PRZEDMIOT 9: ŚRODOWISKO ZAWODOWE

TEMAT PENB 1 – SZKOLENIE ZAPOZNAWCZE

Podtemat PENB 1.1 – ATS a obiekty wyposażenia lotniska

TEMAT PENB 2 – UŻYTKOWNICY PRZESTRZENI POWIETRZNEJ

Podtemat PENB 2.1 – Lotnictwo cywilne

Podtemat PENB 2.2 – Wojsko

Podtemat PENB 2.3 – Oczekiwania i wymagania pilotów

TEMAT PENB 3 – REALACJE Z KLIENTAMI

Podtemat PENB 3.1 – Relacje z klientami

TEMAT PENB 4 – OCHRONA ŚRODOWISKA

Podtemat PENB 4.1 – Ochrona środowiska

▼B

Dodatek 3 do załącznika I

UPRAWNIENIE KONTROLI LOTNISKA WIZUALNEJ (ADV)

(Dotyczy: załącznika I – część ATCO podczęść D, sekcja 2, ATCO.D. 010 lit. a) pkt 2) ppkt (i))

SPIS TREŚCI

PRZEDMIOT 1: WPROWADZENIE DO KURSU

PRZEDMIOT 2: PRAWO LOTNICZE

PRZEDMIOT 3: ZARZĄDZANIE RUCHEM LOTNICZYM

PRZEDMIOT 4: METEOROLOGIA

PRZEDMIOT 5: NAWIGACJA

PRZEDMIOT 6: STATKI POWIETRZNE

PRZEDMIOT 7: CZYNNIKI LUDZKIE

PRZEDMIOT 8: URZĄDZENIA I SYSTEMY

PRZEDMIOT 9: ŚRODOWISKO ZAWODOWE

PRZEDMIOT 10: SYTUACJE ANORMALNE I AWARYJNE

PRZEDMIOT 11: LOTNISKA

PRZEDMIOT 1: WPROWADZENIE DO KURSU

TEMAT INTR 1 – ORGANIZACJA KURSU

Podtemat INTR 1.1 – Prezentacja kursu

Podtemat INTR 1.2 – Zarządzanie kursem

Podtemat INTR 1.3 – Materiały naukowe i dokumentacja szkoleniowa

TEMAT INTR 2 – WPROWADZENIE DO KURSU SZKOLENIOWEGO ATC

Podtemat INTR 2.1 – Treść i organizacja kursu

Podtemat INTR 2.2 – Zasady szkolenia

Podtemat INTR 2.3 – Proces oceny

PRZEDMIOT 2: PRAWO LOTNICZE

TEMAT LAW 1 – WYDAWANIE LICENCJI/CERTYFIKATÓW KWALIFIKACJI ATCO

Podtemat LAW 1.1 – Prawa i warunki

▼B

TEMAT LAW 2 – PRZEPISY I REGULACJE

Podtemat LAW 2.1 – Zgłoszenia

Podtemat LAW 2.2 – Przestrzeń powietrzna

TEMAT LAW 3 – ZARZĄDZANIE BEZPIECZEŃSTWEM W ZAKRESIE ATC

Podtemat LAW 3.1 – Proces przekazywania informacji zwrotnej

Podtemat LAW 3.2 – Badanie zdarzenia lotniczego

PRZEDMIOT 3: ZARZĄDZANIE RUCHEM LOTNICZYM

TEMAT ATM 1 – ZAPEWNIANIE SŁUŻB

Podtemat ATM 1.1 – Służba kontroli lotniska

Podtemat ATMB 1.2 –Służba informacji powietrznej (FIS)

Podtemat ATM 1.3 – Służba alarmowa

Podtemat ATM 1.4 – Przepustowość systemu ATS a zarządzanie przepływem ruchu lotniczego

TEMAT ATM 2 – KOMUNIKACJA

Podtemat ATM 2.1 – Skuteczna komunikacja

TEMAT ATM 3 – ZEZWOLENIA ATC I INSTRUKCJE ATC

Podtemat ATM 3.1 – Zezwolenia ATC

Podtemat ATM 3.2 – Instrukcje ATC

TEMAT ATM 4 – KOORDYNACJA

Podtemat ATM 4.1 – Kiedy i dlaczego konieczna jest koordynacja

Podtemat ATM 4.2 – Narzędzia i metody koordynacji

Podtemat ATM 4.3 – Procedury koordynacji

TEMAT ATM 5 – POMIAR WYSOKOŚCI I PRZYDZIELANIE POZIOMU LOTU

Podtemat ATM 5.1 – Pomiar wysokości

TEMAT ATM 6 – SEPARACJE

Podtemat ATM 6.1 – Separacja między odlatującymi statkami powietrznymi

Podtemat ATM 6.2 – Separacja między lądującym statkiem powietrznym a statkiem powietrznym lądującym lub odlatującym przed nim

Podtemat ATM 6.3 – Separacja czasowa podłużna stosowana do turbulencji w śladzie aerodynamicznym

Podtemat ATM 6.4 – Zmniejszone minima separacji

▼B

TEMAT ATM 7 – POKŁADOWE SYSTEMY UNIKANIA KOLIZJI I NAZIEMNE SIECI BEZPIECZEŃSTWA

Podtemat ATM 7.1 – Pokładowe systemy unikania kolizji

Podtemat ATM 7.2 – Naziemne sieci bezpieczeństwa

TEMAT ATM 8 – OBRAZOWANIE DANYCH

Podtemat ATM 8.1 – Zarządzanie danymi

TEMAT ATM 9 – (SYMULOWANE) ŚRODOWISKO OPERACYJNE

Podtemat ATM 9.1 – Integralność środowiska operacyjnego

Podtemat ATM 9.2 – Weryfikacja aktualności procedur operacyjnych

Podtemat ATM 9.3 – Przekazywanie/Przejmowanie obowiązków

TEMAT ATM 10 – ZAPEWNIANIE SŁUŻBY KONTROLI LOTNISKA

Podtemat ATM 10.1 – Odpowiedzialność za zapewnienie służby

Podtemat ATM 10.2 – Funkcje organu kontroli lotniska

Podtemat ATM 10.3 – Proces zarządzania ruchem

Podtemat ATM 10.4 – Lotnicze światło naziemne

Podtemat ATM 10.5 – Informacje przekazywane na statek powietrzny przez organ kontroli lotniska

Podtemat ATM 10.6 – Kontrola ruchu lotniskowego

Podtemat ATM 10.7 – Kontrola ruchu w kręgu nadlotniskowym

Podtemat ATM 10.8 – Droga startowa w użyciu

PRZEDMIOT 4: METEOROLOGIA

TEMAT MET 1 – ZJAWISKA METEOROLOGICZNE

Podtemat MET 1.1 – Zjawiska meteorologiczne

TEMAT MET 2 – ŹRÓDŁA DANYCH METEOROLOGICZNYCH

Podtemat MET 2.1 – Instrumenty meteorologiczne

Podtemat MET 2.2 – Inne źródła danych meteorologicznych

PRZEDMIOT 5: NAWIGACJA

TEMAT NAV 1 – MAPY LOTNICZE

Podtemat NAV 1.1 – Mapy lotnicze

TEMAT NAV 2 – NAWIGACJA WEDŁUG WSKAZAŃ PRZYRZĄDÓW

Podtemat NAV 2.1 – Systemy nawigacyjne

Podtemat NAV 2.2 – Podejście ustabilizowane

▼B

PRZEDMIOT 6: STATKI POWIETRZNE

TEMAT ACFT 1 – URZĄDZENIA NA STATKACH POWIETRZNYCH

Podtemat ACFT 1.1 – Urządzenia na statkach powietrznych

TEMAT ACFT 2 – KATEGORIE STATKÓW POWIETRZNYCH

Podtemat ACFT 2.1 – Turbulencje w śladzie aerodynamicznym

TEMAT ACFT 3 – CZYNNIKI WPŁYWAJĄCE NA CHARAKTERYSTYKĘ STATKÓW POWIETRZNYCH

Podtemat ACFT 3.1 – Czynniki oddziałujące podczas startu

Podtemat ACFT 3.2 – Czynniki oddziałujące w fazie wznoszenia

Podtemat ACFT 3.3 – Czynniki oddziałujące w fazie podejścia końcowego i podczas lądowania

Podtemat ACFT 3.4 – Czynniki ekonomiczne

Podtemat ACFT 3.5 – Czynniki środowiskowe

TEMAT ACFT 4 – DANE DOTYCZĄCE STATKÓW POWIETRZNYCH

Podtemat ACFT 4.1 – Rozpoznanie typów statków powietrznych

Podtemat ACFT 4.2 – Dane dotyczące charakterystyki

PRZEDMIOT 7: CZYNNIKI LUDZKIE

TEMAT HUM 1 – CZYNNIKI PSYCHOLOGICZNE

Podtemat HUM 1.1 – Czynniki kognitywne

TEMAT HUM 2 – CZYNNIKI MEDYCZNE I FIZJOLOGICZNE

Podtemat HUM 2.1 – Zmęczenie

Podtemat HUM 2.2 – Sprawność fizyczna

TEMAT HUM 3 – CZYNNIKI SPOŁECZNE I ORGANIZACYJNE

Podtemat HUM 3.1 – Zarządzanie zasobami zespołu (TRM)

Podtemat HUM 3.2 – Praca zespołowa i role w zespole

Podtemat HUM 3.3 – Odpowiedzialne zachowanie

TEMAT HUM 4 – STRES

Podtemat HUM 4.1 – Stres

Podtemat HUM 4.2 – Zarządzanie stresem

TEMAT HUM 5 – BŁĄD LUDZKI

Podtemat HUM 5.1 – Błąd ludzki

Podtemat EQPSB 5.2 – Łamanie zasad

TEMAT HUM 6 – WSPÓŁDZIAŁANIE

Podtemat HUM 6.1 – Komunikacja

Podtemat HUM 6.2 – Współdziałanie w tym samym obszarze odpowiedzialności

▼B

Podtemat HUM 6.3 – Współdziałanie między różnymi obszarami odpowiedzialności

Podtemat HUM 6.4 – Współpraca na linii kontroler/pilot

PRZEDMIOT 8: URZĄDZENIA I SYSTEMY

TEMAT EQPS 1 – KOMUNIKACJA GŁOSOWA

Podtemat EQPS 1.1 – Komunikacja radiowa

Podtemat EQPS 1.2 – Komunikacja głosowa – inne

TEMAT EQPS 2 – AUTOMATYZACJA W ATS

Podtemat EQPS 2.1 – Stała telekomunikacyjna sieć lotnicza (AFTN)

Podtemat EQPS 2.2 – Systemy automatycznej wymiany danych

TEMAT EQPS 3 – STANOWISKO PRACY KONTROLERA

Podtemat EQPS 3.1 – Eksploatacja i monitorowanie urządzeń

Podtemat EQPS 3.2 – Obrazowanie sytuacji i systemy informacyjne

Podtemat EQPS 3.3 – Systemy danych o locie

TEMAT EQPS 4 – URZĄDZENIA PRZYSZŁOŚCI

Podtemat EQPS 4.1 – Nowe osiągnięcia

TEMAT EQPS 5 – OGRANICZENIA ORAZ POGORSZENIE PARAMETRÓW URZĄDZEŃ I SYSTEMÓW

Podtemat EQPS 5.1 – Reagowanie na ograniczenia

Podtemat EQPS 5.2 – Pogorszenie parametrów urządzeń komunikacyjnych

Podtemat EQPS 5.3 – Pogorszenie parametrów urządzeń nawigacyjnych

PRZEDMIOT 9: ŚRODOWISKO ZAWODOWE

TEMAT PEN 1 – SZKOLENIE ZAPOZNAWCZE

Podtemat PEN 1.1 – Wizyta studyjna na lotnisku

TEMAT PEN 2 – UŻYTKOWNICY PRZESTRZENI POWIETRZNEJ

Podtemat PEN 2.1 – Uczestnicy cywilnych operacji ATS

Podtemat PEN 2.2 – Uczestnicy wojskowych operacji ATS

TEMAT PEN 3 – REALACJE Z KLIENTAMI

Podtemat PEN 3.1 – Zapewnianie służb a wymagania użytkowników

TEMAT PEN 4 – OCHRONA ŚRODOWISKA

Podtemat PEN 4.1 – Ochrona środowiska

▼B

PRZEDMIOT 10: SYTUACJE ANORMALNE I AWARYJNE

TEMAT ABES 1 – SYTUACJE ANORMALNE I AWARYJNE (ABES)

Podtemat ABES 1.1 – Przegląd ABES

TEMAT ABES 2 – PODNOSZENIE KWALIFIKACJI

Podtemat ABES 2.1 – Skuteczność komunikacji

Podtemat ABES 2.2 – Unikanie przeciążenia umysłowego

Podtemat ABES 2.3 – Współpraca na linii powietrze/ziemia

TEMAT ABES 3 – PROCEDURY NA WYPADEK SYTUACJI ANORMALNYCH I AWARYJNYCH

Podtemat ABES 3.1 – Stosowanie procedur na wypadek ABES

Podtemat ABES 3.2 – Awaria urządzenia radiowego

Podtemat ABES 3.3 – Bezprawna ingerencja i zagrożenie zamachem bombowym na statku powietrznym

Podtemat ABES 3.4 – Statek powietrzny, którego załoga utraciła orientację geograficzną lub niezidentyfikowany statek powietrzny

Podtemat ABES 3.5 – Wtargnięcie na drogę startową

PRZEDMIOT 11: LOTNISKA

TEMAT AGA 1 – DANE O LOTNISKU, JEGO ROZKŁAD I KOORDYNACJA

Podtemat AGA 1.1 – Definicje

Podtemat AGA 1.2 – Koordynacja

TEMAT AGA 2 – POLE RUCHU NAZIEMNEGO

Podtemat AGA 2.1 – Pole ruchu naziemnego

Podtemat AGA 2.2 – Pole manewrowe

Podtemat AGA 2.3 – Drogi startowe

TEMAT AGA 3 – PRZESZKODY

Podtemat AGA 3.1 – Przestrzeń powietrzna wolna od przeszkód wokół lotnisk

TEMAT AGA 4 – URZĄDZENIA RÓŻNE

Podtemat AGA 4.1 – Położenie

▼B

Dodatek 4 do załącznika I

UPRAWNIENIE KONTROLI LOTNISKA INSTRUMENTALNEJ DLA WIEŻY – ADI (TWR)

(Dotyczy: załącznika I – CZĘŚĆ ATCO podczęść D, sekcja 2, ATCO.D. 010 lit. a) pkt 2) ppkt (ii))

SPIS TREŚCI

PRZEDMIOT 1: WPROWADZENIE DO KURSU

PRZEDMIOT 2: PRAWO LOTNICZE

PRZEDMIOT 3: ZARZĄDZANIE RUCHEM LOTNICZYM

PRZEDMIOT 4: METEOROLOGIA

PRZEDMIOT 5: NAWIGACJA

PRZEDMIOT 6: STATKI POWIETRZNE

PRZEDMIOT 7: CZYNNIKI LUDZKIE

PRZEDMIOT 8: URZĄDZENIA I SYSTEMY

PRZEDMIOT 9: ŚRODOWISKO ZAWODOWE

PRZEDMIOT 10: SYTUACJE ANORMALNE I AWARYJNE

PRZEDMIOT 11: LOTNISKA

PRZEDMIOT 1: WPROWADZENIE DO KURSU

TEMAT INTR 1 – ORGANIZACJA KURSU

Podtemat INTR 1.1 – Prezentacja kursu

Podtemat INTR 1.2 – Zarządzanie kursem

Podtemat INTR 1.3 – Materiały naukowe i dokumentacja szkoleniowa

TEMAT INTR 2 – WPROWADZENIE DO KURSU SZKOLENIOWEGO ATC

Podtemat INTR 2.1 – Treść i organizacja kursu

Podtemat INTR 2.2 – Zasady szkolenia

Podtemat INTR 2.3 – Proces oceny

PRZEDMIOT 2: PRAWO LOTNICZE

TEMAT LAW 1 – WYDAWANIE LICENCJI/CERTYFIKATÓW KWALIFIKACJI ATCO

Podtemat LAW 1.1 – Prawa i warunki

▼B

TEMAT LAW 2 – PRZEPISY I REGULACJE

Podtemat LAW 2.1 – Zgłoszenia

Podtemat LAW 2.2 – Przestrzeń powietrzna

TEMAT LAW 3 – ZARZĄDZANIE BEZPIECZEŃSTWEM W ZAKRESIE ATC

Podtemat LAW 3.1 – Proces przekazywania informacji zwrotnej

Podtemat LAW 3.2 – Badanie zdarzenia lotniczego

PRZEDMIOT 3: ZARZĄDZANIE RUCHEM LOTNICZYM

TEMAT ATM 1 – ZAPEWNIANIE SŁUŻB

Podtemat ATM 1.1 – Służba kontroli lotniska

Podtemat ATMB 1.2 –Służba informacji powietrznej (FIS)

Podtemat ATM 1.3 – Służba alarmowa

Podtemat ATM 1.4 – Przepustowość systemu ATS a zarządzanie przepływem ruchu lotniczego

TEMAT ATM 2 – KOMUNIKACJA

Podtemat ATM 2.1 – Skuteczna komunikacja

TEMAT ATM 3 – ZEZWOLENIA ATC I INSTRUKCJE ATC

Podtemat ATM 3.1 – Zezwolenia ATC

Podtemat ATM 3.2 – Instrukcje ATC

TEMAT ATM 4 – KOORDYNACJA

Podtemat ATM 4.1 – Kiedy i dlaczego konieczna jest koordynacja

Podtemat ATM 4.2 – Narzędzia i metody koordynacji

Podtemat ATM 4.3 – Procedury koordynacji

TEMAT ATM 5 – POMIAR WYSOKOŚCI I PRZYDZIELANIE POZIOMU LOTU

Podtemat ATM 5.1 – Pomiar wysokości

Podtemat ATM 5.2 – Przewyższenie nad terenem

TEMAT ATM 6 – SEPARACJE

Podtemat ATM 6.1 – Separacja między odlatującymi statkami powietrznymi

Podtemat ATM 6.2 – Separacja między odlatującymi statkami powietrznymi a przylatującymi statkami powietrznymi

Podtemat ATM 6.3 – Separacja między lądującym statkiem powietrznym a statkiem powietrznym lądującym lub odlatującym przed nim

▼B

Podtemat ATM 6.4 – Separacja czasowa podłużna stosowana do turbulencji w śladzie aerodynamicznym

Podtemat ATM 6.5 – Zmniejszone minima separacji

TEMAT ATM 7 – POKŁADOWE SYSTEMY UNIKANIA KOLIZJI I NAZIEMNE SIECI BEZPIECZEŃSTWA

Podtemat ATM 7.1 – Pokładowe systemy unikania kolizji

Podtemat ATM 7.2 – Naziemne sieci bezpieczeństwa

TEMAT ATM 8 – OBRAZOWANIE DANYCH

Podtemat ATM 8.1 – Zarządzanie danymi

TEMAT ATM 9 – (SYMULOWANE) ŚRODOWISKO OPERACYJNE

Podtemat ATM 9.1 – Integralność środowiska operacyjnego

Podtemat ATM 9.2 – Weryfikacja aktualności procedur operacyjnych

Podtemat ATM 9.3 – Przekazywanie/Przejmowanie obowiązków

TEMAT ATM 10 – ZAPEWNIANIE SŁUŻBY KONTROLI LOTNISKA

Podtemat ATM 10.1 – Odpowiedzialność za zapewnienie służby

Podtemat ATM 10.2 – Funkcje organu kontroli lotniska

Podtemat ATM 10.3 – Proces zarządzania ruchem

Podtemat ATM 10.4 – Lotnicze światło naziemne

Podtemat ATM 10.5 – Informacje przekazywane na statek powietrzny przez organ kontroli lotniska

Podtemat ATM 10.6 – Kontrola ruchu lotniskowego

Podtemat ATM 10.7 – Kontrola ruchu w kręgu nadlotniskowym

Podtemat ATM 10.8 – Droga startowa w użyciu

TEMAT ATM 11 – ZAPEWNIANIE KONTROLI LOTNISKA – INSTRUMENTALNEJ

Podtemat ATM 11.1 – Operacje wykonywane przy ograniczonej widzialności i loty specjalne VFR

Podtemat ATM 11.2 – Ruch wychodzący

Podtemat ATM 11.3 – Ruch przychodzący

Podtemat ATM 11.4 – Służba kontroli lotniska z zaawansowanym wsparciem systemu

PRZEDMIOT 4: METEOROLOGIA

TEMAT MET 1 – ZJAWISKA METEOROLOGICZNE

Podtemat MET 1.1 – Zjawiska meteorologiczne

▼B

TEMAT MET 2 – ŹRÓDŁA DANYCH METEOROLOGICZNYCH

Podtemat MET 2.1 – Instrumenty meteorologiczne

Podtemat MET 2.2 – Inne źródła danych meteorologicznych

PRZEDMIOT 5: NAWIGACJA

TEMAT NAV 1 – MAPY LOTNICZE

Podtemat NAV 1.1 – Mapy lotnicze

TEMAT NAV 2 – NAWIGACJA WEDŁUG WSKAZAŃ PRZYRZĄDÓW

Podtemat NAV 2.1 – Systemy nawigacyjne

Podtemat NAV 2.2 – Podejście ustabilizowane

Podtemat NAV 2.3 – Odloty i przyloty według wskazań przyrządów

Podtemat NAV 2.4 – Systemy satelitarne

Podtemat NAV 2.5 – Zastosowania PBN

PRZEDMIOT 6: STATKI POWIETRZNE

TEMAT ACFT 1 – URZĄDZENIA NA STATKACH POWIETRZNYCH

Podtemat ACFT 1.1 – Urządzenia na statkach powietrznych

TEMAT ACFT 2 – KATEGORIE STATKÓW POWIETRZNYCH

Podtemat ACFT 2.1 – Turbulencje w śladzie aerodynamicznym

Podtemat ACFT 2.2 – Zastosowanie kategorii podejść wg ICAO

TEMAT ACFT 3 – CZYNNIKI WPŁYWAJĄCE NA CHARAKTERYSTYKĘ STATKÓW POWIETRZNYCH

Podtemat ACFT 3.1 – Czynniki oddziałujące podczas startu

Podtemat ACFT 3.2 – Czynniki oddziałujące w fazie wznoszenia

Podtemat ACFT 3.3 – Czynniki oddziałujące w fazie podejścia końcowego i podczas lądowania

Podtemat ACFT 3.4 – Czynniki ekonomiczne

Podtemat ACFT 3.5 – Czynniki środowiskowe

TEMAT ACFT 4 – DANE DOTYCZĄCE STATKÓW POWIETRZNYCH

Podtemat ACFT 4.1 – Rozpoznanie typów statków powietrznych

Podtemat ACFT 4.2 – Dane dotyczące charakterystyki

PRZEDMIOT 7: CZYNNIKI LUDZKIE

TEMAT HUM 1 – CZYNNIKI PSYCHOLOGICZNE

Podtemat HUM 1.1 – Czynniki kognitywne

TEMAT HUM 2 – CZYNNIKI MEDYCZNE I FIZJOLOGICZNE

Podtemat HUM 2.1 – Zmęczenie

Podtemat HUM 2.2 – Sprawność fizyczna

▼B

TEMAT HUM 3 – CZYNNIKI SPOŁECZNE I ORGANIZACYJNE

Podtemat HUM 3.1 – Zarządzanie zasobami zespołu (TRM)

Podtemat HUM 3.2 – Praca zespołowa i role w zespole

Podtemat HUM 3.3 – Odpowiedzialne zachowanie

TEMAT HUM 4 – STRES

Podtemat HUM 4.1 – Stres

Podtemat HUM 4.2 – Zarządzanie stresem

TEMAT HUM 5 – BŁĄD LUDZKI

Podtemat HUM 5.1 – Błąd ludzki

Podtemat EQPSB 5.2 – Łamanie zasad

TEMAT HUM 6 – WSPÓŁDZIAŁANIE

Podtemat HUM 6.1 – Komunikacja

Podtemat HUM 6.2 – Współdziałanie w tym samym obszarze odpowiedzialności

Podtemat HUM 6.3 – Współdziałanie między różnymi obszarami odpowiedzialności

Podtemat HUM 6.4 – Współpraca na linii kontroler/pilot

PRZEDMIOT 8: URZĄDZENIA I SYSTEMY

TEMAT EQPS 1 – KOMUNIKACJA GŁOSOWA

Podtemat EQPS 1.1 – Komunikacja radiowa

Podtemat EQPS 1.2 – Komunikacja głosowa – inne

TEMAT EQPS 2 – AUTOMATYZACJA W ATS

Podtemat EQPS 2.1 – Stała telekomunikacyjna sieć lotnicza (AFTN)

Podtemat EQPS 2.2 – Systemy automatycznej wymiany danych

TEMAT EQPS 3 – STANOWISKO PRACY KONTROLERA

Podtemat EQPS 3.1 – Eksploatacja i monitorowanie urządzeń

Podtemat EQPS 3.2 – Obrazowanie sytuacji i systemy informacyjne

Podtemat EQPS 3.3 – Systemy danych o locie

TEMAT EQPS 4 – URZĄDZENIA PRZYSZŁOŚCI

Podtemat EQPS 4.1 – Nowe osiągnięcia

TEMAT EQPS 5 – OGRANICZENIA ORAZ POGORSZENIE PARAMETRÓW URZĄDZEŃ I SYSTEMÓW

Podtemat EQPS 5.1 – Reagowanie na ograniczenia

Podtemat EQPS 5.2 – Pogorszenie parametrów urządzeń komunikacyjnych

Podtemat EQPS 5.3 – Pogorszenie parametrów urządzeń nawigacyjnych

▼B

PRZEDMIOT 9: ŚRODOWISKO ZAWODOWE

TEMAT PEN 1 – SZKOLENIE ZAPOZNAWCZE

Podtemat PEN 1.1 – Wizyta studyjna na lotnisku

TEMAT PEN 2 – UŻYTKOWNICY PRZESTRZENI POWIETRZNEJ

Podtemat PEN 2.1 – Uczestnicy cywilnych operacji ATS

Podtemat PEN 2.2 – Uczestnicy wojskowych operacji ATS

TEMAT PEN 3 – REALACJE Z KLIENTAMI

Podtemat PEN 3.1 – Zapewnianie służb a wymagania użytkowników

TEMAT PEN 4 – OCHRONA ŚRODOWISKA

Podtemat PEN 4.1 – Ochrona środowiska

PRZEDMIOT 10: SYTUACJE ANORMALNE I AWARYJNE

TEMAT ABES 1 – SYTUACJE ANORMALNE I AWARYJNE (ABES)

Podtemat ABES 1.1 – Przegląd ABES

TEMAT ABES 2 – PODNOSZENIE KWALIFIKACJI

Podtemat ABES 2.1 – Skuteczność komunikacji

Podtemat ABES 2.2 – Unikanie przeciążenia umysłowego

Podtemat ABES 2.3 – Współpraca na linii powietrze/ziemia

TEMAT ABES 3 – PROCEDURY NA WYPADEK SYTUACJI ANORMALNYCH I AWARYJNYCH

Podtemat ABES 3.1 – Stosowanie procedur na wypadek ABES

Podtemat ABES 3.2 – Awaria urządzenia radiowego

Podtemat ABES 3.3 – Bezprawna ingerencja i zagrożenie zamachem bombowym na statku powietrznym

Podtemat ABES 3.4 – Statek powietrzny, którego załoga utraciła orientację geograficzną lub niezidentyfikowany statek powietrzny

Podtemat ABES 3.5 – Wtargnięcie na drogę startową

PRZEDMIOT 11: LOTNISKA

TEMAT AGA 1 – DANE O LOTNISKU, JEGO ROZKŁAD I KOORDYNACJA

Podtemat AGA 1.1 – Definicje

Podtemat AGA 1.2 – Koordynacja

▼B

TEMAT AGA 2 – POLE RUCHU NAZIEMNEGO

Podtemat AGA 2.1 – Pole ruchu naziemnego

Podtemat AGA 2.2 – Pole manewrowe

Podtemat AGA 2.3 – Drogi startowe

TEMAT AGA 3 – PRZESZKODY

Podtemat AGA 3.1 – Przestrzeń powietrzna wolna od przeszkód wokół lotnisk

TEMAT AGA 4 – URZĄDZENIA RÓŻNE

Podtemat AGA 4.1 – Położenie

▼B

Dodatek 5 do załącznika I

UPRAWNIENIE KONTROLI ZBLIŻANIA PROCEDURALNEJ (APP)

(Dotyczy: załącznika I – CZĘŚĆ ATCO podczęść D, sekcja 2, ATCO.D.010 lit. a) pkt 2) ppkt (iii))

SPIS TREŚCI

PRZEDMIOT 1: WPROWADZENIE DO KURSU

PRZEDMIOT 2: PRAWO LOTNICZE

PRZEDMIOT 3: ZARZĄDZANIE RUCHEM LOTNICZYM

PRZEDMIOT 4: METEOROLOGIA

PRZEDMIOT 5: NAWIGACJA

PRZEDMIOT 6: STATKI POWIETRZNE

PRZEDMIOT 7: CZYNNIKI LUDZKIE

PRZEDMIOT 8: URZĄDZENIA I SYSTEMY

PRZEDMIOT 9: ŚRODOWISKO ZAWODOWE

PRZEDMIOT 10: SYTUACJE ANORMALNE I AWARYJNE

PRZEDMIOT 11: LOTNISKA

PRZEDMIOT 1: WPROWADZENIE DO KURSU

TEMAT INTR 1 – ORGANIZACJA KURSU

Podtemat INTR 1.1 – Prezentacja kursu

Podtemat INTR 1.2 – Zarządzanie kursem

Podtemat INTR 1.3 – Materiały naukowe i dokumentacja szkoleniowa

TEMAT INTR 2 – WPROWADZENIE DO KURSU SZKOLENIOWEGO ATC

Podtemat INTR 2.1 – Treść i organizacja kursu

Podtemat INTR 2.2 – Zasady szkolenia

Podtemat INTR 2.3 – Proces oceny

PRZEDMIOT 2: PRAWO LOTNICZE

TEMAT LAW 1 – WYDAWANIE LICENCJI/CERTYFIKATÓW KWALIFIKACJI ATCO

Podtemat LAW 1.1 – Przywileje i warunki

TEMAT LAW 2 – PRZEPISY I REGULACJE

Podtemat LAW 2.1 – Zgłoszenia

Podtemat LAW 2.2 – Przestrzeń powietrzna

▼B

TEMAT LAW 3 – ZARZĄDZANIE BEZPIECZEŃSTWEM W ZAKRESIE ATC

Podtemat LAW 3.1 – Proces przekazywania informacji zwrotnej

Podtemat LAW 3.2 – Badanie zdarzenia lotniczego

PRZEDMIOT 3: ZARZĄDZANIE RUCHEM LOTNICZYM

TEMAT ATM 1 – ZAPEWNIANIE SŁUŻB

Podtemat ATM 1.1 – Służba kontroli ruchu lotniczego (ATC)

Podtemat ATMB 1.2 –Służba informacji powietrznej (FIS)

Podtemat ATM 1.3 – Służba alarmowa

Podtemat ATM 1.4 – Przepustowość systemu ATS a zarządzanie przepływem ruchu lotniczego

Podtemat ATM 1.5 – Zarządzanie przestrzenią powietrzną (ASM)

TEMAT ATM 2 – KOMUNIKACJA

Podtemat ATM 2.1 – Skuteczna komunikacja

TEMAT ATM 3 – ZEZWOLENIA ATC I INSTRUKCJE ATC

Podtemat ATM 3.1 – Zezwolenia ATC

Podtemat ATM 3.2 – Instrukcje ATC

TEMAT ATM 4 – KOORDYNACJA

Podtemat ATM 4.1 – Kiedy i dlaczego konieczna jest koordynacja

Podtemat ATM 4.2 – Narzędzia i metody koordynacji

Podtemat ATM 4.3 – Procedury koordynacji

TEMAT ATM 5 – POMIAR WYSOKOŚCI I PRZYDZIELANIE POZIOMU LOTU

Podtemat ATM 5.1 – Pomiar wysokości

Podtemat ATM 5.2 – Przewyższenie nad terenem

TEMAT ATM 6 – SEPARACJE

Podtemat ATM 6.1 – Separacja pionowa

Podtemat ATM 6.2 – Separacja pozioma

Podtemat ATM 6.3 – Delegowanie odpowiedzialności za separację

TEMAT ATM 7 – POKŁADOWE SYSTEMY UNIKANIA KOLIZJI I NAZIEMNE SIECI BEZPIECZEŃSTWA

Podtemat ATM 7.1 – Pokładowe systemy unikania kolizji

TEMAT ATM 8 – OBRAZOWANIE DANYCH

Podtemat ATM 8.1 – Zarządzanie danymi

▼B

TEMAT ATM 9 – (SYMULOWANE) ŚRODOWISKO OPERACYJNE

Podtemat ATM 9.1 – Integralność środowiska operacyjnego

Podtemat ATM 9.2 – Weryfikacja aktualności procedur operacyjnych

Podtemat ATM 9.3 – Przekazywanie/Przejmowanie obowiązków

TEMAT ATM 10 – ZAPEWNIANIE SŁUŻB KONTROLI

Podtemat ATM 10.1 – Odpowiedzialność i przetwarzanie informacji

Podtemat ATM 10.2 – Kontrola zbliżania

Podtemat ATM 10.3 – Proces zarządzania ruchem

Podtemat ATM 10.4 – Obsługa ruchu

TEMAT ATM 11 – WSTRZYMANIE

Podtemat ATM 11.1 – Ogólne procedury wstrzymania

Podtemat ATM 11.2 – Statek powietrzny na podejściu

PRZEDMIOT 4: METEOROLOGIA

TEMAT MET 1 – ZJAWISKA METEOROLOGICZNE

Podtemat MET 1.1 – Zjawiska meteorologiczne

TEMAT MET 2 – ŹRÓDŁA DANYCH METEOROLOGICZNYCH

Podtemat MET 2.1 – Źródła informacji meteorologicznych

PRZEDMIOT 5: NAWIGACJA

TEMAT NAV 1 – MAPY LOTNICZE

Podtemat NAV 1.1 – Mapy lotnicze

TEMAT NAV 2 – NAWIGACJA WEDŁUG WSKAZAŃ PRZYRZĄDÓW

Podtemat NAV 2.1 – Systemy nawigacyjne

Podtemat NAV 2.2 – Podejście ustabilizowane

Podtemat NAV 2.3 – Odloty i przyloty według wskazań przyrządów

Podtemat NAV 2.4 – Pomoc nawigacyjna

Podtemat NAV 2.5 – Systemy satelitarne

Podtemat NAV 2.6 – Zastosowania PBN

PRZEDMIOT 6: STATKI POWIETRZNE

TEMAT ACFT 1 – URZĄDZENIA NA STATKACH POWIETRZNYCH

Podtemat ACFT 1.1 – Urządzenia na statkach powietrznych

TEMAT ACFT 2 – KATEGORIE STATKÓW POWIETRZNYCH

Podtemat ACFT 2.1 – Turbulencje w śladzie aerodynamicznym

Podtemat ACFT 2.2 – Zastosowanie kategorii podejść wg ICAO

▼B

TEMAT ACFT 3 – CZYNNIKI WPŁYWAJĄCE NA CHARAKTERYSTYKĘ STATKÓW POWIETRZNYCH

Podtemat ACFT 3.1 – Czynniki oddziałujące w fazie wznoszenia

Podtemat ACFT 3.2 – Czynniki oddziałujące podczas przelotu

Podtemat ACFT 3.3 – Czynniki oddziałujące podczas zniżania i w początkowej fazie podejścia

Podtemat ACFT 3.4 – Czynniki oddziałujące w fazie podejścia końcowego i podczas lądowania

Podtemat ACFT 3.5 – Czynniki ekonomiczne

Podtemat ACFT 3.6 – Czynniki środowiskowe

TEMAT ACFT 4 – DANE DOTYCZĄCE STATKÓW POWIETRZNYCH

Podtemat ACFT 4.1 – Dane dotyczące charakterystyki

PRZEDMIOT 7: CZYNNIKI LUDZKIE

TEMAT HUM 1 – CZYNNIKI PSYCHOLOGICZNE

Podtemat HUM 1.1 – Czynniki kognitywne

TEMAT HUM 2 – CZYNNIKI MEDYCZNE I FIZJOLOGICZNE

Podtemat HUM 2.1 – Zmęczenie

Podtemat HUM 2.2 – Sprawność fizyczna

TEMAT HUM 3 – CZYNNIKI SPOŁECZNE I ORGANIZACYJNE

Podtemat HUM 3.1 – Zarządzanie zasobami zespołu (TRM)

Podtemat HUM 3.2 – Praca zespołowa i role w zespole

Podtemat HUM 3.3 – Odpowiedzialne zachowanie

TEMAT HUM 4 – STRES

Podtemat HUM 4.1 – Stres

Podtemat HUM 4.2 – Zarządzanie stresem

TEMAT HUM 5 – BŁĄD LUDZKI

Podtemat HUM 5.1 – Błąd ludzki

Podtemat EQPSB 5.2 – Łamanie zasad

TEMAT HUM 6 – WSPÓŁDZIAŁANIE

Podtemat HUM 6.1 – Komunikacja

Podtemat HUM 6.2 – Współdziałanie w tym samym obszarze odpowiedzialności

Podtemat HUM 6.3 – Współdziałanie między różnymi obszarami odpowiedzialności

Podtemat HUM 6.4 – Współpraca na linii kontroler/pilot

PRZEDMIOT 8: URZĄDZENIA I SYSTEMY

TEMAT EQPS 1 – KOMUNIKACJA GŁOSOWA

Podtemat EQPS 1.1 – Komunikacja radiowa

Podtemat EQPS 1.2 – Komunikacja głosowa – inne

▼B

TEMAT EQPS 2 – AUTOMATYZACJA W ATS

Podtemat EQPS 2.1 – Stała telekomunikacyjna sieć lotnicza (AFTN)

Podtemat EQPS 2.2 – Systemy automatycznej wymiany danych

TEMAT EQPS 3 – STANOWISKO PRACY KONTROLERA

Podtemat EQPS 3.1 – Eksploatacja i monitorowanie urządzeń

Podtemat EQPS 3.2 – Obrazowanie sytuacji i systemy informacyjne

Podtemat EQPS 3.3 – Systemy danych o locie

TEMAT EQPS 4 – URZĄDZENIA PRZYSZŁOŚCI

Podtemat EQPS 4.1 – Nowe osiągnięcia

TEMAT EQPS 5 – OGRANICZENIA ORAZ POGORSZENIE PARAMETRÓW URZĄDZEŃ I SYSTEMÓW

Podtemat EQPS 5.1 – Reagowanie na ograniczenia

Podtemat EQPS 5.2 – Pogorszenie parametrów urządzeń komunikacyjnych

Podtemat EQPS 5.3 – Pogorszenie parametrów urządzeń nawigacyjnych

PRZEDMIOT 9: ŚRODOWISKO ZAWODOWE

TEMAT PEN 1 – SZKOLENIE ZAPOZNAWCZE

Podtemat PEN 1.1 – Wizyta studyjna w organie kontroli zbliżania

TEMAT PEN 2 – UŻYTKOWNICY PRZESTRZENI POWIETRZNEJ

Podtemat PEN 2.1 – Uczestnicy cywilnych operacji ATS

Podtemat PEN 2.2 – Uczestnicy wojskowych operacji ATS

TEMAT PEN 3 – REALACJE Z KLIENTAMI

Podtemat PEN 3.1 – Zapewnianie służb a wymagania użytkowników

TEMAT PEN 4 – OCHRONA ŚRODOWISKA

Podtemat PEN 4.1 – Ochrona środowiska

PRZEDMIOT 10: SYTUACJE ANORMALNE I AWARYJNE

TEMAT ABES 1 – SYTUACJE ANORMALNE I AWARYJNE (ABES)

Podtemat ABES 1.1 – Przegląd ABES

TEMAT ABES 2 – PODNOSZENIE KWALIFIKACJI

Podtemat ABES 2.1 – Skuteczność komunikacji

Podtemat ABES 2.2 – Unikanie przeciążenia umysłowego

Podtemat ABES 2.3 – Współpraca na linii powietrze/ziemia

▼B

TEMAT ABES 3 – PROCEDURY NA WYPADEK SYTUACJI ANORMALNYCH I AWARYJNYCH

Podtemat ABES 3.1 – Stosowanie procedur na wypadek ABES

Podtemat ABES 3.2 – Awaria urządzenia radiowego

Podtemat ABES 3.3 – Bezprawna ingerencja i zagrożenie zamachem bombowym na statku powietrznym

Podtemat ABES 3.4 – Statek powietrzny, którego załoga utraciła orientację geograficzną lub niezidentyfikowany statek powietrzny

Podtemat ABES 3.5 – Przekierowania

PRZEDMIOT 11: LOTNISKA

TEMAT AGA 1 – DANE O LOTNISKU, JEGO ROZKŁAD I KOORDYNACJA

Podtemat AGA 1.1 – Definicje

Podtemat AGA 1.2 – Koordynacja

TEMAT AGA 2 – POLE RUCHU NAZIEMNEGO

Podtemat AGA 2.1 – Pole ruchu naziemnego

Podtemat AGA 2.2 – Pole manewrowe

Podtemat AGA 2.3 – Drogi startowe

TEMAT AGA 3 – PRZESZKODY

Podtemat AGA 3.1 – Przestrzeń powietrzna wolna od przeszkód wokół lotnisk

TEMAT AGA 4 – URZĄDZENIA RÓŻNE

Podtemat AGA 4.1 – Położenie

▼B

Dodatek 6 do załącznika I

UPRAWNIENIE KONTROLI OBSZARU PROCEDURALNEJ (ACP)

(Dotyczy: załącznika I – CZĘŚĆ ATCO podczęść D, sekcja 2, ATCO.D. 010 lit. a) pkt 2) ppkt (iv))

SPIS TREŚCI

PRZEDMIOT 1: WPROWADZENIE DO KURSU

PRZEDMIOT 2: PRAWO LOTNICZE

PRZEDMIOT 3: ZARZĄDZANIE RUCHEM LOTNICZYM

PRZEDMIOT 4: METEOROLOGIA

PRZEDMIOT 5: NAWIGACJA

PRZEDMIOT 6: STATKI POWIETRZNE

PRZEDMIOT 7: CZYNNIKI LUDZKIE

PRZEDMIOT 8: URZĄDZENIA I SYSTEMY

PRZEDMIOT 9: ŚRODOWISKO ZAWODOWE

PRZEDMIOT 10: SYTUACJE ANORMALNE I AWARYJNE

PRZEDMIOT 1: WPROWADZENIE DO KURSU

TEMAT INTR 1 – ORGANIZACJA KURSU

Podtemat INTR 1.1 – Prezentacja kursu

Podtemat INTR 1.2 – Zarządzanie kursem

Podtemat INTR 1.3 – Materiały naukowe i dokumentacja szkoleniowa

TEMAT INTR 2 – WPROWADZENIE DO KURSU SZKOLENIOWEGO ATC

Podtemat INTR 2.1 – Treść i organizacja kursu

Podtemat INTR 2.2 – Zasady szkolenia

Podtemat INTR 2.3 – Proces oceny

PRZEDMIOT 2: PRAWO LOTNICZE

TEMAT LAW 1 – WYDAWANIE LICENCJI/CERTYFIKATÓW KWALIFIKACJI ATCO

Podtemat LAW 1.1 – Prawa i warunki

TEMAT LAW 2 – PRZEPISY I REGULACJE

Podtemat LAW 2.1 – Zgłoszenia

Podtemat LAW 2.2 – Przestrzeń powietrzna

▼B

TEMAT LAW 3 – ZARZĄDZANIE BEZPIECZEŃSTWEM W ZAKRESIE ATC

Podtemat LAW 3.1 – Proces przekazywania informacji zwrotnej

Podtemat LAW 3.2 – Badanie zdarzenia lotniczego

PRZEDMIOT 3: ZARZĄDZANIE RUCHEM LOTNICZYM

TEMAT ATM 1 – ZAPEWNIANIE SŁUŻB

Podtemat ATM 1.1 – Służba kontroli ruchu lotniczego (ATC)

Podtemat ATMB 1.2 –Służba informacji powietrznej (FIS)

Podtemat ATM 1.3 – Służba alarmowa

Podtemat ATM 1.4 – Przepustowość systemu ATS a zarządzanie przepływem ruchu lotniczego

Podtemat ATM 1.5 – Zarządzanie przestrzenią powietrzną (ASM)

TEMAT ATM 2 – KOMUNIKACJA

Podtemat ATM 2.1 – Skuteczna komunikacja

TEMAT ATM 3 – ZEZWOLENIA ATC I INSTRUKCJE ATC

Podtemat ATM 3.1 – Zezwolenia ATC

Podtemat ATM 3.2 – Instrukcje ATC

TEMAT ATM 4 – KOORDYNACJA

Podtemat ATM 4.1 – Kiedy i dlaczego konieczna jest koordynacja

Podtemat ATM 4.2 – Narzędzia i metody koordynacji

Podtemat ATM 4.3 – Procedury koordynacji

TEMAT ATM 5 – POMIAR WYSOKOŚCI I PRZYDZIELANIE POZIOMU LOTU

Podtemat ATM 5.1 – Pomiar wysokości

Podtemat ATM 5.2 – Przewyższenie nad terenem

TEMAT ATM 6 – SEPARACJE

Podtemat ATM 6.1 – Separacja pionowa

Podtemat ATM 6.2 – Separacja pozioma

TEMAT ATM 7 – POKŁADOWE SYSTEMY UNIKANIA KOLIZJI I NAZIEMNE SIECI BEZPIECZEŃSTWA

Podtemat ATM 7.1 – Pokładowe systemy unikania kolizji

TEMAT ATM 8 – OBRAZOWANIE DANYCH

Podtemat ATM 8.1 – Zarządzanie danymi

▼B

TEMAT ATM 9 – (SYMULOWANE) ŚRODOWISKO OPERACYJNE

Podtemat ATM 9.1 – Integralność środowiska operacyjnego

Podtemat ATM 9.2 – Weryfikacja aktualności procedur operacyjnych

Podtemat ATM 9.3 – Przekazywanie/Przejmowanie obowiązków

TEMAT ATM 10 – ZAPEWNIANIE SŁUŻB KONTROLI

Podtemat ATM 10.1 – Odpowiedzialność i przetwarzanie informacji

Podtemat ATM 10.2 – Kontrola obszaru

Podtemat ATM 10.3 – Proces zarządzania ruchem

Podtemat ATM 10.4 – Obsługa ruchu

TEMAT ATM 11 – WSTRZYMANIE

Podtemat ATM 11.1 – Ogólne procedury wstrzymania

Podtemat ATM 11.2 – Wstrzymywanie statków powietrznych

PRZEDMIOT 4: METEOROLOGIA

TEMAT MET 1 – ZJAWISKA METEOROLOGICZNE

Podtemat MET 1.1 – Zjawiska meteorologiczne

TEMAT MET 2 – ŹRÓDŁA DANYCH METEOROLOGICZNYCH

Podtemat MET 2.1 – Źródła informacji meteorologicznych

PRZEDMIOT 5: NAWIGACJA

TEMAT NAV 1 – MAPY LOTNICZE

Podtemat NAV 1.1 – Mapy lotnicze

TEMAT NAV 2 – NAWIGACJA WEDŁUG WSKAZAŃ PRZYRZĄDÓW

Podtemat NAV 2.1 – Systemy nawigacyjne

Podtemat NAV 2.2 – Pomoc nawigacyjna

Podtemat NAV 2.3 – Zastosowania PBN

PRZEDMIOT 6: STATKI POWIETRZNE

TEMAT ACFT 1 – URZĄDZENIA NA STATKACH POWIETRZNYCH

Podtemat ACFT 1.1 – Urządzenia na statkach powietrznych

TEMAT ACFT 2 – KATEGORIE STATKÓW POWIETRZNYCH

Podtemat ACFT 2.1 – Turbulencje w śladzie aerodynamicznym

TEMAT ACFT 3 – CZYNNIKI WPŁYWAJĄCE NA CHARAKTERYSTYKĘ STATKÓW POWIETRZNYCH

Podtemat ACFT 3.1 – Czynniki oddziałujące w fazie wznoszenia

Podtemat ACFT 3.2 – Czynniki oddziałujące podczas przelotu

▼B

Podtemat ACFT 3.3 – Czynniki oddziałujące w fazie zniżania

Podtemat ACFT 3.4 – Czynniki ekonomiczne

Podtemat ACFT 3.5 – Czynniki środowiskowe

TEMAT ACFT 4 – DANE DOTYCZĄCE STATKÓW POWIETRZNYCH

Podtemat ACFT 4.1 – Dane dotyczące charakterystyki

PRZEDMIOT 7: CZYNNIKI LUDZKIE

TEMAT HUM 1 – CZYNNIKI PSYCHOLOGICZNE

Podtemat HUM 1.1 – Czynniki kognitywne

TEMAT HUM 2 – CZYNNIKI MEDYCZNE I FIZJOLOGICZNE

Podtemat HUM 2.1 – Zmęczenie

Podtemat HUM 2.2 – Sprawność fizyczna

TEMAT HUM 3 – CZYNNIKI SPOŁECZNE I ORGANIZACYJNE

Podtemat HUM 3.1 – Zarządzanie zasobami zespołu (TRM)

Podtemat HUM 3.2 – Praca zespołowa i role w zespole

Podtemat HUM 3.3 – Odpowiedzialne zachowanie

TEMAT HUM 4 – STRES

Podtemat HUM 4.1 – Stres

Podtemat HUM 4.2 – Zarządzanie stresem

TEMAT HUM 5 – BŁĄD LUDZKI

Podtemat HUM 5.1 – Błąd ludzki

Podtemat EQPSB 5.2 – Łamanie zasad

TEMAT HUM 6 – WSPÓŁDZIAŁANIE

Podtemat HUM 6.1 – Komunikacja

Podtemat HUM 6.2 – Współdziałanie w tym samym obszarze odpowiedzialności

Podtemat HUM 6.3 – Współdziałanie między różnymi obszarami odpowiedzialności

Podtemat HUM 6.4 – Współpraca na linii kontroler/pilot

PRZEDMIOT 8: URZĄDZENIA I SYSTEMY

TEMAT EQPS 1 – KOMUNIKACJA GŁOSOWA

Podtemat EQPS 1.1 – Komunikacja radiowa

Podtemat EQPS 1.2 – Komunikacja głosowa – inne

▼B

TEMAT EQPS 2 – AUTOMATYZACJA W ATS

Podtemat EQPS 2.1 – Stała telekomunikacyjna sieć lotnicza (AFTN)

Podtemat EQPS 2.2 – Systemy automatycznej wymiany danych

TEMAT EQPS 3 – STANOWISKO PRACY KONTROLERA

Podtemat EQPS 3.1 – Eksploatacja i monitorowanie urządzeń

Podtemat EQPS 3.2 – Obrazowanie sytuacji i systemy informacyjne

Podtemat EQPS 3.3 – Systemy danych o locie

TEMAT EQPS 4 – URZĄDZENIA PRZYSZŁOŚCI

Podtemat EQPS 4.1 – Nowe osiągnięcia

TEMAT EQPS 5 – OGRANICZENIA ORAZ POGORSZENIE PARAMETRÓW URZĄDZEŃ I SYSTEMÓW

Podtemat EQPS 5.1 – Reagowanie na ograniczenia

Podtemat EQPS 5.2 – Pogorszenie parametrów urządzeń komunikacyjnych

Podtemat EQPS 5.3 – Pogorszenie parametrów urządzeń nawigacyjnych

PRZEDMIOT 9: ŚRODOWISKO ZAWODOWE

TEMAT PEN 1 – SZKOLENIE ZAPOZNAWCZE

Podtemat PEN 1.1 – Wizyta studyjna w ośrodku kontroli obszaru

TEMAT PEN 2 – UŻYTKOWNICY PRZESTRZENI POWIETRZNEJ

Podtemat PEN 2.1 – Uczestnicy cywilnych operacji ATS

Podtemat PEN 2.2 – Uczestnicy wojskowych operacji ATS

TEMAT PEN 3 – REALACJE Z KLIENTAMI

Podtemat PEN 3.1 – Zapewnianie służb a wymagania użytkowników

TEMAT PEN 4 – OCHRONA ŚRODOWISKA

Podtemat PEN 4.1 – Ochrona środowiska

PRZEDMIOT 10: SYTUACJE ANORMALNE I AWARYJNE

TEMAT ABES 1 – SYTUACJE ANORMALNE I AWARYJNE (ABES)

Podtemat ABES 1.1 – Przegląd ABES

TEMAT ABES 2 – PODNOSZENIE KWALIFIKACJI

Podtemat ABES 2.1 – Skuteczność komunikacji

Podtemat ABES 2.2 – Unikanie przeciążenia umysłowego

Podtemat ABES 2.3 – Współpraca na linii powietrze/ziemia

▼B

TEMAT ABES 3 – PROCEDURY NA WYPADEK SYTUACJI ANORMALNYCH I AWARYJNYCH

Podtemat ABES 3.1 – Stosowanie procedur na wypadek ABES

Podtemat ABES 3.2 – Awaria urządzenia radiowego

Podtemat ABES 3.3 – Bezprawna ingerencja i zagrożenie zamachem bombowym na statku powietrznym

Podtemat ABES 3.4 – Statek powietrzny, którego załoga utraciła orientację geograficzną lub niezidentyfikowany statek powietrzny

Podtemat ABES 3.5 – Przekierowania

▼B

Dodatek 7 do załącznika I

UPRAWNIENIE KONTROLI ZBLIŻANIA DOZOROWANEJ (APS)

(Dotyczy: załącznika I – CZĘŚĆ ATCO podczęść D, sekcja 2, ATCO.D. 010 lit. a) pkt 2) ppkt (v))

SPIS TREŚCI

PRZEDMIOT 1: WPROWADZENIE DO KURSU

PRZEDMIOT 2: PRAWO LOTNICZE

PRZEDMIOT 3: ZARZĄDZANIE RUCHEM LOTNICZYM

PRZEDMIOT 4: METEOROLOGIA

PRZEDMIOT 5: NAWIGACJA

PRZEDMIOT 6: STATKI POWIETRZNE

PRZEDMIOT 7: CZYNNIKI LUDZKIE

PRZEDMIOT 8: URZĄDZENIA I SYSTEMY

PRZEDMIOT 9: ŚRODOWISKO ZAWODOWE

PRZEDMIOT 10: SYTUACJE ANORMALNE I AWARYJNE

PRZEDMIOT 11: LOTNISKA

PRZEDMIOT 1: WPROWADZENIE DO KURSU

TEMAT INTR 1 – ORGANIZACJA KURSU

Podtemat INTR 1.1 – Prezentacja kursu

Podtemat INTR 1.2 – Zarządzanie kursem

Podtemat INTR 1.3 – Materiały naukowe i dokumentacja szkoleniowa

TEMAT INTR 2 – WPROWADZENIE DO KURSU SZKOLENIOWEGO ATC

Podtemat INTR 2.1 – Treść i organizacja kursu

Podtemat INTR 2.2 – Zasady szkolenia

Podtemat INTR 2.3 – Proces oceny

PRZEDMIOT 2: PRAWO LOTNICZE

TEMAT LAW 1 – WYDAWANIE LICENCJI/CERTYFIKATÓW KWALIFIKACJI ATCO

Podtemat LAW 1.1 – Prawa i warunki

TEMAT LAW 2 – PRZEPISY I REGULACJE

Podtemat LAW 2.1 – Zgłoszenia

Podtemat LAW 2.2 – Przestrzeń powietrzna

▼B

TEMAT LAW 3 – ZARZĄDZANIE BEZPIECZEŃSTWEM W ZAKRESIE ATC

Podtemat LAW 3.1 – Proces przekazywania informacji zwrotnej

Podtemat LAW 3.2 – Badanie zdarzenia lotniczego

PRZEDMIOT 3: ZARZĄDZANIE RUCHEM LOTNICZYM

TEMAT ATM 1 – ZAPEWNIANIE SŁUŻB

Podtemat ATM 1.1 – Służba kontroli ruchu lotniczego (ATC)

Podtemat ATMB 1.2 –Służba informacji powietrznej (FIS)

Podtemat ATM 1.3 – Służba alarmowa

Podtemat ATM 1.4 – Przepustowość systemu ATS a zarządzanie przepływem ruchu lotniczego

Podtemat ATM 1.5 – Zarządzanie przestrzenią powietrzną (ASM)

TEMAT ATM 2 – KOMUNIKACJA

Podtemat ATM 2.1 – Skuteczna komunikacja

TEMAT ATM 3 – ZEZWOLENIA ATC I INSTRUKCJE ATC

Podtemat ATM 3.1 – Zezwolenia ATC

Podtemat ATM 3.2 – Instrukcje ATC

TEMAT ATM 4 – KOORDYNACJA

Podtemat ATM 4.1 – Kiedy i dlaczego konieczna jest koordynacja

Podtemat ATM 4.2 – Narzędzia i metody koordynacji

Podtemat ATM 4.3 – Procedury koordynacji

TEMAT ATM 5 – POMIAR WYSOKOŚCI I PRZYDZIELANIE POZIOMU LOTU

Podtemat ATM 5.1 – Pomiar wysokości

Podtemat ATM 5.2 – Przewyższenie nad terenem

TEMAT ATM 6 – SEPARACJE

Podtemat ATM 6.1 – Separacja pionowa

Podtemat ATM 6.2 – Separacja podłużna w środowisku dozoru

Podtemat ATM 6.3 – Delegowanie odpowiedzialności za separację

Podtemat ATM 6.4 – Separacja odległościowa dla turbulencji w śladzie aerodynamicznym

Podtemat ATM 6.5 – Separacja w oparciu o systemy kontroli dozorowanej ATS

▼B

TEMAT ATM 7 – POKŁADOWE SYSTEMY UNIKANIA KOLIZJI I NAZIEMNE SIECI BEZPIECZEŃSTWA

Podtemat ATM 7.1 – Pokładowe systemy unikania kolizji

Podtemat ATM 7.2 – Naziemne sieci bezpieczeństwa

TEMAT ATM 8 – OBRAZOWANIE DANYCH

Podtemat ATM 8.1 – Zarządzanie danymi

TEMAT ATM 9 – (SYMULOWANE) ŚRODOWISKO OPERACYJNE

Podtemat ATM 9.1 – Integralność środowiska operacyjnego

Podtemat ATM 9.2 – Weryfikacja aktualności procedur operacyjnych

Podtemat ATM 9.3 – Przekazywanie/Przejmowanie obowiązków

TEMAT ATM 10 – ZAPEWNIANIE SŁUŻB KONTROLI

Podtemat ATM 10.1 – Odpowiedzialność i przetwarzanie informacji

Podtemat ATM 10.2 – Służba dozorowania ATS

Podtemat ATM 10.3 – Proces zarządzania ruchem

Podtemat ATM 10.4 – Obsługa ruchu

Podtemat ATM 10.5 – Służba kontroli z zaawansowanym wsparciem systemu

TEMAT ATM 11 – WSTRZYMANIE

Podtemat ATM 11.1 – Ogólne procedury wstrzymania

Podtemat ATM 11.2 – Statek powietrzny na podejściu

Podtemat ATM 11.3 – Wstrzymywanie w środowisku dozoru

TEMAT ATM 12 – IDENTYFIKACJA

Podtemat ATM 12.1 – Ustanowienie środków identyfikacji

Podtemat ATM 12.2 – Utrzymanie środków identyfikacji

Podtemat ATM 12.3 – Utrata rozpoznawalności

Podtemat ATM 12.4 – Informacja o położeniu

Podtemat ATM 12.5 – Przeniesienie oznaczeń identyfikacyjnych

PRZEDMIOT 4: METEOROLOGIA

TEMAT MET 1 – ZJAWISKA METEOROLOGICZNE

Podtemat MET 1.1 – Zjawiska meteorologiczne

TEMAT MET 2 – ŹRÓDŁA DANYCH METEOROLOGICZNYCH

Podtemat MET 2.1 – Źródła informacji meteorologicznych

▼B

PRZEDMIOT 5: NAWIGACJA

TEMAT NAV 1 – MAPY LOTNICZE

Podtemat NAV 1.1 – Mapy lotnicze

TEMAT NAV 2 – NAWIGACJA WEDŁUG WSKAZAŃ PRZYRZĄDÓW

Podtemat NAV 2.1 – Systemy nawigacyjne

Podtemat NAV 2.2 – Podejście ustabilizowane

Podtemat NAV 2.3 – Odloty i przyloty według wskazań przyrządów

Podtemat NAV 2.4 – Pomoc nawigacyjna

Podtemat NAV 2.5 – Systemy satelitarne

Podtemat NAV 2.6 – Zastosowania PBN

PRZEDMIOT 6: STATKI POWIETRZNE

TEMAT ACFT 1 – URZĄDZENIA NA STATKACH POWIETRZNYCH

Podtemat ACFT 1.1 – Urządzenia na statkach powietrznych

TEMAT ACFT 2 – KATEGORIE STATKÓW POWIETRZNYCH

Podtemat ACFT 2.1 – Turbulencje w śladzie aerodynamicznym

Podtemat ACFT 2.2 – Zastosowanie kategorii podejść wg ICAO

TEMAT ACFT 3 – CZYNNIKI WPŁYWAJĄCE NA CHARAKTERYSTYKĘ STATKÓW POWIETRZNYCH

Podtemat ACFT 3.1 – Czynniki oddziałujące w fazie wznoszenia

Podtemat ACFT 3.2 – Czynniki oddziałujące podczas przelotu

Podtemat ACFT 3.3 – Czynniki oddziałujące podczas zniżania i w początkowej fazie podejścia

Podtemat ACFT 3.4 – Czynniki oddziałujące w fazie podejścia końcowego i podczas lądowania

Podtemat ACFT 3.5 – Czynniki ekonomiczne

Podtemat ACFT 3.6 – Czynniki środowiskowe

TEMAT ACFT 4 – DANE DOTYCZĄCE STATKÓW POWIETRZNYCH

Podtemat ACFT 4.1 – Dane dotyczące charakterystyki

PRZEDMIOT 7: CZYNNIKI LUDZKIE

TEMAT HUM 1 – CZYNNIKI PSYCHOLOGICZNE

Podtemat HUM 1.1 – Czynniki kognitywne

TEMAT HUM 2 – CZYNNIKI MEDYCZNE I FIZJOLOGICZNE

Podtemat HUM 2.1 – Zmęczenie

Podtemat HUM 2.2 – Sprawność fizyczna

TEMAT HUM 3 – CZYNNIKI SPOŁECZNE I ORGANIZACYJNE

Podtemat HUM 3.1 – Zarządzanie zasobami zespołu (TRM)

Podtemat HUM 3.2 – Praca zespołowa i role w zespole

Podtemat HUM 3.3 – Odpowiedzialne zachowanie

▼B

TEMAT HUM 4 – STRES

Podtemat HUM 4.1 – Stres

Podtemat HUM 4.2 – Zarządzanie stresem

TEMAT HUM 5 – BŁĄD LUDZKI

Podtemat HUM 5.1 – Błąd ludzki

Podtemat EQPSB 5.2 – Łamanie zasad

TEMAT HUM 6 – WSPÓŁDZIAŁANIE

Podtemat HUM 6.1 – Komunikacja

Podtemat HUM 6.2 – Współdziałanie w tym samym obszarze odpowiedzialności

Podtemat HUM 6.3 – Współdziałanie między różnymi obszarami odpowiedzialności

Podtemat HUM 6.4 – Współpraca na linii kontroler/pilot

PRZEDMIOT 8: URZĄDZENIA I SYSTEMY

TEMAT EQPS 1 – KOMUNIKACJA GŁOSOWA

Podtemat EQPS 1.1 – Komunikacja radiowa

Podtemat EQPS 1.2 – Komunikacja głosowa – inne

TEMAT EQPS 2 – AUTOMATYZACJA W ATS

Podtemat EQPS 2.1 – Stała telekomunikacyjna sieć lotnicza (AFTN)

Podtemat EQPS 2.2 – Systemy automatycznej wymiany danych

TEMAT EQPS 3 – STANOWISKO PRACY KONTROLERA

Podtemat EQPS 3.1 – Eksploatacja i monitorowanie urządzeń

Podtemat EQPS 3.2 – Obrazowanie sytuacji i systemy informacyjne

Podtemat EQPS 3.3 – Systemy danych o locie

Podtemat EQPS 3.4 – Wykorzystanie systemu kontroli dozorowanej ATS

Podtemat EQPS 3.5 – Zaawansowane systemy

TEMAT EQPS 4 – URZĄDZENIA PRZYSZŁOŚCI

Podtemat EQPS 4.1 – Nowe osiągnięcia

TEMAT EQPS 5 – OGRANICZENIA ORAZ POGORSZENIE PARAMETRÓW URZĄDZEŃ I SYSTEMÓW

Podtemat EQPS 5.1 – Reagowanie na ograniczenia

Podtemat EQPS 5.2 – Pogorszenie parametrów urządzeń komunikacyjnych

Podtemat EQPS 5.3 – Pogorszenie parametrów urządzeń nawigacyjnych

▼B

Podtemat EQPS 5.4 – Pogorszenie parametrów urządzeń dozoru

Podtemat EQPS 5.5 – Pogorszenie parametrów systemu przetwarzania ATC

PRZEDMIOT 9: ŚRODOWISKO ZAWODOWE

TEMAT PEN 1 – SZKOLENIE ZAPOZNAWCZE

Podtemat PEN 1.1 – Wizyta studyjna w organie kontroli zbliżania

TEMAT PEN 2 – UŻYTKOWNICY PRZESTRZENI POWIETRZNEJ

Podtemat PEN 2.1 – Uczestnicy cywilnych operacji ATS

Podtemat PEN 2.2 – Uczestnicy wojskowych operacji ATS

TEMAT PEN 3 – REALACJE Z KLIENTAMI

Podtemat PEN 3.1 – Zapewnianie służb a wymagania użytkowników

TEMAT PEN 4 – OCHRONA ŚRODOWISKA

Podtemat PEN 4.1 – Ochrona środowiska

PRZEDMIOT 10: SYTUACJE ANORMALNE I AWARYJNE

TEMAT ABES 1 – SYTUACJE ANORMALNE I AWARYJNE (ABES)

Podtemat ABES 1.1 – Przegląd ABES

TEMAT ABES 2 – PODNOSZENIE KWALIFIKACJI

Podtemat ABES 2.1 – Skuteczność komunikacji

Podtemat ABES 2.2 – Unikanie przeciążenia umysłowego

Podtemat ABES 2.3 – Współpraca na linii powietrze/ziemia

TEMAT ABES 3 – PROCEDURY NA WYPADEK SYTUACJI ANORMALNYCH I AWARYJNYCH

Podtemat ABES 3.1 – Stosowanie procedur na wypadek ABES

Podtemat ABES 3.2 – Awaria urządzenia radiowego

Podtemat ABES 3.3 – Bezprawna ingerencja i zagrożenie zamachem bombowym na statku powietrznym

Podtemat ABES 3.4 – Statek powietrzny, którego załoga utraciła orientację geograficzną lub niezidentyfikowany statek powietrzny

Podtemat ABES 3.5 – Przekierowania

Podtemat ABES 3.6 – Awaria transpondera

▼B

PRZEDMIOT 11: LOTNISKA

TEMAT AGA 1 – DANE O LOTNISKU, JEGO ROZKŁAD I KOORDYNACJA

Podtemat AGA 1.1 – Definicje

Podtemat AGA 1.2 – Koordynacja

TEMAT AGA 2 – POLE RUCHU NAZIEMNEGO

Podtemat AGA 2.1 – Pole ruchu naziemnego

Podtemat AGA 2.2 – Pole manewrowe

Podtemat AGA 2.3 – Drogi startowe

TEMAT AGA 3 – PRZESZKODY

Podtemat AGA 3.1 – Przestrzeń powietrzna wolna od przeszkód wokół lotnisk

TEMAT AGA 4 – URZĄDZENIA RÓŻNE

Podtemat AGA 4.1 – Położenie

▼B

Dodatek 8 do załącznika I

UPRAWNIENIE KONTROLI OBSZARU DOZOROWANEJ (ACS)

(Dotyczy: załącznika I – CZĘŚĆ ATCO podczęść D, sekcja 2, ATCO.D.010 lit. a) pkt 2) ppkt (vi))

SPIS TREŚCI

PRZEDMIOT 1: WPROWADZENIE DO KURSU

PRZEDMIOT 2: PRAWO LOTNICZE

PRZEDMIOT 3: ZARZĄDZANIE RUCHEM LOTNICZYM

PRZEDMIOT 4: METEOROLOGIA

PRZEDMIOT 5: NAWIGACJA

PRZEDMIOT 6: STATKI POWIETRZNE

PRZEDMIOT 7: CZYNNIKI LUDZKIE

PRZEDMIOT 8: URZĄDZENIA I SYSTEMY

PRZEDMIOT 9: ŚRODOWISKO ZAWODOWE

PRZEDMIOT 10: SYTUACJE ANORMALNE I AWARYJNE

PRZEDMIOT 1: WPROWADZENIE DO KURSU

TEMAT INTR 1 – ORGANIZACJA KURSU

Podtemat INTR 1.1 – Prezentacja kursu

Podtemat INTR 1.2 – Zarządzanie kursem

Podtemat INTR 1.3 – Materiały naukowe i dokumentacja szkoleniowa

TEMAT INTR 2 – WPROWADZENIE DO KURSU SZKOLENIOWEGO ATC

Podtemat INTR 2.1 – Treść i organizacja kursu

Podtemat INTR 2.2 – Zasady szkolenia

Podtemat INTR 2.3 – Proces oceny

PRZEDMIOT 2: PRAWO LOTNICZE

TEMAT LAW 1 – WYDAWANIE LICENCJI/CERTYFIKATÓW KWALIFIKACJI ATCO

Podtemat LAW 1.1 – Prawa i warunki

TEMAT LAW 2 – PRZEPISY I REGULACJE

Podtemat LAW 2.1 – Zgłoszenia

Podtemat LAW 2.2 – Przestrzeń powietrzna

▼B

TEMAT LAW 3 – ZARZĄDZANIE BEZPIECZEŃSTWEM W ZAKRESIE ATC

Podtemat LAW 3.1 – Proces przekazywania informacji zwrotnej

Podtemat LAW 3.2 – Badanie zdarzenia lotniczego

PRZEDMIOT 3: ZARZĄDZANIE RUCHEM LOTNICZYM

TEMAT ATM 1 – ZAPEWNIANIE SŁUŻB

Podtemat ATM 1.1 – Służba kontroli ruchu lotniczego (ATC)

Podtemat ATMB 1.2 –Służba informacji powietrznej (FIS)

Podtemat ATM 1.3 – Służba alarmowa

Podtemat ATM 1.4 – Przepustowość systemu ATS a zarządzanie przepływem ruchu lotniczego

Podtemat ATM 1.5 – Zarządzanie przestrzenią powietrzną (ASM)

TEMAT ATM 2 – KOMUNIKACJA

Podtemat ATM 2.1 – Skuteczna komunikacja

TEMAT ATM 3 – ZEZWOLENIA ATC I INSTRUKCJE ATC

Podtemat ATM 3.1 – Zezwolenia ATC

Podtemat ATM 3.2 – Instrukcje ATC

TEMAT ATM 4 – KOORDYNACJA

Podtemat ATM 4.1 – Kiedy i dlaczego konieczna jest koordynacja

Podtemat ATM 4.2 – Narzędzia i metody koordynacji

Podtemat ATM 4.3 – Procedury koordynacji

TEMAT ATM 5 – POMIAR WYSOKOŚCI I PRZYDZIELANIE POZIOMU LOTU

Podtemat ATM 5.1 – Pomiar wysokości

Podtemat ATM 5.2 – Przewyższenie nad terenem

TEMAT ATM 6 – SEPARACJE

Podtemat ATM 6.1 – Separacja pionowa

Podtemat ATM 6.2 – Separacja podłużna w środowisku dozoru

Podtemat ATM 6.3 – Separacja odległościowa dla turbulencji w śladzie aerodynamicznym

Podtemat ATM 6.4 – Separacja w oparciu o systemy kontroli dozorowanej ATS

▼B

TEMAT ATM 7 – POKŁADOWE SYSTEMY UNIKANIA KOLIZJI I NAZIEMNE SIECI BEZPIECZEŃSTWA

Podtemat ATM 7.1 – Pokładowe systemy unikania kolizji

Podtemat ATM 7.2 – Naziemne sieci bezpieczeństwa

TEMAT ATM 8 – OBRAZOWANIE DANYCH

Podtemat ATM 8.1 – Zarządzanie danymi

TEMAT ATM 9 – (SYMULOWANE) ŚRODOWISKO OPERACYJNE

Podtemat ATM 9.1 – Integralność środowiska operacyjnego

Podtemat ATM 9.2 – Weryfikacja aktualności procedur operacyjnych

Podtemat ATM 9.3 – Przekazywanie/Przejmowanie obowiązków

TEMAT ATM 10 – ZAPEWNIANIE SŁUŻB KONTROLI

Podtemat ATM 10.1 – Odpowiedzialność i przetwarzanie informacji

Podtemat ATM 10.2 – Służba dozorowania ATS

Podtemat ATM 10.3 – Proces zarządzania ruchem

Podtemat ATM 10.4 – Obsługa ruchu

Podtemat ATM 10.5 – Służba kontroli z zaawansowanym wsparciem systemu

TEMAT ATM 11 – WSTRZYMANIE

Podtemat ATM 11.1 – Ogólne procedury wstrzymania

Podtemat ATM 11.2 – Wstrzymywanie statków powietrznych

Podtemat ATM 11.3 – Wstrzymywanie w środowisku dozoru

TEMAT ATM 12 – IDENTYFIKACJA

Podtemat ATM 12.1 – Ustanowienie środków identyfikacji

Podtemat ATM 12.2 – Utrzymanie środków identyfikacji

Podtemat ATM 12.3 – Utrata rozpoznawalności

Podtemat ATM 12.4 – Informacja o położeniu

Podtemat ATM 12.5 – Przeniesienie oznaczeń identyfikacyjnych

PRZEDMIOT 4: METEOROLOGIA

TEMAT MET 1 – ZJAWISKA METEOROLOGICZNE

Podtemat MET 1.1 – Zjawiska meteorologiczne

TEMAT MET 2 – ŹRÓDŁA DANYCH METEOROLOGICZNYCH

Podtemat MET 2.1 – Źródła informacji meteorologicznych

▼B

PRZEDMIOT 5: NAWIGACJA

TEMAT NAV 1 – MAPY LOTNICZE

Podtemat NAV 1.1 – Mapy lotnicze

TEMAT NAV 2 – NAWIGACJA WEDŁUG WSKAZAŃ PRZYRZĄDÓW

Podtemat NAV 2.1 – Systemy nawigacyjne

Podtemat NAV 2.2 – Pomoc nawigacyjna

Podtemat NAV 2.3 – Zastosowania PBN

PRZEDMIOT 6: STATKI POWIETRZNE

TEMAT ACFT 1 – URZĄDZENIA NA STATKACH POWIETRZNYCH

Podtemat ACFT 1.1 – Urządzenia na statkach powietrznych

TEMAT ACFT 2 – KATEGORIE STATKÓW POWIETRZNYCH

Podtemat ACFT 2.1 – Turbulencje w śladzie aerodynamicznym

TEMAT ACFT 3 – CZYNNIKI WPŁYWAJĄCE NA CHARAKTERYSTYKĘ STATKÓW POWIETRZNYCH

Podtemat ACFT 3.1 – Czynniki oddziałujące w fazie wznoszenia

Podtemat ACFT 3.2 – Czynniki oddziałujące podczas przelotu

Podtemat ACFT 3.3 – Czynniki oddziałujące w fazie zniżania

Podtemat ACFT 3.4 – Czynniki ekonomiczne

Podtemat ACFT 3.5 – Czynniki środowiskowe

TEMAT ACFT 4 – DANE DOTYCZĄCE STATKÓW POWIETRZNYCH

Podtemat ACFT 4.1 – Dane dotyczące charakterystyki

PRZEDMIOT 7: CZYNNIKI LUDZKIE

TEMAT HUM 1 – CZYNNIKI PSYCHOLOGICZNE

Podtemat HUM 1.1 – Czynniki kognitywne

TEMAT HUM 2 – CZYNNIKI MEDYCZNE I FIZJOLOGICZNE

Podtemat HUM 2.1 – Zmęczenie

Podtemat HUM 2.2 – Sprawność fizyczna

TEMAT HUM 3 – CZYNNIKI SPOŁECZNE I ORGANIZACYJNE

Podtemat HUM 3.1 – Zarządzanie zasobami zespołu (TRM)

Podtemat HUM 3.2 – Praca zespołowa i role w zespole

Podtemat HUM 3.3 – Odpowiedzialne zachowanie

TEMAT HUM 4 – STRES

Podtemat HUM 4.1 – Stres

Podtemat HUM 4.2 – Zarządzanie stresem

▼B

TEMAT HUM 5 – BŁĄD LUDZKI

Podtemat HUM 5.1 – Błąd ludzki

Podtemat EQPSB 5.2 – Łamanie zasad

TEMAT HUM 6 – WSPÓŁDZIAŁANIE

Podtemat HUM 6.1 – Komunikacja

Podtemat HUM 6.2 – Współdziałanie w tym samym obszarze odpowiedzialności

Podtemat HUM 6.3 – Współdziałanie między różnymi obszarami odpowiedzialności

Podtemat HUM 6.4 – Współpraca na linii kontroler/pilot

PRZEDMIOT 8: URZĄDZENIA I SYSTEMY

TEMAT EQPS 1 – KOMUNIKACJA GŁOSOWA

Podtemat EQPS 1.1 – Komunikacja radiowa

Podtemat EQPS 1.2 – Komunikacja głosowa – inne

TEMAT EQPS 2 – AUTOMATYZACJA W ATS

Podtemat EQPS 2.1 – Stała telekomunikacyjna sieć lotnicza (AFTN)

Podtemat EQPS 2.2 – Systemy automatycznej wymiany danych

TEMAT EQPS 3 – STANOWISKO PRACY KONTROLERA

Podtemat EQPS 3.1 – Eksploatacja i monitorowanie urządzeń

Podtemat EQPS 3.2 – Obrazowanie sytuacji i systemy informacyjne

Podtemat EQPS 3.3 – Systemy danych o locie

Podtemat EQPS 3.4 – Wykorzystanie systemu kontroli dozorowanej ATS

Podtemat EQPS 3.5 – Zaawansowane systemy

TEMAT EQPS 4 – URZĄDZENIA PRZYSZŁOŚCI

Podtemat EQPS 4.1 – Nowe osiągnięcia

TEMAT EQPS 5 – OGRANICZENIA ORAZ POGORSZENIE PARAMETRÓW URZĄDZEŃ I SYSTEMÓW

Podtemat EQPS 5.1 – Reagowanie na ograniczenia

Podtemat EQPS 5.2 – Pogorszenie parametrów urządzeń komunikacyjnych

Podtemat EQPS 5.3 – Pogorszenie parametrów urządzeń nawigacyjnych

Podtemat EQPS 5.4 – Pogorszenie parametrów urządzeń dozoru

Podtemat EQPS 5.5 – Pogorszenie parametrów systemu przetwarzania ATC

▼B

PRZEDMIOT 9: ŚRODOWISKO ZAWODOWE

TEMAT PEN 1 – SZKOLENIE ZAPOZNAWCZE

Podtemat PEN 1.1 – Wizyta studyjna w ośrodku kontroli obszaru

TEMAT PEN 2 – UŻYTKOWNICY PRZESTRZENI POWIETRZNEJ

Podtemat PEN 2.1 – Uczestnicy cywilnych operacji ATS

Podtemat PEN 2.2 – Uczestnicy wojskowych operacji ATS

TEMAT PEN 3 – REALACJE Z KLIENTAMI

Podtemat PEN 3.1 – Zapewnianie służb a wymagania użytkowników

TEMAT PEN 4 – OCHRONA ŚRODOWISKA

Podtemat PEN 4.1 – Ochrona środowiska

PRZEDMIOT 10: SYTUACJE ANORMALNE I AWARYJNE

TEMAT ABES 1 – SYTUACJE ANORMALNE I AWARYJNE (ABES)

Podtemat ABES 1.1 – Przegląd ABES

TEMAT ABES 2 – PODNOSZENIE KWALIFIKACJI

Podtemat ABES 2.1 – Skuteczność komunikacji

Podtemat ABES 2.2 – Unikanie przeciążenia umysłowego

Podtemat ABES 2.3 – Współpraca na linii powietrze/ziemia

TEMAT ABES 3 – PROCEDURY NA WYPADEK SYTUACJI ANORMALNYCH I AWARYJNYCH

Podtemat ABES 3.1 – Stosowanie procedur na wypadek ABES

Podtemat ABES 3.2 – Awaria urządzenia radiowego

Podtemat ABES 3.3 – Bezprawna ingerencja i zagrożenie zamachem bombowym na statku powietrznym

Podtemat ABES 3.4 – Statek powietrzny, którego załoga utraciła orientację geograficzną lub niezidentyfikowany statek powietrzny

Podtemat ABES 3.5 – Przekierowania

Podtemat ABES 3.6 – Awaria transpondera

▼B

ZAŁĄCZNIK II

CZĘŚĆ ATCO.AR

WYMAGANIA DOTYCZĄCE WŁAŚCIWYCH ORGANÓW

PODCZĘŚĆ A

WYMAGANIA OGÓLNE

ATCO.AR.A.001 Zakres

W tej części – określonej w niniejszym załączniku – ustanowiono wymagania administracyjne mające zastosowanie do właściwych organów odpowiedzialnych za wydawanie, utrzymywanie, zawieszanie lub cofanie licencji, uprawnień, uprawnień uzupełniających i orzeczeń lekarskich kontrolerów ruchu lotniczego, a także certyfikację organizacji szkoleniowych i centrów medycyny lotniczej oraz nadzór nad nimi.

ATCO.AR.A.005 Personel

a) Właściwe organy przeprowadzają i następnie aktualizują co dwa lata ocenę zasobów ludzkich niezbędnych do realizacji funkcji nadzorczych na podstawie analiz procesów wymaganych na podstawie niniejszego rozporządzenia oraz ich stosowania.

b) Personel upoważniony przez właściwy organ do realizacji zadań w zakresie certyfikacji lub nadzoru jest uprawniony do wykonywania co najmniej następujących zadań:

   1) badania dokumentów, w tym licencji, certyfikatów, rejestrów, danych, procedur i wszelkich innych materiałów związanych z realizacją wymaganych zadań;

   2) kopiowanie lub pobieranie wyciągów z tych rejestrów, danych, procedur i pozostałych materiałów;

   3) zwracania się z prośbą o wyjaśnienie;

   4) wizytowania odpowiednich obiektów i miejsc operacji lotniczych;

   5) prowadzenia audytów i inspekcji, w tym inspekcji niezapowiedzianych;

   6) w stosownych przypadkach – podejmowanie lub inicjowanie środków egzekucyjnych.

c) Właściwy organ może upoważnić swój personel do dokonywania ocen stanowiących podstawę do wydawania, przedłużania i wznawiania uprawnień uzupełniających w jednostce, pod warunkiem że spełnia on wymagania określone w ATCO.C.045, z wyjątkiem lit. d) ppkt 1. Należy jednakże zapewnić znajomość aktualnych praktyk operacyjnych i procedur jednostki, w której dokonywana jest ocena.

ATCO.AR.A.010 Zadania właściwych organów

a) Zadania właściwych organów obejmują:

   1) wydawanie, zawieszanie i cofanie licencji, uprawnień, uprawnień uzupełniających i orzeczeń lekarskich;

   2) wydawanie tymczasowych upoważnień OJTI zgodnie z ATCO.C.025;

   3) wydawanie tymczasowych upoważnień osoby oceniającej zgodnie z ATCO.C.065;

▼B

4) przedłużanie i wznawianie uprawnień uzupełniających;

5) przedłużanie, wznawianie i ograniczanie orzeczeń lekarskich po ich odesłaniu przez lekarza orzecznika przeprowadzającego badania lotniczo-lekarskie lub przez centrum medycyny lotniczej;

6) wydawanie, przedłużanie, wznawianie, zawieszanie, cofanie, ograniczanie i zmienianie certyfikatów lekarza orzecznika przeprowadzającego badania lotniczo-lekarskie;

7) wydawanie, zawieszanie, cofanie i ograniczanie certyfikatów organizacji szkoleniowych i certyfikatów centrów medycyny lotniczej;

8) zatwierdzanie kursów szkoleniowych, planów i programów utrzymania poziomu wiedzy i umiejętności w jednostce oraz metod oceny;

9) zatwierdzanie metody oceny stosowanej przy wykazywaniu się przez osobę ocenianą biegłością językową i określanie wymagań mających zastosowanie do podmiotów dokonujących oceny biegłości językowej zgodnie z ATCO.B.040;

10) zatwierdzanie wymagania poziomu rozszerzonego biegłości językowej (poziomu 5) zgodnie z ATCO.B.030 lit. d);

11) monitorowanie organizacji szkoleniowych, w tym ich kursów szkoleniowych i planów szkoleń;

12) zatwierdzanie i monitorowanie programów utrzymania poziomu wiedzy i umiejętności w jednostce;

13) ustanawianie właściwych procedur odwoławczych i mechanizmów powiadamiania;

14) ułatwianie uznawania i wymiany licencji, w tym przekazywania dokumentacji kontrolerów ruchu lotniczego i zwrotu starej licencji właściwemu organowi wydającemu licencję zgodnie z ATCO.A.010;

15) ułatwianie uznawania certyfikatów organizacji szkoleniowych i zatwierdzeń kursów.

ATCO.AR.A.015 Sposoby spełnienia wymagań

a) Agencja opracowuje akceptowalne sposoby spełnienia wymagań, które mogą być wykorzystywane w celu zapewnienia zgodności z rozporządzeniem (WE) nr 216/2008 i przepisami wykonawczymi do niego. Zapewnienie zgodności z akceptowalnymi sposobami spełnienia wymagań jest równoznaczne ze spełnieniem powiązanych wymagań określonych w przepisach wykonawczych.

b) W celu zapewnienia zgodności z przepisami wykonawczymi można wykorzystać alternatywne sposoby spełnienia wymagań.

c) Właściwy organ ustanawia system zapewniający stałą ocenę tego, czy wszystkie alternatywne sposoby spełnienia wymagań stosowane przez sam właściwy organ lub organizacje i osoby znajdujące się pod jego nadzorem umożliwiają zapewnienie zgodności z rozporządzeniem (WE) nr 216/2008 i przepisami wykonawczymi do niego.

d) Właściwy organ ocenia wszystkie alternatywne sposoby spełnienia wymagań zaproponowane przez organizację zgodnie z ATCO.OR.B.005 poprzez analizę przedłożonej dokumentacji i – o ile zostanie to uznane za konieczne – poprzez przeprowadzenie inspekcji organizacji.

Jeśli właściwy organ stwierdzi, że alternatywne sposoby spełnienia wymagań są zgodne z przepisami wykonawczymi, właściwy organ niezwłocznie:

1) powiadamia wnioskodawcę o tym, że alternatywne sposoby spełnienia wymagań mogą zostać wdrożone oraz że w stosownych przypadkach może on odpowiednio zmienić zatwierdzenie lub certyfikat wnioskodawcy;

▼B

2) powiadamia Agencję o ich treści, w tym przekazuje kopie wszystkich stosownych dokumentów; oraz

3) informuje pozostałe państwa członkowskie o zatwierdzonych alternatywnych sposobach spełnienia wymagań.

e) Jeżeli właściwy organ sam wykorzystuje alternatywne sposoby spełnienia wymagań w celu osiągnięcia zgodności z rozporządzeniem (WE) nr 216/2008 i jego przepisami wykonawczymi, organ ten:

1) udostępnia je wszystkim organizacjom i osobom znajdującym się pod jego nadzorem; oraz

2) powiadamia Agencję bez zbędnej zwłoki.

Właściwy organ przekazuje Agencji pełny opis alternatywnych sposobów spełnienia wymagań, w tym informacje o wszelkich zmianach procedur mogących mieć istotne znaczenie, a także ocenę potwierdzającą zgodność z przepisami wykonawczymi.

ATCO.AR.A.020 Informowanie Agencji

a) Właściwy organ bez zbędnej zwłoki powiadamia Agencję o wszelkich istotnych problemach związanych z wdrożeniem rozporządzenia (WE) nr 216/2008 i niniejszego rozporządzenia.

b) Właściwy organ przekazuje Agencji informacje mające znaczenie dla bezpieczeństwa uzyskane na podstawie otrzymanych przez ten organ zgłoszeń o zdarzeniach.

ATCO.AR.A.025 Natychmiastowe przeciwdziałanie problemowi w zakresie bezpieczeństwa

a) Nie naruszając przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 376/2014 ([1]) właściwy organ wdraża system służący do odpowiedniego gromadzenia, analizowania i rozpowszechniania informacji o bezpieczeństwie.

b) Agencja wdraża system służący do odpowiedniego analizowania wszelkich otrzymanych istotnych informacji o bezpieczeństwie i bez zbędnej zwłoki przekazuje państwom członkowskim i Komisji wszelkie informacje (w tym zalecenia lub działania naprawcze, jakie należy podjąć), które są dla państw członkowskich i Komisji niezbędne do zareagowania w odpowiednim czasie na problem w zakresie bezpieczeństwa dotyczący wyrobów, części, urządzeń, osób lub organizacji podlegających rozporządzeniu (WE) nr 216/2008 i przepisom wykonawczym do niego.

c) Po otrzymaniu informacji, o których mowa w lit. a) i b), właściwy organ podejmuje odpowiednie działania w celu rozwiązania problemu w zakresie bezpieczeństwa.

d) O działaniach podejmowanych zgodnie z lit. c) niezwłocznie powiadamia się wszystkie osoby lub organizacje, które muszą zapewnić zgodność z nimi na podstawie rozporządzenia (WE) nr 216/2008 i przepisów wykonawczych do niego. Właściwy organ powiadamia o tych działaniach również Agencję, a w przypadku konieczności podjęcia wspólnych działań – także inne zainteresowane państwa członkowskie.

([1]) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 376/2014 z dnia 3 kwietnia 2014 r. w sprawie zgłaszania i analizy zdarzeń w lotnictwie cywilnym oraz podejmowanych w związku z nimi działań następczych, zmiany rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 996/2010 oraz uchylenia dyrektywy 2003/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady i rozporządzeń Komisji (WE) nr 1321/2007 i (WE) nr 1330/2007 (Dz.U. L 122 z 24.4.2014, s. 18).

▼B

PODCZĘŚĆ B

ZARZĄDZANIE

ATCO.AR.B.001 System zarządzania

a) Właściwy organ ustanawia i utrzymuje system zarządzania obejmujący co najmniej:

1) udokumentowane zasady i procedury opisujące jego strukturę organizacyjną oraz środki i metody zapewnienia zgodności z rozporządzeniem (WE) nr 216/2008 i niniejszym rozporządzeniem. Procedury muszą być aktualizowane i wykorzystywane jako podstawowe dokumenty robocze na użytek wewnętrzny danego właściwego organu podczas wykonywania wszelkich odpowiednich zadań;

2) wystarczającą liczbę pracowników, w tym inspektorów ds. wydawania licencji i certyfikatów, umożliwiającą realizację jego zadań i wywiązywanie się przez niego z obowiązków. Personel taki musi mieć kwalifikacje do wykonywania przydzielonych mu zadań oraz posiadać konieczną wiedzę, doświadczenie, a także wstępne, praktyczne i okresowe przeszkolenie zapewniające zachowanie kompetencji. Wprowadza się system służący do planowania dostępności personelu, tak aby zapewnić właściwe wykonanie wszystkich powiązanych zadań;

3) odpowiednie zaplecze i pomieszczenia biurowe umożliwiające wykonanie przydzielonych zadań;

4) funkcję monitorowania zgodności systemu zarządzania z odpowiednimi wymaganiami oraz adekwatności procedur, łącznie z ustanowieniem procesu audytu wewnętrznego i procesu zarządzania ryzykiem w zakresie bezpieczeństwa. Monitorowanie zgodności obejmuje system zwrotnego informowania o wynikach audytu kadry kierowniczej wyższego szczebla właściwego organu, aby w razie potrzeby zapewnić podjęcie działań naprawczych;

5) osobę lub grupę osób ponoszących ostateczną odpowiedzialność przed kadrą kierowniczą wyższego szczebla właściwego organu za funkcję monitorowania zgodności.

b) W odniesieniu do poszczególnych obszarów działalności uwzględnionych w systemie zarządzania właściwy organ wyznacza co najmniej jedną osobę ponoszącą całkowitą odpowiedzialność za zarządzanie odpowiednim(-i) zadaniem(-ami).

c) Właściwy organ ustanawia procedury udziału w wymianie wszelkich niezbędnych informacji oraz udzielania pomocy pozostałym zainteresowanym właściwym organom, w tym wymianie informacji na temat zgłoszonych niezgodności i działań następczych podejmowanych w wyniku sprawowania nadzoru nad osobami i organizacjami prowadzącymi działalność na terytorium państwa członkowskiego, lecz certyfikowanymi przez właściwy organ innego państwa członkowskiego lub Agencję.

d) Egzemplarz procedur związanych z systemem zarządzania oraz zmian do nich udostępnia się Agencji do celów standaryzacji.

ATCO.AR.B.005 Przydział zadań kwalifikowanym jednostkom

a) Jeżeli właściwy organ przydziela zadania związane ze wstępną certyfikacją lub stałym nadzorem nad osobami lub organizacjami podlegającymi rozporządzeniu (WE) nr 216/2008 i przepisom wykonawczym do niego, przydziela je wyłącznie kwalifikowanym jednostkom. Przydzielając zadania, właściwy organ upewnia się, że:

1) dysponuje systemem służącym do wstępnej i stałej oceny tego, czy kwalifikowana jednostka spełnia wymagania określone w załączniku V do rozporządzenia (WE) nr 216/2008.

System ten oraz wyniki oceny są dokumentowane;

▼B

2) zawarł udokumentowane porozumienie z kwalifikowaną jednostką, zatwierdzone przez obydwie strony na odpowiednim szczeblu zarządzania, które wyraźnie określa:

(i) zadania do wykonania;

(ii) deklaracje, sprawozdania i rejestry, jakie należy przekazać;

(iii) warunki techniczne, które należy spełnić podczas realizacji przedmiotowych zadań;

(iv) odpowiednie ubezpieczenie od odpowiedzialności; oraz

(v) sposób ochrony informacji uzyskiwanych podczas realizacji przedmiotowych zadań.

b) Właściwy organ zapewnia, by procesy audytu wewnętrznego i zarządzania ryzykiem w zakresie bezpieczeństwa, których realizacja jest wymagana na podstawie ATCO.AR.B.001 lit. a) pkt 4, obejmowały wszystkie wykonywane w jego imieniu zadania z zakresu certyfikacji i nadzoru.

ATCO.AR.B.010 Zmiany w systemie zarządzania

a) Właściwy organ dysponuje systemem służącym do identyfikacji zmian wpływających na jego zdolność do wykonywania zadań oraz wywiązywania się z obowiązków określonych w rozporządzeniu (WE) nr 216/2008 oraz niniejszym rozporządzeniu. Umożliwia on właściwemu organowi podejmowanie odpowiednich działań w celu zapewnienia dalszej adekwatności i skuteczności jego systemu zarządzania.

b) Właściwy organ aktualizuje swój system zarządzania w celu odzwierciedlenia wszelkich zmian w rozporządzeniu (WE) nr 216/2008 i niniejszym rozporządzeniu w odpowiednim terminie, by zapewnić ich skuteczne wdrożenie.

c) Właściwy organ powiadamia Agencję o zmianach wpływających na jego zdolność do wykonywania zadań oraz wywiązywania się z obowiązków określonych w rozporządzeniu (WE) nr 216/2008 oraz niniejszym rozporządzeniu.

ATCO.AR.B.015 Prowadzenie rejestrów

a) Właściwe organy prowadzą listę wszystkich certyfikatów wydawanych organizacjom oraz licencji i certyfikatów personelu.

b) Właściwy organ ustanawia system prowadzenia rejestrów, który umożliwia odpowiednie przechowywanie, dostępność i rzetelne monitorowanie:

1) udokumentowanych strategii i procedur dotyczących systemu zarządzania;

2) szkolenia i kwalifikacji swojego personelu oraz udzielania mu upoważnień;

3) przydziału zadań obejmującego elementy wymagane zgodnie z ATCO.AR.B.005 oraz szczegóły przydzielonych zadań;

4) procesów certyfikacji oraz stałego nadzoru nad certyfikowanymi organizacjami;

5) szczegółów dotyczących kursów prowadzonych przez organizacje szkoleniowe;

6) procesów wydawania licencji, uprawnień, uprawnień uzupełniających i certyfikatów oraz sprawowania stałego nadzoru nad posiadaczami tego typu licencji, uprawnień, uprawnień uzupełniających i certyfikatów;

▼B

7) stałego nadzoru nad osobami i organizacjami prowadzącymi działalność na terytorium państwa członkowskiego, lecz certyfikowanymi przez właściwy organ innego państwa członkowskiego, zgodnie z ustaleniami pomiędzy tymi organami;

8) niezgodności, działań naprawczych i daty zakończenia działań;

9) podjętych środków egzekucyjnych;

10) informacji dotyczących bezpieczeństwa oraz działań następczych;

11) zapewniania elastyczności podejścia zgodnie z art. 14 rozporządzenia (WE) nr 216/2008; oraz

12) dokonywania oceny alternatywnych sposobów spełnienia wymagań zaproponowanych przez organizacje i powiadamiania Agencji o tych sposobach oraz dokonywania oceny alternatywnych sposobów spełnienia wymagań stosowanych przez sam właściwy organ.

c) Rejestry są przechowywane przez co najmniej 5 lat, a w przypadku licencji personelu – przez co najmniej 10 lat po wygaśnięciu ostatniego uprawnienia uzupełniającego wpisanego do licencji, z zastrzeżeniem stosownych przepisów o ochronie danych.

PODCZĘŚĆ C

NADZÓR I EGZEKWOWANIE PRZEPISÓW

ATCO.AR.C.001 Nadzór

a) Właściwy organ sprawdza:

1) zgodność z wymaganiami mającymi zastosowanie do organizacji lub osób przed wydaniem, stosownie do przypadku, certyfikatu dla organizacji lub licencji, certyfikatu, uprawnienia lub uprawnienia uzupełniającego personelu;

2) stałą zgodność z obowiązującymi wymaganiami i warunkami związanymi z posiadaniem certyfikatu organizacji szkoleniowej, a także obowiązującymi wymaganiami dotyczącymi zatwierdzonych kursów szkoleniowych, planów i programów oraz wymaganiami mającymi zastosowanie do personelu;

3) wdrożenie odpowiednich środków bezpieczeństwa nakazanych przez właściwy organ zgodnie z ATCO.AR.A.025 lit. c) i d).

b) Przedmiotowa weryfikacja:

1) jest przeprowadzana przy użyciu specjalnie przygotowanej dokumentacji zawierającej wytyczne dla personelu odpowiedzialnego za nadzór w zakresie bezpieczeństwa w zakresie wykonywania ich zadań;

2) obejmuje przekazanie zainteresowanym osobom i organizacjom informacji o efektach działalności związanej z nadzorem w zakresie bezpieczeństwa;

3) jest oparta na audytach i inspekcjach, w tym w stosownych przypadkach inspekcjach niezapowiedzianych; oraz

4) obejmuje przekazanie właściwemu organowi dowodów potrzebnych w przypadku konieczności podjęcia dalszych działań, w tym środków przewidzianych w ATCO.AR.C.010 i ATCO.AR.E.015.

c) Zakres nadzoru ustala się na podstawie zakresu i wyników poprzednich działań nadzorczych oraz priorytetów w zakresie bezpieczeństwa.

▼B

d) Bez uszczerbku dla kompetencji państw członkowskich zakres i wyniki nadzoru nad czynnościami wykonywanymi na terytorium państwa członkowskiego przez osoby zamieszkałe lub organizacje mające swoją siedzibę w innym państwie członkowskim ustala się na podstawie priorytetów w zakresie bezpieczeństwa oraz poprzednich działań nadzorczych.

e) W przypadku gdy w działalność osoby lub organizacji zaangażowane jest więcej niż jedno państwo członkowskie, właściwy organ odpowiedzialny za sprawowanie nadzoru zgodnie z lit. a)–c) może zgodzić się na szczególne alternatywne zasady nadzoru ustalone z innym(-i) właściwym(-i) organem(-ami). Wszystkie osoby lub organizacje podlegające tego typu porozumieniu informuje się o jego istnieniu i zakresie.

ATCO.AR.C.005 Program sprawowania nadzoru

a) Właściwy organ ustanawia i utrzymuje program sprawowania nadzoru obejmujący działania nadzorcze, których realizacja jest wymagana na podstawie ATCO.AR.C.001.

b) W przypadku organizacji certyfikowanych przez właściwy organ program sprawowania nadzoru opracowuje się z uwzględnieniem szczególnego charakteru organizacji, złożoności prowadzonej przez nią działalności oraz wcześniejszych działań związanych z certyfikacją lub nadzorem. W ramach każdego cyklu planowania nadzoru program sprawowania nadzoru obejmuje:

1) audyty i inspekcje, w tym w razie potrzeby odpowiednie inspekcje niezapowiedziane; oraz

2) spotkania z udziałem kadry kierowniczej organizacji szkoleniowej i właściwego organu, których celem jest zagwarantowanie poinformowania ich o istotnych kwestiach.

c) Długość cyklu planowania działań nadzorczych w odniesieniu do organizacji certyfikowanych przez właściwy organ nie przekracza 24 miesięcy.

Cykl planowania działań nadzorczych można skrócić w przypadku pojawienia się dowodów, że stan bezpieczeństwa organizacji uległ pogorszeniu.

Cykl planowania nadzoru może zostać wydłużony do maksymalnie 36 miesięcy, jeśli właściwy organ stwierdzi, że w ciągu ostatnich 24 miesięcy:

1) organizacja wykazała się skuteczną identyfikacją zagrożeń bezpieczeństwa lotniczego i skutecznie zarządzała powiązanym ryzykiem; oraz

2) zgodnie z ATCO.OR.B.015 organizacja stale wykazywała, że ma pełną kontrolę nad wszystkimi zmianami; oraz

3) nie stwierdzono żadnych niezgodności poziomu 1; oraz

4) wszystkie działania naprawcze zrealizowano w terminie przyjętym lub wydłużonym przez właściwy organ zgodnie z ATCO.AR.E.015.

Cykl planowania nadzoru może zostać ponadto wydłużony do maksymalnie 48 miesięcy, jeśli oprócz powyższego organizacja opracuje, a właściwy organ zatwierdzi skuteczny, system bieżącego zgłaszania właściwemu organowi wyników w zakresie bezpieczeństwa oraz przestrzegania przepisów przez samą organizację.

d) Program sprawowania nadzoru nad organizacjami szkoleniowymi obejmuje monitorowanie standardów szkolenia, w tym w stosownych przypadkach wyrywkowe kontrole prowadzenia szkoleń.

e) W przypadku osób posiadających licencję, uprawnienie lub uprawnienie uzupełniające wydane przez właściwy organ program sprawowania nadzoru obejmuje inspekcje, w tym w stosownych przypadkach inspekcje niezapowiedziane.

▼B

ATCO.AR.C.010 Niezgodności i środki wykonawcze wobec personelu

a) Jeśli podczas nadzoru lub w inny sposób właściwy organ odpowiedzialny za sprawowanie nadzoru zgodnie z ATCO.AR.C.001 znajdzie dowody wskazujące na to, że osoba posiadająca licencję wydaną zgodnie z niniejszym rozporządzeniem nie spełnia obowiązujących wymagań, właściwy organ zgłasza niezgodność, wpisuje ją do rejestru i powiadamia o niej na piśmie posiadacza licencji, a także w stosownych przypadkach powiadamia o niezgodności organizację zatrudniającą.

b) Jeżeli właściwy organ, który zgłosił niezgodność, jest właściwym organem odpowiedzialnym za wydanie licencji:

1) w przypadku stwierdzenia problemu w zakresie bezpieczeństwa może w stosownych przypadkach zawiesić lub cofnąć licencję, uprawnienie lub uprawnienie uzupełniające; oraz

2) podejmuje dalsze środki wykonawcze niezbędne do zapobieżenia dalszemu brakowi zgodności.

c) Jeżeli właściwy organ, który zgłosił niezgodność, nie jest właściwym organem odpowiedzialnym za wydanie licencji, informuje on właściwy organ, który wydał licencję. W tym przypadku właściwy organ, który wydał licencję, podejmuje działanie zgodnie z lit. b) i informuje właściwy organ, który zgłosił niezgodność.

PODCZĘŚĆ D

WYDAWANIE, PRZEDŁUŻANIE, WZNAWIANIE, ZAWIESZANIE I COFANIE LICENCJI, UPRAWNIEŃ I UPRAWNIEŃ UZUPEŁNIAJĄCYCH

ATCO.AR.D.001 Procedury wydawania, przedłużania i wznawiania licencji, uprawnień, uprawnień uzupełniających i upoważnień

a) Właściwy organ ustanawia procedury dotyczące występowania o licencje, ich wydawania i wymiany, wydawania uprawnień i uprawnień uzupełniających oraz przedłużania i wznawiania uprawnień uzupełniających. Procedury te mogą obejmować:

1) wydawanie tymczasowych upoważnień OJTI i tymczasowych upoważnień osoby oceniającej; oraz

2) w stosownych przypadkach, upoważnienie osób oceniających do przedłużania i wznawiania uprawnień uzupełniających w jednostce, w którym to przypadku osoby oceniające przedkładają wszystkie rejestry, sprawozdania i inne informacje właściwemu organowi zgodnie z tymi procedurami.

b) Po otrzymaniu wniosku i w odpowiednich przypadkach dokumentacji uzupełniającej właściwy organ sprawdza kompletność wniosku i to, czy wnioskodawca spełnia wymagania określone w załączniku I.

c) Jeżeli wnioskodawca spełnia obowiązujące wymagania, właściwy organ w stosownych przypadkach wydaje, przedłuża lub wznawia odpowiednią licencję, uprawnienie(-a) i uprawnienie(-a) uzupełniające, stosując format licencji ustanowiony w dodatku 1 do załącznika II. Tymczasowe upoważnienie OJTI, o którym mowa w ATCO.C.025, oraz tymczasowe upoważnienie osoby oceniającej, o którym mowa w ATCO.C.065, wystawiane są jako oddzielny dokument, w którym określa się prawa ich posiadacza oraz okres ważności danego upoważnienia.

d) Aby ograniczyć niepotrzebne obciążenia administracyjne, właściwy organ może określić procedury umożliwiające ustanowienie jednolitej daty ważności kilku uprawnień uzupełniających. W żadnym przypadku nie można przedłużyć okresów ważności tych uprawnień uzupełniających.

▼B

e) Jeżeli jest to konieczne ze względów administracyjnych oraz w przypadku gdy pkt XIIa licencji jest zapełniony i brakuje wolnego miejsca, właściwy organ wymienia licencję kontrolera ruchu lotniczego. Do nowej licencji ponownie wpisuje się datę pierwszego wydania uprawnień i uprawnień uzupełniających.

ATCO.AR.D.005 Cofnięcie i zawieszenie licencji, uprawnień i uprawnień uzupełniających

a) Do celów ATCO.A.020 właściwy organ określa procedury administracyjne dotyczące zawieszania i cofania licencji, uprawnień i uprawnień uzupełniających.

b) Właściwy organ może zawiesić licencję w przypadku, gdy czasowa niezdolność nie ustanie zgodnie z procedurami, o których mowa w ATCO.A.015 lit. e).

c) Właściwy organ zawiesza lub cofa licencję, uprawnienie lub uprawnienie uzupełniające zgodnie z ATCO.AR.C.010 w szczególności w następujących okolicznościach:

1) korzystanie przez posiadacza licencji z praw wynikających z licencji, gdy nie spełnia on już obowiązujących wymagań określonych w niniejszym rozporządzeniu;

2) uzyskanie licencji praktykanta-kontrolera ruchu lotniczego lub kontrolera ruchu lotniczego, uprawnienia, uprawnienia uzupełniającego lub certyfikatu poprzez sfałszowanie przedłożonych dokumentów dowodowych;

3) sfałszowanie rejestrów dotyczących licencji lub certyfikatu;

4) korzystanie z praw wynikających z licencji, uprawnienia(-eń) lub uprawnienia(-eń) uzupełniającego(-ych) pod wpływem substancji psychoaktywnych.

d) W przypadkach zawieszenia lub cofnięcia licencji, uprawnień i uprawnień uzupełniających właściwy organ informuje posiadacza licencji na piśmie o takiej decyzji, a także o przysługującym mu prawie do odwołania zgodnie z procedurami określonymi w ATCO.AR.A.010 lit. a) pkt 14. O zawieszeniu lub cofnięciu uprawnienia uzupełniającego osoby oceniającej należy również powiadomić odpowiednią instytucję zapewniającą służby żeglugi powietrznej.

e) Właściwy organ zawiesza lub cofa licencję, uprawnienie lub uprawnienie uzupełniające również na pisemny wniosek posiadacza licencji.

PODCZĘŚĆ E

PROCEDURA CERTYFIKACJI ORGANIZACJI SZKOLĄCYCH KONTROLERÓW RUCHU LOTNICZEGO I ZATWIERDZANIA KURSÓW SZKOLENIOWYCH

ATCO.AR.E.001 Wniosek i procedura certyfikacji organizacji szkoleniowych

a) Po otrzymaniu wniosku o wydanie certyfikatu organizacji szkoleniowej właściwy organ sprawdza, czy organizacja szkoleniowa spełnia wymagania określone w załączniku III.

b) W przypadku gdy organizacja szkoleniowa składająca wniosek spełnia obowiązujące wymagania, właściwy organ wydaje certyfikat, stosując format określony w dodatku 2 do załącznika II.

▼B

c) W celu umożliwienia organizacji wprowadzenia zmian bez wcześniejszej zgody właściwego organu zgodnie z ATCO.OR.B.015 i ATCO.AR.E.010 lit. c) właściwy organ zatwierdza przedłożoną przez organizację szkoleniową procedurę określającą zakres tego typu zmian i opisującą sposób zarządzania tego typu zmianami oraz powiadamiania o nich.

ATCO.AR.E.005 Zatwierdzanie kursów szkoleniowych i planów szkoleń

a) Właściwy organ zatwierdza kursy szkoleniowe i plany szkoleń przygotowane zgodnie z wymaganiami określonymi w ATCO.OR.D.001.

b) Po wymianie licencji zgodnie z ATCO.A.010 właściwy organ zatwierdza lub odrzuca kurs w zakresie uprawnień uzupełniających w jednostce określony zgodnie z ATCO.B.020 lit. b) i c) nie później niż sześć tygodni po przedstawieniu wniosku o zatwierdzenie kursu oraz zapewnia przestrzeganie zasad niedyskryminacji i proporcjonalności.

ATCO.AR.E.010 Zmiany w organizacjach szkoleniowych

a) Po otrzymaniu wniosku o dokonanie zmiany wymagającej wcześniejszego zatwierdzenia zgodnie z ATCO.OR.B.015 właściwy organ sprawdza przed wydaniem zatwierdzenia, czy organizacja szkoleniowa spełnia wymagania określone w załączniku III.

Właściwy organ zatwierdza warunki, na których organizacja może działać w czasie dokonywania takich zmian, chyba że właściwy organ stwierdzi, że zmiana nie może zostać wprowadzona.

Po stwierdzeniu, że organizacja szkoleniowa spełnia obowiązujące wymagania, właściwy organ zatwierdza zmianę.

b) Bez uszczerbku dla wszelkich dodatkowych środków wykonawczych zgodnie z ATCO.AR.E.015 w przypadku gdy organizacja wprowadza zmiany wymagające wcześniejszego zatwierdzenia bez otrzymania od właściwego organu takiego zatwierdzenia, o którym mowa w lit. a), właściwy organ podejmuje niezwłoczne i odpowiednie działania.

c) W przypadku zmian niewymagających wcześniejszego zatwierdzenia właściwy organ zatwierdza opracowaną przez organizację szkoleniową zgodnie z ATCO.OR.B.015 procedurę określającą zakres tego typu zmian oraz mechanizm zarządzania tego typu zmianami i powiadamiania o nich. W ramach procesu stałego nadzoru właściwy organ ocenia informacje przekazane w powiadomieniu pod kątem sprawdzenia, czy podjęte działania są zgodne z zatwierdzonymi procedurami i obowiązującymi wymaganiami.

ATCO.AR.E.015 Niezgodności i działania naprawcze

a) Właściwy organ dysponuje systemem służącym do analizowania niezgodności pod kątem ich znaczenia w zakresie bezpieczeństwa.

b) Właściwy organ stwierdza niezgodność poziomu 1 w przypadku zidentyfikowania jakiegokolwiek istotnego braku zgodności z obowiązującymi wymaganiami określonymi w rozporządzeniu (WE) nr 216/2008 i niniejszym rozporządzeniu, a także z procedurami i instrukcjami organizacji szkoleniowej, rodzajem(-ami) szkolenia lub świadczonej(-ych) usługi (usług) lub certyfikatem(-ami), co zmniejsza bezpieczeństwo lub poważnie zagraża bezpieczeństwu bądź skutkuje znaczącym obniżeniem jakości prowadzonego szkolenia.

Niezgodność poziomu 1 obejmuje w szczególności:

1) niezapewnienie właściwemu organowi dostępu do obiektów organizacji szkoleniowej określonych w ATCO.OR.B.025 podczas zwykłych godzin pracy po dwóch pisemnych żądaniach;

2) uzyskanie lub utrzymanie ważności certyfikatu organizacji szkoleniowej poprzez sfałszowanie przedłożonych dokumentów dowodowych;

▼B

3) udowodnienie nadużycia lub nielegalnego wykorzystania certyfikatu organizacji szkoleniowej; oraz

4) brak kierownika odpowiedzialnego.

c) Właściwy organ stwierdza niezgodność poziomu 2 w przypadku zidentyfikowania jakiejkolwiek niezgodności z obowiązującymi wymaganiami określonymi w rozporządzeniu (WE) nr 216/2008 i niniejszym rozporządzeniu, a także z procedurami i instrukcjami organizacji szkoleniowej, rodzajem(-ami) szkolenia lub świadczonej(-ych) usługi (usług) lub certyfikatem(-ami), co mogłoby zmniejszyć bezpieczeństwo lub zagrozić bezpieczeństwu lub skutkować obniżeniem jakości prowadzonego szkolenia.

d) W przypadku stwierdzenia niezgodności podczas nadzoru lub w inny sposób właściwy organ, bez uszczerbku dla dodatkowych działań wymaganych na podstawie rozporządzenia (WE) nr 216/2008 i niniejszego rozporządzenia, informuje organizację szkoleniową na piśmie o tej niezgodności i zwraca się o podjęcie działań naprawczych w celu usunięcia stwierdzonej niezgodności.

1) W odniesieniu do niezgodności poziomu 1 właściwy organ podejmuje natychmiastowe i odpowiednie działania w celu zakazania lub ograniczenia czynności oraz w stosownych przypadkach podejmuje działania w celu cofnięcia certyfikatu lub ograniczenia lub zawieszenia go w całości lub w części, w zależności od zakresu niezgodności, do chwili podjęcia przez organizację szkoleniową skutecznych działań naprawczych.

2) W przypadku stwierdzenia niezgodności poziomu 2 właściwy organ:

(i) wyznacza organizacji szkoleniowej czas na przeprowadzenie działań naprawczych, uwzględniony w planie działania, stosownie do charakteru niezgodności; oraz

(ii) ocenia działania naprawcze i plan wdrożenia zaproponowane przez organizację szkoleniową, a następnie je zatwierdza, jeśli w wyniku oceny uzna, że są one wystarczające do usunięcia niezgodności.

3) W przypadku gdy organizacja szkoleniowa nie przedłoży możliwego do zaakceptowania planu działań naprawczych lub nie przeprowadzi działań naprawczych w terminie zaakceptowanym lub przedłużonym przez właściwy organ zwiększa się kwalifikację niezgodności do poziomu 1 i podejmuje się działania określone w lit. d) pkt 1.

e) Właściwy organ rejestruje wszelkie stwierdzone przez siebie niezgodności oraz – w stosownych przypadkach – zastosowane środki egzekucyjne, a także działania naprawcze oraz datę zakończenia działań związanych z niezgodnościami.

PODCZĘŚĆ F

SPECJALNE WYMAGANIA DOTYCZĄCE CERTYFIKACJI W ZAKRESIE MEDYCYNY LOTNICZEJ

SEKCJA 1

Wymagania ogólne

ATCO.AR.F.001 Centra medycyny lotniczej i certyfikacja w zakresie medycyny lotniczej

W drodze odstępstwa od przepisów podczęści A, B i C w odniesieniu do centrów medycyny lotniczej (AeMC) i certyfikacji w zakresie medycyny lotniczej właściwy organ stosuje następujące przepisy załącznika VI do rozporządzenia Komisji (UE) nr 1178/2011 (rozporządzenie w sprawie załóg statków powietrznych) ([1]), z wyłączeniem wszystkich odniesień do lekarzy medycyny ogólnej (ang. *general medical practicioner, GMP*):

— Podczęść ARA.GEN,

— Podczęść ARA.AeMC,

([1]) Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1178/2011 z dnia 3 listopada 2011 r. ustanawiające wymagania techniczne i procedury administracyjne odnoszące się do załóg w lotnictwie cywilnym zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 216/2008 (Dz.U. L 311 z 25.11.2011, s. 1).

▼B

— ARA.MED.120 Konsultanci medyczni,

— ARA.MED.125 Odesłanie do władzy uprawnionej do licencjonowania,

— ARA.MED.150 Prowadzenie rejestrów,

— ARA.MED.200 Procedura wydawania, przedłużania, wznawiania lub zmiany certyfikatu lekarza orzecznika przeprowadzającego badania lotniczo-lekarskie (AME),

— ARA.MED.245 Stały nadzór,

— ARA.MED.250 Ograniczanie, zawieszanie lub cofanie certyfikatu lekarza orzecznika przeprowadzającego badania lotniczo-lekarskie (AME),

— ARA.MED.255 Środki wykonawcze,

— ARA.MED.315 Przegląd sprawozdań z badania, oraz

— ARA.MED.325 Procedura przeglądu.

SEKCJA 2

Dokumentacja

ATCO.AR.F.005 Orzeczenie lekarskie

Orzeczenie lekarskie musi być zgodne z następującymi specyfikacjami:

a) Treść:

1) państwo, w którym wydano licencję ATCO lub o nią występowano (I);

2) klasa orzeczenia lekarskiego (II);

3) numer certyfikatu rozpoczynający się od kodu kraju wg ONZ przypisanego krajowi, w którym wydano licencję ATCO lub o nią występowano; po kodzie tym następuje kod składający się z cyfr arabskich lub liter zapisanych alfabetem łacińskim (III);

4) imię i nazwisko posiadacza (IV);

5) narodowość posiadacza (VI);

6) data urodzenia posiadacza (XIV);

7) podpis posiadacza (VII);

8) ograniczenie(-a) (XIII);

9) data wygaśnięcia orzeczenia lekarskiego klasy 3 (IX);

10) data badania;

11) data wykonania ostatniego elektrokardiogramu;

12) data wykonania ostatniego audiogramu;

13) data wydania i podpis lekarza orzecznika przeprowadzającego badania lotniczo-lekarskie lub konsultanta medycznego, który wydał orzeczenie lekarskie (X);

14) pieczęć lub stempel.

b) Materiał: Wykorzystany papier lub inny materiał uniemożliwia wprowadzanie jakichkolwiek zmian lub wymazywanie bądź pozwala na łatwe rozpoznanie wprowadzonych zmian lub wymazanych fragmentów. W celu dodania lub usunięcia wpisu na formularzu wymagane jest uzyskanie od właściwego organu wyraźnego upoważnienia.

c) Język: Orzeczenie lekarskie sporządza się w języku(-ach) narodowym(-ych), języku angielskim i języku uznanym przez właściwy organ za odpowiedni.

d) Wszystkie daty na orzeczeniu lekarskim muszą mieć format dd/mm/rrrr.

▼B

ATCO.AR.F.010 Certyfikat lekarza orzecznika przeprowadzającego badania lotniczo-lekarskie (AME)

Po stwierdzeniu, że lekarz orzecznik przeprowadzający badania lotniczo-lekarskie spełnia obowiązujące wymagania, właściwy organ wydaje, przedłuża, wznawia lub zmienia certyfikat AME z wykorzystaniem formularza określonego w dodatku 3 do załącznika II.

ATCO.AR.F.015 Certyfikat centrum medycyny lotniczej (AeMC)

Po stwierdzeniu, że centrum medycyny lotniczej spełnia obowiązujące wymagania, właściwy organ wydaje lub zmienia certyfikat AeMC z wykorzystaniem formularza określonego w dodatku 4 do załącznika II.

ATCO.AR.F.020 Formularze lotniczo-lekarskie

Właściwy organ dostarcza lekarzom orzecznikom przeprowadzającym badania lotniczo-lekarskie i centrom medycyny lotniczej następujące formularze:

a) formularz wniosku o wydanie orzeczenia lekarskiego; oraz

b) formularz sprawozdania z badania dla wnioskodawców ubiegających się o klasę 3.

▼B

Dodatek 1 do załącznika II

Format licencji

LICENCJA KONTROLERA RUCHU LOTNICZEGO

Licencje kontrolera ruchu lotniczego wydawane zgodnie z niniejszym rozporządzeniem odpowiadają poniższemu opisowi:

a) Treść. Numer punktu musi być zawsze wydrukowany w połączeniu z nagłówkiem danego punktu. Punkty od I do XI mają charakter stały, a punkty od XII do XIV mają charakter zmienny; punkty zmienne mogą zostać ujęte w oddzielnej lub dającej się odłączyć części głównego formularza, zgodnie z poniższym opisem. Każda oddzielna lub dająca się odłączyć część musi być wyraźnie oznaczona jako część licencji.

1. Punkty stałe:

(I) państwo wydania licencji;

(II) tytuł licencji;

(III) numer seryjny licencji ze wskazaniem państwa wydania licencji za pomocą kodu kraju wg ONZ, po którym następuje tekst „Licencja (praktykanta) kontrolera ruchu lotniczego (ATCO)" i kod składający się z cyfr arabskich lub liter alfabetu łacińskiego;

(IV) pełne nazwisko i imię posiadacza (zapisane alfabetem łacińskim, również wtedy, gdy w języku narodowym danego kraju używa się alfabetu innego niż łaciński);

(IVa) data urodzenia;

(V) adres posiadacza, jeżeli jest on wymagany przez właściwy organ;

(VI) narodowość posiadacza;

(VII) podpis posiadacza;

(VIII) właściwy organ;

(IX) poświadczenie ważności i upoważnienie do korzystania z przyznanych praw, w tym data pierwszego ich wydania;

(X) podpis urzędnika wydającego licencję i data jej wydania;

(XI) pieczęć lub stempel właściwego organu.

2. Punkty zmienne:

(XII) uprawnienia i uprawnienia uzupełniające wraz z datami wygaśnięcia ich ważności;

(XIII) uwagi: uprawnienia uzupełniające w zakresie biegłości językowej; oraz

(XIV) wszelkie inne informacje wymagane przez właściwy organ.

b) Do licencji musi być załączone ważne orzeczenie lekarskie, z wyjątkiem przypadków, w których korzysta się jedynie z praw STDI.

▼B

c) Materiał. Stosuje się papier pierwszej jakości lub inny odpowiedni materiał, w tym plastikowe karty, tak aby uniemożliwić wprowadzanie jakichkolwiek zmian lub wymazywanie bądź pozwolić na łatwe rozpoznanie wprowadzonych zmian lub wymazanych fragmentów. W celu dodania lub usunięcia wpisu na formularzu wymagane jest uzyskanie wyraźnego upoważnienia od właściwego organu.

d) Język. Licencje sporządza się w języku angielskim oraz, stosownie do wymagań państw członkowskich, w języku(-ach) narodowym(-ych) i innych językach uznanych za stosowne.

Nazwa i logo właściwego organu (w języku angielskim i w dowolnym(-ych) języku(-ach) wskazanym(-ych) przez właściwy organ)	Wymagania ([1])
UNIA EUROPEJSKA (wyłącznie w języku angielskim)	W przypadku państw spoza UE słowa „Unia Europejska” należy skreślić.
LICENCJA (PRAKTYKANTA) KONTROLERA RUCHU LOTNICZEGO	Wymiary każdej strony odpowiadają jednej ósmej strony A4.
[w języku angielskim i w dowolnym(-ych) języku(-ach) wskazanym(-ych) przez] Wydana zgodnie z rozporządzeniem Komisji (UE) 2015/340 Niniejsza licencja jest zgodna z normami ICAO [w języku angielskim i w dowolnym(-ych) języku(-ach) wskazanym(-ych) przez właściwy organ] Formularz 152 EASA — Wydanie 1	

([1]) *Wymagania*:
Strony odnoszące się do instrukcji na temat sposobu wypełniania licencji (praktykanta) ATCO przeznaczone są do wykorzystania przez właściwy organ lub przez osobę oceniającą specjalnie upoważnioną do przedłużania lub wznawiania uprawnień uzupełniających w jednostce. Wpisów wstępnie wydanych uprawnień, uprawnień uzupełniających, uprawnień uzupełniających w zakresie języka, uprawnień uzupełniających instruktora i osoby oceniającej zawsze dokonuje właściwy organ. Wpisów o przedłużeniu lub wznowieniu uprawnień uzupełniających w jednostce dokonują: właściwy organ lub upoważnione osoby oceniające.

▼B

I	**Państwo wydania:**	Wymagania:
II	**Tytuł licencji**	
III	**Numer seryjny licencji:**	Numer seryjny licencji zawsze rozpoczyna się od określenia kraju wydania licencji za pomocą kodu kraju wg ONZ, po którym następuje tekst „Licencja (Praktykanta) ATCO”.
IV	**Imię i nazwisko posiadacza w pełnym brzmieniu:**	
IVa	**Data urodzenia:**	Należy użyć standardowego formatu daty, tj. dzień/miesiąc/rok w pełnym ujęciu (np. 31.01.2010).
XIV	**Miejsce urodzenia:**	
V	**Adres posiadacza, jeżeli jest on wymagany przez właściwy organ:** Ulica, miejscowość, rejon, kod	
VI	**Obywatelstwo posiadacza:**	Oznaczone za pomocą kodu kraju wg ONZ dla danego państwa
VII	**Podpis posiadacza:**	
VIII	**Właściwy organ**	
X	**Podpis urzędnika wydającego licencję i data wydania**	
XI	**Pieczęć lub stempel właściwego organu wydającego licencję**	

▼B

<table>
<tr>
<td>IX</td>
<td>
Ważność praw:

Posiadacz jest uprawniony do korzystania z praw wynikających z następujących uprawnień i uprawnień uzupełniających z chwilą ich zatwierdzenia:

<table>
<tr><th>Uprawnienie(-a)</th><th>Data pierwszego wydania</th></tr>
<tr><td></td><td></td></tr>
<tr><td></td><td></td></tr>
<tr><td></td><td></td></tr>
<tr><td></td><td></td></tr>
<tr><td></td><td></td></tr>
<tr><td></td><td></td></tr>
</table>

<table>
<tr><th>Uprawnienie(-a) uzupełniające</th><th>Data pierwszego wydania</th></tr>
<tr><td></td><td></td></tr>
<tr><td></td><td></td></tr>
<tr><td></td><td></td></tr>
<tr><td></td><td></td></tr>
<tr><td></td><td></td></tr>
<tr><td></td><td></td></tr>
<tr><td></td><td></td></tr>
<tr><td></td><td></td></tr>
<tr><td></td><td></td></tr>
</table>
</td>
<td>
Wymagania:

W języku angielskim i w dowolnym(-ych) języku(-ach) wskazanym(-ych) przez właściwy organ.

Datą pierwszego wydania uprawnienia lub uprawnienia uzupełniającego jest data pomyślnego ukończenia szkolenia właściwego dla danego uprawnienia lub uprawnienia uzupełniającego.
</td>
</tr>
</table>

▼B

XIIa Uprawnienia i uprawnienia uzupełniające z datami wygaśnięcia

Posiadacz jest uprawniony do korzystania z praw wynikających z następujących uprawnień i uprawnień uzupełniających w tych organach służb ruchu lotniczego, w odniesieniu do których posiada on obecnie ważne uprawnienie w jednostce zgodnie z poniższym wykazem, jedynie, jeżeli posiada on ważne orzeczenie lekarskie:

Organ (oznaczenie ICAO) (*)	Sektor/ Stanowisko (*)	Uprawnienie/Uprawnienie uzupełniające	Data wygaśnięcia (*)	Podpis/pieczęć organu lub numer licencji i podpis osoby oceniającej

(*) Nie dotyczy licencji praktykanta ATCO.

Strona 5

XIIb	**Inne uprawnienia:** *Posiadacz jest uprawniony do korzystania z praw wynikających z następujących uprawnień:* *Uprawnienie uzupełniające OJTI/STDI/osoby oceniającej* | *Data wygaśnięcia* | | | | | |	Wymagania: Nie dotyczy

XIII	**Uwagi:** Uprawnienie(-a) uzupełniające w zakresie biegłości językowej: [języki(-i)/poziom/data wygaśnięcia]	Należy uwzględnić uprawnienie(-a) uzupełniające w zakresie biegłości językowej, poziom biegłości językowej i datę wygaśnięcia. Wszelkie dodatkowe informacji na temat licencji należy wpisać w tym miejscu.

▼B

Skróty

Uprawnienia kontrolera ruchu lotniczego		Wymagania: Nie dotyczy
ADV	Kontrola lotniska wizualna	
ADI	Kontrola lotniska instrumentalna	
APP	Kontrola zbliżania proceduralna	
APS	Kontrola zbliżania dozorowana	
ACP	Kontrola obszaru proceduralna	
ACS	Kontrola obszaru dozorowana	
Uprawnienia uzupełniające		
AIR	Kontrola startów i lądowań	
GMC	Kontrola ruchu naziemnego	
TWR	Kontrola lotniska	
GMS	Dozorowanie ruchu naziemnego	
RAD	Kontrola za pomocą radaru	
PAR	Kontrola podejścia za pomocą radaru podejścia precyzyjnego	
SRA	Kontrola zbliżania za pomocą radaru dozorowania	
TCL	Kontrola rejonu kontrolowanego lotniska	
OCN	Kontrola oceaniczna	
Wpisy do licencji		
OJTI	Instruktor szkolenia operacyjnego	
STDI	Instruktor szkolenia na szkoleniowych urządzeniach symulacji ruchu lotniczego	
►C1 **Assessor** ◄	Osoba oceniająca	

▼B

Dodatek 2 do załącznika II

CERTYFIKAT ORGANIZACJI SZKOLĄCEJ KONTROLERÓW RUCHU LOTNICZEGO (ATCO TO)

Unia Europejska ([1])

Właściwy organ

CERTYFIKAT ORGANIZACJI SZKOLĄCEJ KONTROLERÓW RUCHU LOTNICZEGO

[NUMER CERTYFIKATU/NUMER REFERENCYJNY]

Na podstawie rozporządzenia Komisji (UE) 2015/340 oraz z zastrzeżeniem warunków określonych poniżej [właściwy organ] niniejszym zaświadcza, że

[NAZWA ORGANIZACJI SZKOLENIOWEJ]

[ADRES ORGANIZACJI SZKOLENIOWEJ]

jest certyfikowaną organizacją szkoleniową zgodną z częścią ATCO.OR uprawnioną do prowadzenia szkoleń zgodnie z częścią ATCO stosownie do wykazu zamieszczonego w załączonym zatwierdzeniu szkolenia.

Warunki zatwierdzania i przysługujące prawa:

Niniejszy certyfikat ogranicza się do praw oraz zakresu prowadzenia szkoleń zgodnie z wykazem zawartym w załączonym zatwierdzeniu szkolenia.

Niniejszy certyfikat zachowuje ważność tak długo jak certyfikowana organizacja działa zgodnie z przepisami części ATCO.OR, części ATCO oraz z innymi obowiązującymi regulacjami.

Z zastrzeżeniem przestrzegania wyżej wymienionych warunków zatwierdzenia i praw, niniejszy certyfikat zachowuje ważność, o ile wcześniej nie dojdzie do jego zrzeczenia się, zastąpienia, ograniczenia, zawieszenia lub cofnięcia.

Data wydania:

Podpisano:

[Właściwy organ]

([1]) W przypadku państw spoza UE słowa „Unia Europejska" należy skreślić

▼B

AIR CERTYFIKAT ORGANIZACJI SZKOLĄCEJ KONTROLERÓW RUCHU LOTNICZEGO

ZATWIERDZENIE SZKOLENIA

Dodatek do certyfikatu ATCO TO numer:

[NUMER CERTYFIKATU/NUMER REFERENCYJNY]

[NAZWA ORGANIZACJI SZKOLENIOWEJ]

Uzyskała prawa do oferowania i prowadzenia następujących szkoleń zgodnie z częścią ATCO:

RODZAJ(-E) SZKOLEŃ			
Rodzaj szkolenia	**Kurs**	**Uprawnienia uzupełniające** ([2])	**Uwagi** ([3])
☐ Szkolenie wstępne ATCO	☐ Szkolenie podstawowe	Nie dotyczy	
	☐ Szkolenie w zakresie uprawnień ([4])		
☐ Szkolenie ATCO w jednostce	..... ([5])		
☐ Szkolenie uzupełniające ATCO	☐ Szkolenie odświeżające ATCO	Nie dotyczy	
	☐ Szkolenie przejściowe ATCO ([6])	Nie dotyczy	
☐ Szkolenie instruktorów szkolenia praktycznego	Nie dotyczy	Nie dotyczy	
		Nie dotyczy	
☐ Szkolenie osób oceniających	Nie dotyczy	Nie dotyczy	
		Nie dotyczy	

Niniejsze zatwierdzenie kursu szkoleniowego zachowuje ważność dopóty, dopóki:

a) nie dojdzie do zrzeczenia się, zastąpienia, ograniczenia, zawieszenia lub cofnięcia certyfikatu ATCO TO; oraz

b) wszystkie operacje będą przeprowadzane zgodnie z częścią ATCO.OR, ATCO, innymi obowiązującymi regulacjami i, w stosownych przypadkach, procedurami wskazanymi w dokumentacji organizacji zgodnie z częścią ATCO.OR.

Data wydania:

Podpisano: [Właściwy organ]

W imieniu państwa członkowskiego/EASA

([2]) W stosownych przypadkach właściwy organ określa uprawnienia uzupełniające zgodnie z ATCO.B.015, w odniesieniu do których prowadzone są szkolenia.
([3]) W stosownych przypadkach.
([4]) Właściwy organ określa uprawnienia zgodnie z ATCO.B.010, w odniesieniu do których prowadzone są szkolenia.
([5]) Właściwy organ określa uprawnienia uzupełniające w jednostce, w odniesieniu do których prowadzone są szkolenia.
([6]) Nie jest to szkolenie ogólne; jest ono organizowane na zasadzie *ad hoc* na podstawie specjalnego zatwierdzenia przez właściwy organ.

▼B

Dodatek 3 do załącznika II

CERTYFIKAT LEKARZA ORZECZNIKA PRZEPROWADZAJĄCEGO BADANIA LOTNICZO-LEKARSKIE (AME) ([1])

Unia Europejska ([2])

Właściwy organ

CERTYFIKAT LEKARZA ORZECZNIKA PRZEPROWADZAJĄCEGO BADANIA LOTNICZO-LEKARSKIE

CERTYFIKAT [NUMER/NUMER REF.]:

Na mocy rozporządzenia Komisji (UE) 2015/340 oraz z zastrzeżeniem warunków określonych poniżej [właściwy organ] niniejszym zaświadcza, że

[IMIĘ I NAZWISKO LEKARZA ORZECZNIKA PRZEPROWADZAJĄCEGO BADANIA LOTNICZO-LEKARSKIE]

[ADRES LEKARZA ORZECZNIKA PRZEPROWADZAJĄCEGO BADANIA LOTNICZO-LEKARSKIE]

jest lekarzem orzecznikiem medycyny przeprowadzającym badania lotniczo-lekarskie

WARUNKI:

1. Niniejszy certyfikat ogranicza się do uprawnień określonych w dodatku do niniejszego certyfikatu lekarza orzecznika przeprowadzającego badania lotniczo-lekarskie;
2. Niniejszy certyfikat zobowiązuje do przestrzegania przepisów i procedur wykonawczych, o których mowa odpowiednio w części MED lub ATCO.MED.
3. Niniejszy certyfikat zachowuje ważność przez okres trzech lat do dnia [dd/mm/rrrr ([3])] z zastrzeżeniem spełniania wymagań określonych odpowiednio w części MED lub części ATCO.MED, oraz o ile wcześniej nie dojdzie do jego zrzeczenia się, zastąpienia, zawieszenia lub cofnięcia.

....

Data wydania: Podpis: [Właściwy organ]

([1]) Formularz 148 EASA — Wydanie 1.
([2]) W przypadku państw spoza UE słowa „Unia Europejska” należy skreślić.
([3]) Data wygaśnięcia: dzień/miesiąc/rok.

▼B

CERTYFIKAT LEKARZA ORZECZNIKA PRZEPROWADZAJĄCEGO BADANIA LOTNICZO-LEKARSKIE (AME)

Dodatek do certyfikatu lekarza orzecznika przeprowadzającego badania lotniczo-lekarskie (AME) numer:

PRAWA I ZAKRES

[Imię i nazwisko oraz tytuł akademicki lekarza orzecznika przeprowadzającego badania lotniczo-lekarskie] uzyskał/a uprawnienia do przeprowadzania ocen i badań lotniczo-lekarskich w celu wydawania orzeczeń lotniczo-lekarskich/orzeczeń lekarskich zgodnie z poniższą tabelą oraz do wydawania przedmiotowych orzeczeń lotniczo-lekarskich/orzeczeń lekarskich:

Licencja pilota lekkich statków powietrznych (LAPL)	[tak/data]
Klasa 2	[tak/data]
Klasa 1 przedłużanie/wznawianie	[tak/data]/[nie]
Klasa 3 przedłużanie/wznawianie	[tak/data]/[nie]

....

Data wydania: Podpis: [Właściwy organ]

▼B

Dodatek 4 do załącznika II

CERTYFIKAT CENTRUM MEDYCYNY LOTNICZEJ (AeMC) ([1])

Unia Europejska ([2])

Właściwy organ

CERTYFIKAT CENTRUM MEDYCYNY LOTNICZEJ

NUMER REFERENCYJNY:

Na mocy rozporządzenia Komisji (UE) 2015/340 oraz z zastrzeżeniem warunków określonych poniżej [właściwy organ] niniejszym zaświadcza, że

[NAZWA ORGANIZACJI]

[ADRES ORGANIZACJI]

zostało certyfikowane jako centrum medycyny lotniczej zgodne z częścią ORA, a jego prawa i zakres działalności zostały określone w wykazie zawartym w załączonych warunkach zatwierdzenia.

WARUNKI:

1) Zakres niniejszego certyfikatu jest ograniczony do zakresu ujętego w sekcji dotyczącej zatwierdzenia znajdującej się w zatwierdzonym podręczniku organizacji;

2) Niniejszy certyfikat wymaga zapewnienia zgodności z procedurami określonymi w dokumentacji organizacji zgodnie z częścią ORA.

3) Niniejszy certyfikat zachowuje ważność dopóty, dopóki spełniane są wymagania określone w części ORA oraz o ile wcześniej nie dojdzie do jego zrzeczenia się, zastąpienia, zawieszenia lub cofnięcia.

....

Data wydania: Podpis: [Właściwy organ]

([1]) Formularz 146 EASA — Wydanie 1.
([2]) W przypadku państw spoza UE słowa „Unia Europejska" należy skreślić.

▼B

ZAŁĄCZNIK III

CZĘŚĆ ATCO.OR

WYMAGANIA DOTYCZĄCE ORGANIZACJI SZKOLĄCYCH KONTROLERÓW RUCHU LOTNICZEGO I CENTRÓW MEDYCYNY LOTNICZEJ

PODCZĘŚĆ A

WYMAGANIA OGÓLNE

ATCO.OR.A.001 Zakres

W niniejszej części, zawartej w niniejszym załączniku, określono wymagania mające zastosowanie do organizacji szkolących kontrolerów ruchu lotniczego i centrów medycyny lotniczej, które należy spełnić, aby uzyskać i utrzymać certyfikat zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 216/2008 i niniejszym rozporządzeniem.

PODCZĘŚĆ B

WYMAGANIA DOTYCZĄCE ORGANIZACJI SZKOLĄCYCH KONTROLERÓW RUCHU LOTNICZEGO

ATCO.OR.B.001 Wniosek o certyfikat organizacji szkoleniowej

a) Wnioski o certyfikat organizacji szkoleniowej są przedkładane właściwemu organowi w odpowiednim terminie, tak aby mógł on dokonać oceny wniosku. Wniosek przedkładany jest zgodnie z procedurą ustanowioną przez ten organ.

b) Wnioskodawcy ubiegający się o wydanie pierwszego certyfikatu wykazują właściwemu organowi, w jaki sposób będą spełniać wymagania określone w rozporządzeniu (WE) nr 216/2008 i w niniejszym rozporządzeniu.

c) Wniosek o certyfikat organizacji szkoleniowej zawiera następujące informacje:

1) nazwę i adres wnioskodawcy;

2) adres(-y) i miejsce(-a) prowadzenia działalności (w tym w odpowiednich przypadkach listę organów kontroli ruchu lotniczego), jeżeli są inne niż adres wnioskodawcy podany w lit. a);

3) imiona i nazwiska oraz dane teleadresowe:

(i) kierownika odpowiedzialnego;

(ii) dyrektora organizacji szkoleniowej, jeżeli jest nim osoba inna niż podana w ppkt (i);

(iii) osoby (osób) wskazanej(-ych) przez organizację szkoleniową jako centralny(-e) punkt(-y) do kontaktów z właściwym organem;

4) datę planowanego rozpoczęcia działalności lub zmiany;

5) listę rodzajów szkolenia, które będzie prowadzone, oraz informacje dotyczące przynajmniej jednego kursu szkoleniowego z każdego rodzaju planowanego szkolenia;

6) deklarację zgodności z obowiązującymi wymaganiami zawierającą oświadczenie o ciągłej zgodności organizacji szkoleniowej z wymaganiami podpisuje kierownik odpowiedzialny;

7) informacje dotyczące procesów realizowanych w ramach systemu zarządzania; oraz

8) datę złożenia wniosku.

▼B

ATCO.OR.B.005 Sposoby spełnienia wymagań

a) Organizacja może wykorzystywać sposoby spełnienia wymagań będące alternatywą dla akceptowalnych sposobów spełnienia wymagań przyjętych przez Agencję w celu osiągnięcia zgodności z rozporządzeniem (WE) nr 216/2008 i z niniejszym rozporządzeniem.

b) W przypadku gdy organizacja zamierza wykorzystać alternatywne sposoby spełnienia wymagań, przed ich wdrożeniem przedkłada właściwemu organowi pełny opis alternatywnych sposobów spełnienia wymagań. Opis ten uwzględnia wszelkie zmiany instrukcji lub procedur mogące mieć istotne znaczenie, a także ocenę potwierdzającą zgodność z rozporządzeniem (WE) nr 216/2008 i przepisami wykonawczymi do niego.

c) Organizacja może wdrożyć te alternatywne sposoby spełnienia wymagań po ich wcześniejszym zatwierdzeniu przez właściwy organ oraz po otrzymaniu powiadomienia zgodnie z ATCO.AR.A.015 lit. d).

ATCO.OR.B.010 Warunki zatwierdzania organizacji szkoleniowej i korzystania przez nią z praw wynikających z certyfikatu

a) Organizacje szkoleniowe wykazują zgodność z zakresem i prawami określonymi w warunkach zatwierdzenia dołączonych do certyfikatu organizacji.

b) W celu zapewnienia spełnienia mających zastosowanie wymagań z podczęści D załącznika I (cześć ATCO), prawo do organizowania szkolenia w jednostce i szkolenia uzupełniającego przyznaje się wyłącznie organizacjom szkoleniowym, które:

1) posiadają certyfikat uprawniający je do zapewniania służb kontroli ruchu lotniczego; lub

2) zawarły konkretną umowę z instytucją zapewniającą służby ATC.

ATCO.OR.B.015 Zmiany w organizacjach szkoleniowych

a) Zmiany w organizacji, które mają wpływ na certyfikat lub warunki zatwierdzenia organizacji szkoleniowej lub jakikolwiek istotny element systemu zarządzania organizacji szkoleniowej, wymagają uprzedniego zatwierdzenia przez właściwy organ.

b) Organizacje szkoleniowe uzgadniają z właściwym organem zmiany, które wymagają uprzedniego zatwierdzenia oprócz zmian określonych w lit. a).

c) W przypadku wszelkich zmian wymagających uprzedniego zatwierdzenia zgodnie z lit. a) i b) organizacja szkoleniowa ubiega się o zatwierdzenie wydane przez właściwy organ i otrzymuje je od właściwego organu. Wniosek składa się przed zaistnieniem takiej zmiany w celu umożliwienia właściwemu organowi stwierdzenia, czy nadal istnieje zgodność z niniejszym rozporządzeniem, oraz – jeśli zajdzie taka potrzeba – zmiany certyfikatu organizacji szkoleniowej i powiązanych warunków zatwierdzania dołączonych do certyfikatu.

Organizacje szkoleniowe przekazują właściwemu organowi całą stosowną dokumentację.

Zmianę wprowadza się wyłącznie po otrzymaniu formalnego zatwierdzenia przez właściwy organ zgodnie z ATCO.AR.E.010.

Podczas wprowadzania tego typu zmian organizacje szkoleniowe działają zgodnie z warunkami określonymi przez właściwy organ, stosownie do przypadku.

d) O zmianach elementów, o których mowa w lit. a), ze względu na nieprzewidziane okoliczności bezzwłocznie powiadamia się właściwy organ w celu otrzymania niezbędnego zatwierdzenia.

▼B

e) Zarządzanie wszelkimi zmianami niewymagającymi uprzedniego zatwierdzenia oraz powiadamianie o nich właściwego organu odbywa się z zastosowaniem procedury zatwierdzonej przez właściwy organ zgodnie z ATCO.AR.E.010.

f) Organizacje szkoleniowe powiadamiają właściwy organ o zaprzestaniu działalności.

ATCO.OR.B.020 Zachowanie ważności

a) Certyfikat organizacji szkoleniowej zachowuje ważność pod warunkiem, że nie dochodzi do zrzeczenia się ani cofnięcia certyfikatu, a organizacja szkoleniowa zachowuje zgodność z wymaganiami określonymi w rozporządzeniu (WE) nr 216/2008 oraz niniejszym rozporządzeniu, z uwzględnieniem przepisów dotyczących podejmowania działań wobec niezgodności zgodnie z ATCO.OR.B.030.

b) Z chwilą cofnięcia certyfikatu lub całkowitego zaprzestania działalności certyfikat jest niezwłocznie zwracany właściwemu organowi.

ATCO.OR.B.025 Dostęp do obiektów i danych organizacji szkoleniowych

Organizacje szkoleniowe i wnioskodawcy ubiegający się o certyfikat organizacji szkoleniowej udostępniają odpowiednie obiekty każdej osobie, która uzyskała upoważnienie od właściwego organu lub działa w jego imieniu, aby umożliwić zbadanie wymaganych rejestrów, danych, procedur i wszelkich innych materiałów związanych z realizacją zadań właściwego organu.

ATCO.OR.B.030 niezgodności

Po otrzymaniu powiadomienia o niezgodnościach stwierdzonych przez właściwy organ zgodnie z ATCO.AR.E.015 organizacja szkoleniowa:

a) określa przyczynę niezgodności;

b) określa plan działań naprawczych; oraz

c) wykazuje przeprowadzenie działań naprawczych zgodnie z wymaganiami właściwego organu, w terminie uzgodnionym z tym organem zgodnie z ATCO.AR.E.015.

ATCO.OR.B.035 Natychmiastowe przeciwdziałanie problemowi w zakresie bezpieczeństwa

Organizacja szkoleniowa wdraża wszelkie środki bezpieczeństwa nakazane przez właściwy organ zgodnie z ATCO.AR.C.001 lit. a) pkt 3 w odniesieniu do działalności organizacji szkoleniowych.

ATCO.OR.B.040 Zgłaszanie zdarzeń

a) Organizacje szkoleniowe prowadzące szkolenie operacyjne powiadamiają właściwy organ i każdą inną organizację, której powiadomienie jest wymagane przez państwo operatora, o każdym zaistniałym wypadku, poważnym incydencie i zdarzeniu wynikającym z ich działalności szkoleniowej, zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 996/2010 ([1]) i rozporządzeniem (UE) nr 376/2014.

b) Zgłoszenia dokonuje się najszybciej jak to możliwe, w żadnym wypadku nie później niż 72 godziny po zidentyfikowaniu przez organizację szkoleniową stanu, do którego zgłoszenie się odnosi, chyba że wyjątkowe okoliczności to uniemożliwią.

c) W stosownych przypadkach zaraz po ustaleniu działań, jakie organizacje szkoleniowe zamierzają podjąć w celu zapobieżenia podobnym zdarzeniom w przyszłości, organizacje szkoleniowe sporządzają sprawozdanie uzupełniające w celu określenia szczegółów tych działań.

([1]) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 996/2010 z dnia 20 października 2010 r. w sprawie badania wypadków i incydentów w lotnictwie cywilnym oraz zapobiegania im oraz uchylające dyrektywę 94/56/WE (Dz.U. L 295 z 12.11.2010, s. 35).

▼B

d) Nie naruszając przepisów rozporządzenia (UE) nr 996/2010 i rozporządzenia (UE) nr 376/2014, zgłoszenia, o których mowa w lit. a)–c), są przekazywane w postaci i na zasadach ustanowionych przez właściwy organ i zawierają wszelkie stosowne informacje o okolicznościach zdarzenia znanych organizacji szkoleniowej.

PODCZĘŚĆ C

ZARZĄDZANIE ORGANIZACJAMI SZKOLĄCYMI KONTROLERÓW RUCHU LOTNICZEGO

ATCO.OR.C.001 System zarządzania organizacji szkoleniowych

Organizacje szkoleniowe opracowują, wdrażają i utrzymują system zarządzania, który obejmuje:

a) wyraźnie zdefiniowany zakres obowiązków i odpowiedzialności w całej organizacji, w tym bezpośredniej odpowiedzialności kierownika odpowiedzialnego za bezpieczeństwo;

b) opis ogólnych zasad rządzących organizacją w odniesieniu do bezpieczeństwa, określanych jako „polityka bezpieczeństwa”;

c) identyfikację zagrożeń bezpieczeństwa lotniczego związanych z działaniami organizacji szkoleniowej, ich ocenę i zarządzanie powiązanym ryzykiem, w tym podejmowanie działań zmierzających do zmniejszenia ryzyka i zweryfikowania ich skuteczności;

d) utrzymanie poziomu wyszkolenia oraz wiedzy i umiejętności personelu umożliwiającego mu wykonywanie zadań;

e) dokumentację wszystkich najważniejszych procesów objętych systemem zarządzania, w tym procesu przekazywania personelowi wiedzy o jego obowiązkach, oraz procedurę zmieniania tej dokumentacji;

f) funkcję monitorowania zgodności organizacji z odpowiednimi wymaganiami. Monitorowanie zgodności obejmuje system zwrotnego informowania kierownika odpowiedzialnego o nieprawidłowościach, aby w razie potrzeby zapewnić skuteczne podjęcie działań naprawczych;

g) system zarządzania jest proporcjonalny do wielkości organizacji oraz zakresu jej działalności, a także uwzględnia zagrożenia i powiązane ryzyko wynikające z tej działalności.

ATCO.OR.C.005 Zlecone czynności

a) Organizacje szkoleniowe zapewniają, aby w przypadku zlecania lub nabywania dowolnej części ich działalności zlecona lub nabyta czynność lub część działalności spełniała obowiązujące wymagania.

b) Jeśli organizacja szkoleniowa zleca jakąkolwiek część swojej działalności organizacji, która sama nie jest uprawniona zgodnie z niniejszym rozporządzeniem do prowadzenia tego typu działalności, organizacja przyjmująca zlecenie działa zgodnie z warunkami zatwierdzenia zawartego w certyfikacie wydanym zlecającej organizacji szkoleniowej. Zlecająca organizacja szkoleniowa dopilnowuje, by właściwy organ otrzymał dostęp do organizacji przyjmującej zlecenie w celu stwierdzenia zachowania zgodności z obowiązującymi wymaganiami.

ATCO.OR.C.010 Wymagania odnoszące się do personelu

a) Organizacje szkoleniowe wyznaczają kierownika odpowiedzialnego.

b) Organizacja szkoleniowa wyznacza osobę lub osoby odpowiadające za szkolenie. Taka osoba lub takie osoby ponoszą ostateczną odpowiedzialność przed kierownikiem odpowiedzialnym.

▼B

c) Organizacje szkoleniowe dysponują personelem z odpowiednimi kwalifikacjami umożliwiającymi im wykonywanie zaplanowanych zadań i czynności zgodnie z obowiązującymi wymaganiami.

d) Organizacje szkoleniowe prowadzą rejestr instruktorów szkolenia teoretycznego zawierający informacje na temat ich stosownych kwalifikacji zawodowych, odpowiedniej wiedzy i odpowiedniego doświadczenia oraz wykazania się nimi przez instruktorów, oceny ich technik nauczania i przedmiotów, do których nauczania są uprawnieni.

e) Organizacje szkoleniowe ustanawiają procedurę dotyczącą utrzymania poziomu wiedzy i umiejętności instruktorów szkolenia teoretycznego.

f) Organizacje szkoleniowe dopilnowują, by instruktorzy szkolenia praktycznego i osoby oceniające pomyślnie ukończyli szkolenie odświeżające organizowane na potrzeby przedłużenia odpowiedniego uprawnienia uzupełniającego.

g) Organizacje szkoleniowe prowadzą rejestr osób wykwalifikowanych w zakresie oceny wiedzy i umiejętności instruktorów szkolenia praktycznego i osób oceniających zgodnie z ATCO.C.045 wraz z ich odpowiednimi uprawnieniami uzupełniającymi.

ATCO.OR.C.015 Zaplecze i sprzęt

a) Organizacje szkoleniowe dysponują zapleczem umożliwiającym wykonywanie wszystkich zaplanowanych zadań i czynności, a także zarządzanie nimi zgodnie z niniejszym rozporządzeniem.

b) Organizacja szkoleniowa zapewnia zgodność szkoleniowych urządzeń symulacji ruchu lotniczego z obowiązującymi specyfikacjami i wymaganiami stosownymi do zadania.

c) Podczas szkolenia operacyjnego organizacja szkoleniowa dopilnowuje, by instruktor dysponował dokładnie takimi samymi informacjami jak osoba podejmująca szkolenie operacyjne oraz środkami umożliwiającymi bezzwłoczną interwencję.

ATCO.OR.C.020 Prowadzenie rejestrów

a) Organizacje szkoleniowe przechowują szczegółowe rejestry osób, które biorą lub wzięły udział w szkoleniu, aby wykazać spełnienie wszystkich wymagań kursów szkoleniowych.

b) Organizacje szkoleniowe ustanawiają i utrzymują system rejestrowania kwalifikacji zawodowych oraz ocen technik nauczania instruktorów i osób oceniających, a także w stosownych przypadkach przedmiotów, do których nauczania są uprawnieni.

c) Rejestry, których prowadzenie jest wymagane zgodnie z lit. a) i b), przechowuje się przez okres co najmniej pięciu lat z zastrzeżeniem obowiązujących krajowych przepisów o ochronie danych:

   1) po ukończeniu kursu przez osobę biorącą udział w szkoleniu; oraz

   2) po zaprzestaniu pełnienia funkcji w organizacji szkoleniowej przez instruktora lub osobę oceniającą, stosownie do przypadku.

d) Szczegóły dotyczące procesu archiwizacji, w tym format rejestrów, określa się w ramach systemu zarządzania organizacji szkoleniowej.

e) Rejestry są przechowywane w bezpieczny sposób.

▼B

ATCO.OR.C.025 Finansowanie i ubezpieczenia

Organizacje szkoleniowe wykazują, że dysponują zasobami finansowymi wystarczającymi do prowadzenia szkolenia zgodnie z niniejszym rozporządzeniem oraz że mają wystarczającą ochronę ubezpieczeniową swoich działań zgodną z charakterem oferowanego szkolenia i że wszystkie działania mogą być prowadzone zgodnie z niniejszym rozporządzeniem.

PODCZĘŚĆ D

WYMAGANIA DOTYCZĄCE KURSÓW SZKOLENIOWYCH I PLANÓW SZKOLEŃ

ATCO.OR.D.001 Wymagania dotyczące kursów szkoleniowych i planów szkoleń

Organizacje szkoleniowe opracowują:

a) plany szkoleń i kursy szkoleniowe związane z rodzajem(-ami) prowadzonego szkolenia zgodnie z wymaganiami określonymi w załączniku I (część ATCO) podczęść D;

b) szczegóły dotyczące przedmiotów, cele przedmiotów, tematy i podtematy w zakresie uprawnień uzupełniających zgodnie z wymaganiami określonymi w załączniku I (część ATCO);

c) metody oceny zgodnie z ATCO.D.090 lit. a) pkt 3 i ATCO.D.095 lit. a) pkt 3.

ATCO.OR.D.005 Wyniki egzaminów i oceny oraz certyfikaty

a) Organizacja szkoleniowa udostępnia kandydatowi jego wyniki z egzaminów i ocen i na wniosek kandydata wydaje certyfikat z jego wynikiem z egzaminów i ocen.

b) Po pomyślnym ukończeniu przez kandydata szkolenia wstępnego lub szkolenia w zakresie uprawnień na potrzeby wydania dodatkowego uprawnienia organizacja szkoleniowa wydaje certyfikat.

c) Certyfikat ukończenia szkolenia podstawowego wydaje się wyłącznie na wniosek kandydata pod warunkiem ukończenia przez niego wszystkich przedmiotów, tematów i podtematów określonych w dodatku 2 do załącznika I oraz zdaniu przez kandydata związanych z nimi egzaminów i pomyślnym przejściu ocen.

PODCZĘŚĆ E

WYMAGANIA DOTYCZĄCE CENTRÓW MEDYCYNY LOTNICZEJ

ATCO.OR.E.001 Centra medycyny lotniczej

Centra medycyny lotniczej (AeMC) stosują przepisy podczęści ORA.GEN i ORA.AeMC załącznika VII do rozporządzenia Komisji (UE) nr 290/2012 ([1]), przy czym:

a) wszystkie odniesienia do klasy 1 zastępuje się odniesieniami do klasy 3; oraz

b) wszystkie odniesienia do części MED zastępuje się odniesieniami do części ATCO.MED.

([1]) Rozporządzenie Komisji (UE) nr 290/2012 z dnia 30 marca 2012 r. zmieniające rozporządzenie (UE) nr 1178/2011 ustanawiające wymagania techniczne i procedury administracyjne odnoszące się do załóg w lotnictwie cywilnym zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 216/2008 (Dz.U. L 100 z 5.4.2012, s. 1).

▼B

ZAŁĄCZNIK IV

CZĘŚĆ ATCO.MED

WYMAGANIA ZDROWOTNE WOBEC KONTROLERÓW RUCHU LOTNICZEGO

PODCZĘŚĆ A

WYMAGANIA OGÓLNE

SEKCJA 1

Przepisy ogólne

ATCO.MED.A.001 Właściwy organ

Do celów niniejszej części za właściwy organ uważa się:

a) w przypadku centrów medycyny lotniczej (AeMC):

1) organ wyznaczony przez państwo członkowskie, na terytorium którego znajduje się główne miejsce prowadzenia działalności centrum medycyny lotniczej;

2) Agencję, jeśli centrum medycyny lotniczej mieści się w państwie trzecim;

b) w przypadku lekarzy orzeczników przeprowadzających badania lotniczo-lekarskie (AME):

1) organ wyznaczony przez państwo członkowskie, na terytorium którego znajduje się główne miejsce prowadzenia praktyki lekarzy orzeczników przeprowadzających badania lotniczo-lekarskie;

2) jeśli główne miejsce prowadzenia praktyki lekarza orzecznika przeprowadzającego badania lotniczo-lekarskie znajduje się w państwie trzecim, organ wyznaczony przez państwo członkowskie, do którego lekarz orzecznik przeprowadzający badania lotniczo-lekarskie występuje o wydanie certyfikatu.

ATCO.MED.A.005 Zakres

W niniejszej części, zawartej w niniejszym załączniku, ustanawia się wymagania w odniesieniu do:

a) wydawania, ważności, przedłużania i wznawiania orzeczeń lekarskich niezbędnego do korzystania z praw wynikających z licencji kontrolera ruchu lotniczego lub licencji praktykanta-kontrolera ruchu lotniczego z wyjątkiem instruktora szkolenia na szkoleniowych urządzeniach symulacji ruchu lotniczego; oraz

b) certyfikacji lekarzy orzeczników przeprowadzających badania lotniczo-lekarskie w celu wydawania orzeczeń lekarskich klasy 3.

ATCO.MED.A.010 Definicje

Do celów niniejszej części zastosowanie mają następujące definicje:

a) „uznana opinia lekarska” oznacza opinię co najmniej jednego lekarza specjalisty akceptowaną przez władzę uprawnioną do licencjonowania, wydaną na podstawie obiektywnych i niedyskryminujących kryteriów na potrzeby przedmiotowej sprawy w porozumieniu z ekspertami ds. wykonania lotów lub, w razie potrzeby, w porozumieniu z innymi ekspertami i zawierającą ocenę ryzyka operacyjnego;

b) „ocena lotniczo-lekarska” oznacza opinię dotyczącą kondycji zdrowotnej wnioskodawcy wydaną na podstawie oceny jego historii medycznej lub badań lotniczo-lekarskich przeprowadzonych zgodnie z zamieszczonymi w niniejszej części wymaganiami oraz, w razie potrzeby, dalszych badań i testów lekarskich;

c) „badanie lotniczo-lekarskie” oznacza kontrolę, badanie palpacyjne, opukiwanie, osłuchiwanie lub inne rodzaje oceny uzupełniającej, w szczególności na potrzeby ustalenia, czy kondycja zdrowotna osoby badanej pozwala na korzystanie przez nią z praw wynikających z licencji;

▼B

d) „okulista” oznacza oftalmologa lub specjalistę ds. higieny wzroku posiadającego odpowiednie kwalifikacje w zakresie optometrii, wyszkolonego w rozpoznawaniu zmian chorobowych;

e) „ocena uzupełniająca” oznacza ocenę domniemanego schorzenia wnioskodawcy przeprowadzoną za pomocą badań i testów w celu zweryfikowania, czy schorzenie występuje czy nie;

f) „władza uprawniona do licencjonowania” oznacza właściwy organ państwa członkowskiego, który wydał licencję lub do którego dana osoba zwróciła się o wydanie licencji, lub, w przypadku gdy osoba nie zwróciła się jeszcze o wydanie licencji, właściwy organ określony zgodnie z niniejszą częścią;

g) „ograniczenie” oznacza ograniczenie wpisane do orzeczenia lekarskiego, które musi być przestrzegane w trakcie korzystania z praw wynikających z licencji;

h) „wada refrakcji” oznacza odchylenie od miarowości oczu wyrażane w dioptriach w odniesieniu do południka o największej niemiarowości, zmierzone przy wykorzystaniu standardowych metod;

i) „poważny” oznacza stopień powagi schorzenia, które skutkowałoby niemożnością bezpiecznego korzystania z praw wynikających z licencji.

ATCO.MED.A.015 Tajemnica lekarska

Wszystkie osoby biorące udział w badaniu lotniczo-lekarskim, ocenie lotniczo-lekarskiej i certyfikacji zapewniają stałe zachowanie tajemnicy lekarskiej.

ATCO.MED.A.020 Pogorszenie kondycji zdrowotnej

a) Posiadacze licencji nie mogą korzystać z praw wynikających z licencji, w przypadku gdy:

   1) mają świadomość jakiegokolwiek pogorszenia kondycji zdrowotnej, które może uniemożliwić im bezpieczne korzystanie z tych praw;

   2) przyjmują lub stosują przepisane lub nieprzepisane leki, które mogą uniemożliwić im bezpieczne korzystanie z praw wynikających z licencji;

   3) są poddawani leczeniu medycznemu, chirurgicznemu lub innemu leczeniu, które może uniemożliwić im bezpieczne korzystanie z praw wynikających z posiadania licencji.

b) Ponadto posiadacze orzeczenia lekarskiego klasy 3 zasięgają niezwłocznej porady lotniczo-lekarskiej przed skorzystaniem z praw wynikających z licencji, w przypadku gdy:

   1) przeszli operację chirurgiczną lub zostali poddani inwazyjnej procedurze;

   2) zaczęli regularnie przyjmować leki;

   3) doznali poważnego urazu wiążącego się z niezdolnością do korzystania z praw wynikających z licencji;

   4) chorują na poważną chorobę wiążącą się z niezdolnością do korzystania z praw wynikających z licencji;

   5) są w ciąży;

   6) zostali przyjęci do szpitala lub poradni medycznej;

   7) po raz pierwszy zmuszeni są korzystać z soczewek korekcyjnych.

   W takich przypadkach centrum medycyny lotniczej lub lekarz orzecznik przeprowadzający badania lotniczo-lekarskie przeprowadza ocenę kondycji zdrowotnej posiadacza licencji lub praktykanta-kontrolera ruchu lotniczego oraz podejmuje decyzję dotyczącą jego zdolności do ponownego korzystania z przysługujących mu praw.

▼B

ATCO.MED.A.025 Obowiązki centrum medycyny lotniczej i lekarza orzecznika przeprowadzającego badania lotniczo-lekarskie

a) Przy przeprowadzaniu badań i ocen lotniczo-lekarskich zgodnie z niniejszą częścią centrum medycyny lotniczej lub lekarz orzecznik przeprowadzający badania lotniczo-lekarskie:

1) zapewnia możliwość porozumienia się z wnioskodawcą w sposób wolny od barier językowych;

2) informuje wnioskodawcę o konsekwencjach związanych z przedstawieniem niepełnych, niedokładnych lub nieprawdziwych oświadczeń dotyczących jego historii medycznej;

3) informuje władzę uprawnioną do licencjonowania, jeżeli wnioskodawca przedstawia niepełne, niedokładne lub nieprawdziwe oświadczenia dotyczące jego historii medycznej;

4) informuje władzę uprawnioną do licencjonowania, jeżeli wnioskodawca wycofa wniosek o wydanie orzeczenia lekarskiego na którymkolwiek etapie procesu.

b) Po zakończeniu badań lotniczo-lekarskich i ocen lotniczo-lekarskich centrum medycyny lotniczej i lekarz orzecznik przeprowadzający badania lotniczo-lekarskie:

1) informują wnioskodawcę o tym, czy jest on sprawny, niesprawny lub czy zostaje skierowany do władzy uprawnionej do licencjonowania;

2) informują wnioskodawcę o wszelkich ograniczeniach wpisanych do orzeczenia lekarskiego; oraz

3) w przypadku gdy wnioskodawca został uznany za niesprawnego, informują go o przysługującym mu prawie do wniesienia odwołania; oraz

4) niezwłocznie przedkładają władzy uprawnionej do licencjonowania podpisane lub uwierzytelnione elektronicznie sprawozdanie, zawierające szczegółowe wyniki badania lotniczo-lekarskiego i oceny lotniczo-lekarskiej oraz kopię formularza wniosku, formularz badania i orzeczenie lekarskie; oraz

5) informują wnioskodawcę o jego odpowiedzialności w przypadku pogorszenia kondycji zdrowotnej zgodnie z ATCO.MED.A.020.

c) Centra medycyny lotniczej i lekarze orzecznicy przeprowadzający badania lotniczo-lekarskie przechowują dokumentację zawierającą szczegóły dotyczące badań i ocen lotniczo-lekarskich przeprowadzonych zgodnie z niniejszą częścią oraz ich wyniki przez okres co najmniej 10 lat lub przez okres określony w przepisach krajowych, jeśli jest on dłuższy.

d) Centra medycyny lotniczej i lekarze orzecznicy przeprowadzający badania lotniczo-lekarskie przedkładają na żądanie konsultantowi medycznemu właściwego organu wszystkie dokumenty i sprawozdania lotniczo-lekarskie wraz z innymi odpowiednimi informacjami, w przypadku gdy są one wymagane na potrzeby:

1) orzeczenia lekarskiego;

2) funkcji nadzorczych.

SEKCJA 2

Wymagania dotyczące orzeczen lekarskich

ATCO.MED.A.030 orzeczenia lekarskie

a) Posiadacze licencji kontrolera ruchu lotniczego lub licencji praktykanta-kontrolera ruchu lotniczego oraz wnioskodawcy ubiegający się o ich wydanie posiadają orzeczenie lekarskie klasy 3.

b) Posiadacz licencji nie może nigdy posiadać większej liczby orzeczeń lekarskich niż jedno orzeczenie wydane zgodnie z niniejszą częścią.

▼B

ATCO.MED.A.035 Wniosek o wydanie orzeczenia lekarskiego

a) Wnioski o wydanie orzeczenia lekarskiego sporządza się zgodnie ze wzorem ustalonym przez właściwy organ.

b) Wnioskodawcy ubiegający się o wydanie orzeczenia lekarskiego przedstawiają centrum medycyny lotniczej lub lekarzowi orzecznikowi przeprowadzającemu badania lotniczo-lekarskie:

1) dowód tożsamości;

2) podpisane oświadczenie:

(i) zawierające informacje medyczne dotyczące ich historii medycznej;

(ii) zawierające informację na temat tego, czy wcześniej ubiegali się o wydanie orzeczenia lekarskiego lub zostali poddani badaniu lotniczo-lekarskiemu w związku ze złożeniem wniosku o wydanie orzeczenia lekarskiego, a jeżeli tak, to kto przeprowadzał to badanie i jaki był jego wynik;

(iii) zawierające informację na temat tego, czy w wyniku oceny zostali kiedykolwiek uznani za niesprawnych bądź czy ich orzeczenie lekarskie zostało zawieszone lub cofnięte.

c) Przy składaniu wniosków o przedłużenie lub wznowienie orzeczenia lekarskiego wnioskodawcy przedstawiają najnowsze orzeczenie lekarskie centrum medycyny lotniczej lub lekarzowi orzecznikowi przeprowadzającemu badania lotniczo-lekarskie przed przystąpieniem do stosownych badań lotniczo-lekarskich.

ATCO.MED.A.040 Wydawanie, przedłużanie i wznawianie orzeczeń lekarskich

a) Orzeczenie lekarskie jest wydawane, przedłużane lub wznawiane wyłącznie po przeprowadzeniu wymaganych badań i ocen lotniczo-lekarskich oraz dokonaniu oceny i stwierdzeniu sprawności kandydata.

b) Pierwsze wydanie

Pierwsze orzeczenia lekarskie klasy 3 wydaje centrum medycyny lotniczej.

c) Przedłużanie i wznawianie

Orzeczenia lekarskie klasy 3 przedłuża lub wznawia centrum medycyny lotniczej lub lekarz orzecznik przeprowadzający badania lotniczo-lekarskie.

d) Centrum medycyny lotniczej lub lekarz orzecznik przeprowadzający badania lotniczo-lekarskie wydaje, przedłuża lub wznawia orzeczenie lekarskie wyłącznie w przypadku, gdy:

1) wnioskodawca przedstawił pełną historię medyczną oraz, jeżeli zażąda tego centrum medycyny lotniczej lub lekarz orzecznik przeprowadzający badania lotniczo-lekarskie, wyniki badań i testów lotniczo-lekarskich przeprowadzonych przez swojego lekarza prowadzącego lub innych lekarzy specjalistów; oraz

2) centrum medycyny lotniczej lub lekarz orzecznik przeprowadzający badania lotniczo-lekarskie przeprowadzili ocenę lotniczo-lekarską na podstawie wyników badań i testów lotniczo-lekarskich wymaganych do sprawdzenia, czy wnioskodawca spełnia wszystkie właściwe wymagania przedstawione w niniejszej części.

e) Przed wydaniem, przedłużeniem lub wznowieniem orzeczenia lekarskiego lekarz orzecznik przeprowadzający badania lotniczo-lekarskie, centrum medycyny lotniczej lub, w przypadku skierowania do niej, władza uprawniona do licencjonowania może zażądać od wnioskodawcy poddania się dodatkowym badaniom lekarskim i ocenom uzupełniającym zgodnie ze wskazaniem klinicznym.

f) Władza uprawniona do licencjonowania może wydać lub ponownie wystawić orzeczenie lekarskie, w przypadku gdy:

1) sprawa została do niej skierowana;

2) stwierdziła, że konieczne jest skorygowanie zawartych w orzeczeniu informacji, w którym to przypadku nieprawidłowe orzeczenie lekarskie podlega cofnięciu.

▼B

ATCO.MED.A.045 Okres ważności, przedłużanie i wznawianie orzeczeń lekarskich

a) Okres ważności

1) Orzeczenia lekarskie klasy 3 zachowują ważność przez okres 24 miesięcy.

2) Okres ważności orzeczenia lekarskiego klasy 3 jest skracany do 12 miesięcy w przypadku posiadaczy licencji, którzy osiągnęli wiek 40 lat. Orzeczenie lekarskie wydane przed osiągnięciem przez posiadacza licencji wieku 40 lat traci ważność po osiągnięciu przez niego wieku 41 lat.

3) Okres ważności orzeczenia lekarskiego, w tym związanego z nim dowolnego badania lub związanej z nim dowolnej specjalistycznej oceny uzupełniającej, jest:

(i) określany stosownie do wieku wnioskodawcy w dniu przeprowadzenia badania lekarskiego; oraz

(ii) liczony od daty badania lotniczo-lekarskiego w przypadku pierwszego wydania i wznowienia oraz od daty wygaśnięcia poprzedniego orzeczenia lekarskiego w przypadku przedłużenia.

b) Przedłużenie

Badania i oceny lotniczo-lekarskie wymagane w przypadku przedłużenia orzeczenia lekarskiego mogą zostać przeprowadzone do 45 dni przed datą wygaśnięcia orzeczenia.

c) Wznowienie

1) Jeżeli posiadacz orzeczenia lekarskiego nie zastosuje się do przepisów lit. b), konieczne jest przeprowadzenie badania i oceny lotniczo-lekarskich w trybie wznowienia.

2) Jeżeli orzeczenie było nieważne przez okres:

(i) krótszy niż 2 lata, przeprowadza się rutynowe badanie lotniczo-lekarskie w trybie przedłużenia;

(ii) dłuższy niż 2 lata, centrum medycyny lotniczej lub lekarz orzecznik przeprowadzający badania lotniczo-lekarskie przeprowadza badanie lotniczo-lekarskie w trybie wznowienia wyłącznie po dokonaniu oceny dokumentów lotniczo-lekarskich wnioskodawcy;

(iii) dłuższy niż 5 lat, zastosowanie mają wymagania dotyczące badania lotniczo-lekarskiego na potrzeby pierwszego wydania, a ocena jest przeprowadzana na podstawie wymagań dotyczących przedłużenia.

ATCO.MED.A.046 Zawieszanie lub cofanie orzeczeń lekarskich

a) Po cofnięciu orzeczenia lekarskiego posiadacz bezzwłocznie zwraca orzeczenie lekarskie władzy uprawnionej do licencjonowania.

b) Po zawieszeniu orzeczenia lekarskiego posiadacz bezzwłocznie zwraca orzeczenie lekarskie władzy uprawnionej do licencjonowania na jej żądanie.

ATCO.MED.A.050 Przekazywanie sprawy

Jeżeli wnioskodawca ubiegający się o wydanie orzeczenia lekarskiego klasy 3 zostaje skierowany do władzy uprawnionej do licencjonowania zgodnie z ATCO MED.B.001, centrum medycyny lotniczej lub lekarz orzecznik przeprowadzający badania lotniczo-lekarskie przekazuje władzy uprawnionej do licencjonowania odpowiednią dokumentację medyczną.

▼B

PODCZĘŚĆ B

WYMAGANIA DOTYCZĄCE ORZECZEŃ LEKARSKICH KONTROLERÓW RUCHU LOTNICZEGO

SEKCJA 1

Przepisy ogólne

ATCO.MED.B.001 Ograniczenia w odniesieniu do orzeczeń lekarskich

a) Ograniczenia w odniesieniu do orzeczeń lekarskich klasy 3

1) Jeżeli wnioskodawca nie spełnia w pełni wymagań dotyczących orzeczenia lekarskiego klasy 3, ale uznaje się, że w jego przypadku bezpieczeństwo korzystania z praw wynikających z licencji prawdopodobnie nie będzie zagrożone, centrum medycyny lotniczej lub lekarz orzecznik przeprowadzający badania lotniczo-lekarskie:

(i) przekazuje podjęcie decyzji o sprawności wnioskodawcy władzy uprawnionej do licencjonowania zgodnie z niniejszą podczęścią; lub

(ii) w przypadku gdy skierowanie sprawy do władzy uprawnionej do licencjonowania nie zostało przewidziane w niniejszej podczęści, ocenia, czy wnioskodawca jest w stanie bezpiecznie wykonywać swoje obowiązki przy stosowaniu się jednocześnie do jednego lub większej liczby ograniczeń poświadczonych na orzeczeniu lekarskim oraz w stosownych przypadkach wydaje orzeczenie lekarskie z odpowiednimi ograniczeniami.

2) Centrum medycyny lotniczej lub lekarz orzecznik przeprowadzający badania lotniczo-lekarskie może przedłużyć lub wznowić orzeczenie lekarskie z takim samym ograniczeniem bez konieczności kierowania wnioskodawcy do władzy uprawnionej do licencjonowania.

b) Przy przeprowadzaniu oceny pod kątem konieczności zastosowania ograniczenia zwraca się w szczególności uwagę na następujące kwestie:

1) czy uznana opinia lekarska wskazuje, że niespełnienie przez wnioskodawcę jakiegokolwiek wymagania w szczególnych okolicznościach, którego wartość określona została w skali numerycznej lub w inny sposób, ma taki charakter, iż nie istnieje prawdopodobieństwo, że korzystanie z praw wynikających z licencji może zagrozić bezpiecznemu korzystaniu z praw wynikających z licencji;

2) doświadczenie wnioskodawcy istotne w kontekście wykonywanej przez niego operacji lotniczej.

c) Ograniczenia operacyjne

1) Właściwy organ wraz z instytucją zapewniającą służby żeglugi powietrznej określa ograniczenia operacyjne mające zastosowanie w konkretnym środowisku operacyjnym.

2) Stosowne ograniczenia operacyjne w odniesieniu do orzeczenia lekarskiego nakłada wyłącznie władza uprawniona do licencjonowania.

d) Na posiadacza orzeczenia lekarskiego może zostać nałożone każde inne ograniczenie, jeżeli wymaga tego bezpieczeństwo korzystania z praw wynikających z licencji.

e) W orzeczeniu lekarskim określa się szczegółowo wszelkie ograniczenia nałożone na jego posiadacza.

SEKCJA 2

Wymagania zdrowotne dotyczące orzeczeń lekarskich klasy 3

ATCO.MED.B.005 Przepisy ogólne

U wnioskodawców nie mogą występować żadne z poniższych objawów, które skutkowałyby częściową niewydolnością czynnościową mogącą kolidować z bezpiecznym wykonywaniem obowiązków lub powodować nagłą niezdolność wnioskodawcy do bezpiecznego korzystania z praw wynikających z licencji:

1) wrodzonej lub nabytej nieprawidłowości;

2) czynnej, utajonej, ostrej lub przewlekłej choroby lub niepełnosprawności;

▼B

3) zranienia, urazu lub następstw operacji;

4) bezpośrednich lub ubocznych skutków przyjmowania jakichkolwiek leków o działaniu leczniczym, diagnostycznym lub profilaktycznym wydawanych na receptę lub bez recepty.

ATCO.MED.B.010 Układ sercowo-naczyniowy

a) Badanie

1) Przeprowadzenie standardowego badania spoczynkowego za pomocą 12-kanałowego elektrokardiografu (EKG) i przygotowanie sprawozdania odbywa się podczas badania na potrzeby pierwszego wydania orzeczenia lekarskiego, a następnie:

(i) co 4 lata do osiągnięcia przez daną osobę wieku 30 lat;

(ii) przy wszystkich kolejnych badaniach w trybie przedłużenia lub wznowienia orzeczenia; oraz

(iii) ze wskazań klinicznych.

2) Poszerzona ocena układu sercowo-naczyniowego jest dokonywana:

(i) przy pierwszym badaniu w trybie przedłużenia lub wznowienia orzeczenia przeprowadzanym po osiągnięciu przez daną osobę wieku 65 lat;

(ii) a następnie co 4 lata; oraz

(iii) ze wskazań klinicznych.

3) Przy przeprowadzaniu badania na potrzeby pierwszego wydania orzeczenia lekarskiego, przy przeprowadzaniu pierwszego badania po osiągnięciu przez daną osobę wieku 40 lat oraz przy badaniu ze wskazań klinicznych oznacza się w surowicy poziom lipidów, w tym cholesterolu.

b) Układ sercowo-naczyniowy – wymagania ogólne

1) Za niesprawnych uznaje się wnioskodawców, u których występuje którykolwiek ze wskazanych poniżej stanów:

(i) tętniak aorty piersiowej lub aorty brzusznej powyżej tętnic nerkowych przed wykonaniem zabiegu;

(ii) poważne nieprawidłowości czynnościowe lub objawowe którejkolwiek z zastawek serca;

(iii) przeszczep serca lub serca i płuca.

2) Zanim wnioskodawcy zostaną uznani za sprawnych, kieruje się ich do władzy uprawnionej do licencjonowania, jeśli są oni osobami z udokumentowaną historią lub ustalonym rozpoznaniem któregokolwiek ze wskazanych poniżej stanów:

(i) choroba tętnic obwodowych przed wykonaniem lub po wykonaniu zabiegu;

(ii) tętniak aorty piersiowej lub aorty brzusznej powyżej tętnic nerkowych po wykonaniu zabiegu;

(iii) tętniak aorty brzusznej poniżej tętnic nerkowych przed wykonaniem zabiegu lub po jego wykonaniu;

(iv) nieistotne czynnościowo nieprawidłowości zastawek serca;

(v) wykonany zabieg na zastawkach serca;

(vi) nieprawidłowości osierdzia, mięśnia sercowego lub wsierdzia;

(vii) wrodzona nieprawidłowość serca przed wykonaniem lub po wykonaniu zabiegu korygującego;

(viii) nawracające omdlenia wazowagalne;

(ix) zakrzepica tętnicza lub żylna;

▼B

(x) zator tętnicy płucnej;

(xi) schorzenie układu sercowo-naczyniowego wymagające systemowego leczenia przy zastosowaniu środków przeciwkrzepliwych.

c) Ciśnienie krwi

1) Podczas każdego badania mierzone jest i wpisywane do dokumentacji ciśnienie tętnicze krwi.

2) Ciśnienie tętnicze krwi wnioskodawcy musi mieścić się w granicach normy.

3) Za niesprawnych uznaje się wnioskodawców:

(i) cierpiących na objawowe niedociśnienie; lub

(ii) u których poziom skurczowego ciśnienia krwi podczas badania stale przekracza 160 milimetrów słupa rtęci, a poziom ciśnienia rozkurczowego – 95 milimetrów słupa rtęci, niezależnie od tego, czy są w trakcie leczenia czy nie.

4) Rozpoczęcie przyjmowania leków regulujących ciśnienie tętnicze krwi wymaga okresowego orzeczenia o niezdolności, aby możliwe było ustalenie braku poważnych efektów ubocznych.

d) Choroba wieńcowa

1) Za niesprawnych uznaje się wnioskodawców, u których występuje którykolwiek ze wskazanych poniżej stanów:

(i) objawowa choroba wieńcowa;

(ii) objawy choroby wieńcowej kontrolowanej przy pomocy leków.

2) Wnioskodawców, u których występuje którykolwiek ze wskazanych poniżej stanów, kieruje się do władzy uprawnionej do licencjonowania i poddaje ocenie kardiologicznej w celu wykluczenia niedokrwienia mięśnia sercowego, zanim będzie można uznać ich za sprawnych:

(i) podejrzenie niedokrwienia mięśnia sercowego;

(ii) bezobjawowa łagodna choroba wieńcowa niewymagająca leczenia przeciwdusznicowego.

3) Wnioskodawców z historią lub rozpoznaniem któregokolwiek ze wskazanych poniżej stanów kieruje się do władzy uprawnionej do licencjonowania i poddaje ocenie kardiologicznej, zanim będzie można uznać ich za sprawnych:

(i) niedokrwienie mięśnia sercowego;

(ii) zawał mięśnia sercowego;

(iii) ponowne unaczynienie miejsca niedokrwiennego i założenie stentów w przebiegu choroby wieńcowej.

e) Zaburzenia rytmu/przewodzenia

1) Wnioskodawców ubiegających się o wydanie orzeczenia lekarskiego klasy 3 cierpiących na jakiekolwiek poważne okresowe lub stałe zaburzenia przewodzenia lub rytmu serca, kieruje się do władzy uprawnionej do licencjonowania i poddaje ocenie kardiologicznej, której wyniki muszą okazać się pozytywne, zanim będzie można uznać ich za sprawnych. Do tego rodzaju zaburzeń zalicza się:

(i) nadkomorowe zaburzenia rytmu, w tym okresową lub stałą dysfunkcję zatokowo-przedsionkową, migotanie lub trzepotanie przedsionków oraz bezobjawowe zatrzymanie akcji węzła zatokowego;

(ii) całkowity blok lewej odnogi pęczka przedsionkowo-komorowego;

(iii) blok przedsionkowo-komorowy typu Mobitz 2;

▼B

(iv) szerokie lub wąskie zespoły częstoskurczów;

(v) preekscytację komorową;

(vi) bezobjawowe przedłużenie QT;

(vii) zapis elektrokardiogramu odpowiadający zespołowi Brugadów.

2) Wnioskodawców, u których występuje którekolwiek ze schorzeń wymienionych w pkt (i)–(viii), można uznać za sprawnych w przypadku braku nieprawidłowości innego rodzaju i po przeprowadzeniu oceny kardiologicznej z pozytywnym wynikiem:

(i) niepełny blok odnogi pęczka przedsionkowo-komorowego;

(ii) całkowity blok prawej odnogi pęczka przedsionkowo-komorowego;

(iii) stałe odchylenie osi elektrycznej serca w lewo;

(iv) bezobjawowa bradykardia zatokowa;

(v) bezobjawowy częstoskurcz zatokowy;

(vi) bezobjawowe, izolowane jednolite zespoły ekotopowe komorowe lub nadkomorowe;

(vii) blok przedsionkowo-komorowy stopnia pierwszego;

(viii) blok przedsionkowo-komorowy typu Mobitz 1.

3) Wnioskodawców z historią któregokolwiek ze wskazanych poniżej stanów kieruje się do władzy uprawnionej do licencjonowania i poddaje ocenie kardiologicznej, której wyniki muszą okazać się pozytywne, zanim będzie można uznać ich za sprawnych:

(i) terapia ablacyjna;

(ii) wszczepienie rozrusznika.

4) Za niesprawnych uznaje się wnioskodawców, u których występuje którykolwiek ze wskazanych poniżej stanów:

(i) objawowa choroba zatokowo-przedsionkowa;

(ii) całkowity blok przedsionkowo-komorowy;

(iii) objawowe przedłużenie QT;

(iv) wszczepiony automatyczny system defibrylacyjny;

(v) rozrusznik zapobiegający częstoskurczowi komorowemu.

ATCO.MED.B.015 Układ oddechowy

a) Wnioskodawców z poważnym upośledzeniem czynności płuc kieruje się do władzy uprawnionej do licencjonowania w celu przeprowadzenia oceny lotniczo-lekarskiej. Uznanie ich za sprawnych jest możliwe po przywróceniu funkcji płuc i stwierdzeniu, że jest ona prawidłowa.

b) Badanie

Przeprowadzenie badań czynnościowych układu oddechowego jest niezbędne w trakcie pierwszego badania oraz zgodnie ze wskazaniem klinicznym.

c) Wnioskodawców z historią lub ustalonym rozpoznaniem astmy wymagającej leczenia poddaje się ocenie wydolności układu oddechowego, która musi dać pozytywny wynik. Uznanie ich za sprawnych jest możliwe, jeżeli wnioskodawca nie wykazuje objawów, a leczenie nie ma wpływu na bezpieczeństwo.

▼B

d) Wnioskodawców z historią lub ustalonym rozpoznaniem któregokolwiek ze wskazanych poniżej stanów kieruje się do władzy uprawnionej do licencjonowania i poddaje ocenie wydolności układu oddechowego, której wyniki muszą okazać się pozytywne, zanim będzie można uznać ich za sprawnych:

1) czynna choroba zapalna układu oddechowego;

2) czynna sarkoidoza;

3) odma opłucnowa;

4) zespół bezdechu śródsennego;

5) poważny zabieg na klatce piersiowej;

6) przewlekła obturacyjna choroba płuc;

7) przeszczep płuca.

ATCO.MED.B.020 Układ trawienny

a) Wnioskodawców, u których w następstwie choroby przewodu pokarmowego lub jego przydatków lub zabiegu chirurgicznego na przewodzie pokarmowym lub jego przydatkach może nastąpić utrata zdolności do wykonywania czynności, w szczególności jakiekolwiek utrudnienie wskutek zwężenia lub ucisku, uznaje się za niesprawnych.

b) U wnioskodawców nie mogą występować przepukliny mogące przyczynić się do wystąpienia objawów skutkujących utratą zdolności do wykonywania czynności.

c) Wnioskodawców, u których występują zaburzenia układu żołądkowo-jelitowego, w tym te wymienione w pkt 1)–5), można uznać za sprawnych pod warunkiem uzyskania pozytywnego wyniku oceny gastroenterologicznej po ich skutecznym wyleczeniu lub pełnym wyzdrowieniu po zabiegu:

1) nawracające zaburzenie dyspeptyczne wymagające leczenia;

2) zapalenie trzustki;

3) objawowa kamica żółciowa;

4) ustalone rozpoznanie lub udokumentowana historia przewlekłej choroby zapalnej jelita;

5) zabieg chirurgiczny na przewodzie pokarmowym lub jego przydatkach, w tym zabieg całkowitego lub częściowego wycięcia lub obejścia któregokolwiek z tych organów.

ATCO.MED.B.025 Układ metaboliczny oraz wewnątrzwydzielniczy

a) Wnioskodawcy z zaburzeniami czynności metabolicznych, związanych z odżywianiem lub wewnątrzwydzielniczych mogą zostać uznani za sprawnych, pod warunkiem że wykażą stabilność stanu zdrowia oraz przejdą ocenę lotniczo-lekarską z pozytywnym wynikiem.

b) Cukrzyca

1) Wnioskodawców cierpiących na cukrzycę wymagającą przyjmowania insuliny uznaje się za niesprawnych.

2) Wnioskodawcy cierpiący na cukrzycę przyjmujący inne leki regulujące poziom cukru we krwi niż insulina są kierowani do władzy uprawnionej do licencjonowania. Wnioskodawców można uznać za sprawnych, jeżeli możliwe jest wykazanie, że została zapewniona właściwa regulacja poziomu cukru we krwi i jest on stabilny.

ATCO.MED.B.030 Hematologia

a) Ewentualne badania krwi ustala lekarz orzecznik przeprowadzający badania lotniczo-lekarskie lub centrum medycyny lotniczej z uwzględnieniem historii medycznej i na podstawie badania fizycznego.

▼B

b) Wnioskodawców cierpiących na schorzenie hematologiczne, takie jak:

1) zaburzenia krzepnięcia, zaburzenia krwotoczne lub zakrzepowe;

2) przewlekła białaczka;

3) nieprawidłowości związane z hemoglobiną, między innymi niedokrwistość, czerwienica lub hemoglobinopatia;

4) poważne powiększenie naczyń chłonnych;

5) powiększenie śledziony,

kieruje się do władzy uprawnionej do licencjonowania. Uznanie ich za sprawnych jest możliwe pod warunkiem uzyskania pozytywnych wyników oceny lotniczo-lekarskiej.

c) Wnioskodawców chorujących na ostrą postać białaczki uznaje się za niesprawnych.

ATCO.MED.B.035 Układ moczowo-płciowy

a) Analiza moczu wchodzi w zakres każdego badania lotniczo-lekarskiego. Mocz nie może zawierać niczego, co wskazywałoby na stan chorobowy.

b) Wnioskodawców, u których w następstwie choroby układu moczowo-płciowego lub jego przydatków lub zabiegu chirurgicznego na układzie moczowo-płciowym lub jego przydatkach może nastąpić utrata zdolności do wykonywania czynności, w szczególności jakiekolwiek utrudnienie wskutek zwężenia lub ucisku, uznaje się za niesprawnych.

c) Wnioskodawcy cierpiący na zaburzenia układu moczowo-płciowego, takie jak:

1) choroba nerek;

2) jeden lub większa liczba kamieni moczowych,

mogą zostać uznani za sprawnych pod warunkiem uzyskania pozytywnego wyniku oceny sprawności nerek/oceny urologicznej.

d) Wnioskodawców, którzy przeszli:

1) poważny zabieg chirurgiczny na układzie moczowo-płciowym lub jego przydatkach związany z całkowitym lub częściowym usunięciem lub obejściem jego organów; lub

2) poważny zabieg urologiczny,

kieruje się do władzy uprawnionej do licencjonowania w celu poddania ich ocenie lotniczo-lekarskiej po pełnym wyzdrowieniu, zanim będzie można uznać ich za sprawnych.

ATCO.MED.B.040 Choroba zakaźna

a) Wnioskodawców będących nosicielami wirusa HIV kieruje się do władzy uprawnionej do licencjonowania; można ich uznać za sprawnych, pod warunkiem że przejdą specjalistyczną ocenę z wynikiem pozytywnym oraz że władza uprawniona do licencjonowania posiada wystarczające dowody świadczące o tym, że leczenie nie zagraża bezpieczeństwu korzystania z praw wynikających z licencji.

b) Wnioskodawców z rozpoznaniem lub objawami chorób zakaźnych, takich jak:

1) ostry syfilis;

2) czynna gruźlica;

3) zakaźne zapalenie wątroby;

4) choroby tropikalne,

▼B

kieruje się do władzy uprawnionej do licencjonowania w celu poddania ich ocenie lotniczo-lekarskiej. Można ich uznać za sprawnych po pełnym wyzdrowieniu i dokonaniu specjalistycznej oceny, pod warunkiem że władza uprawniona do licencjonowania posiada wystarczające dowody świadczące o tym, że leczenie nie zagraża bezpieczeństwu korzystania z praw wynikających z licencji.

ATCO.MED.B.045 Położnictwo i ginekologia

a) Wnioskodawczynie, które przeszły poważną operację ginekologiczną, uznaje się za niesprawne do czasu pełnego wyzdrowienia.

b) Ciąża

Jeżeli w przypadku ciąży centrum medycyny lotniczej lub lekarz orzecznik przeprowadzający badania lotniczo-lekarskie uzna, że posiadaczka licencji jest zdolna do korzystania z przyznanych jej praw, koniec okresu ważności orzeczenia lekarskiego ustala się na koniec 34. tygodnia ciąży. Posiadaczkę licencji poddaje się badaniu i ocenie lotniczo-lekarskim w trybie przedłużenia po całkowitym powrocie do stanu pełnej sprawności po zakończeniu ciąży.

ATCO.MED.B.050 Układ mięśniowo-szkieletowy

a) Wnioskodawcy posiadają zadowalającą zdolność czynnościową układu mięśniowo-szkieletowego, umożliwiającą im bezpieczne korzystanie z praw wynikających z licencji.

b) Wnioskodawców cierpiących na stałe lub postępujące schorzenia mięśniowo-szkieletowe lub reumatologiczne mogące uniemożliwić im bezpieczne korzystanie z praw wynikających z licencji kieruje się do władzy uprawnionej do licencjonowania. Uznanie ich za sprawnych jest możliwe po uzyskaniu pozytywnych wyników oceny specjalistycznej.

ATCO.MED.B.055 Psychiatria

a) Wnioskodawców cierpiących na zaburzenia psychiczne lub behawioralne w wyniku nadużywania alkoholu lub innego stosowania lub nadużywania substancji psychoaktywnych, w tym używek, którzy są lub nie są uzależnieni, uznaje się za niesprawnych do czasu upływu udokumentowanego okresu trzeźwości lub braku stosowania lub nadużywania substancji psychoaktywnych oraz pod warunkiem przejścia oceny psychiatrycznej z pozytywnym wynikiem po skutecznym wyleczeniu. Wnioskodawców kieruje się do władzy uprawnionej do licencjonowania.

b) Wnioskodawców cierpiących na schorzenia psychiatryczne, takie jak:

1) zaburzenia nastroju;

2) zaburzenia neurotyczne;

3) zaburzenia osobowości;

4) zaburzenia psychiczne lub behawioralne,

poddaje się ocenie psychiatrycznej, której wynik musi okazać się pozytywny, zanim będzie można uznać ich za sprawnych. Wnioskodawców kieruje się do władzy uprawnionej do licencjonowania w celu poddania ocenie ich kondycji zdrowotnej.

c) Wnioskodawców, których historia zawiera informacje o pojedynczych lub wielokrotnych aktach umyślnego samookaleczenia, uznaje się za niesprawnych. Wnioskodawców kieruje się do władzy uprawnionej do licencjonowania i poddaje ocenie psychiatrycznej, której wynik musi okazać się pozytywny, zanim będzie można uznać ich za sprawnych.

d) Wnioskodawców z udokumentowaną historią lub ustalonym rozpoznaniem klinicznym schizofrenii, zaburzeń schizotypowych lub urojeniowych lub manii uznaje się za niesprawnych.

▼B

ATCO.MED.B.060 Psychologia

a) Wnioskodawców wykazujących objawy związane ze stresem mogące uniemożliwiać im bezpieczne korzystanie z praw wynikających z licencji kieruje się do władzy uprawnionej do licencjonowania. Uznanie ich za sprawnych jest możliwe wyłącznie po wykazaniu w ramach oceny psychologicznej lub psychiatrycznej, że wnioskodawca został wyleczony z objawów związanych ze stresem.

b) Przeprowadzenie oceny psychologicznej może być wymagane jako część lub uzupełnienie specjalistycznego badania psychiatrycznego lub neurologicznego.

ATCO.MED.B.065 Neurologia

a) Wnioskodawców z udokumentowaną historią lub ustalonym rozpoznaniem klinicznym następujących stanów uznaje się za niesprawnych:

   1) padaczki, z wyjątkiem przypadków określonych w lit. b) pkt 1 i 2;

   2) powtarzających się przypadków zaburzeń świadomości nieznanego pochodzenia;

   3) schorzeń o wysokiej skłonności do dysfunkcji mózgowej.

b) Wnioskodawców z udokumentowaną historią lub ustalonym rozpoznaniem następujących stanów kieruje się do władzy uprawnionej do licencjonowania i poddaje dalszej ocenie, zanim będzie można uznać ich za sprawnych:

   1) padaczki bez nawrotów po ukończeniu 5. roku życia;

   2) padaczki bez nawrotów niepodlegającej leczeniu przez okres dłuższy niż 10 lat;

   3) padaczkopodobnych nieprawidłowości w zapisie EEG oraz występowania ogniskowych fal wolnych;

   4) postępującej lub niepostępującej choroby układu nerwowego;

   5) pojedynczego przypadku zaburzenia świadomości nieznanego pochodzenia;

   6) urazu mózgu;

   7) urazu kręgosłupa lub nerwów obwodowych;

   8) zaburzeń układu nerwowego w wyniku niewydolności naczyniowej, w tym epizodów krwotoków lub niedokrwienności.

ATCO.MED.B.070 Narząd wzroku

a) Badanie

   1) Kompleksowe badanie oczu stanowi część pierwszego badania i jest przeprowadzane okresowo w zależności od refrakcji i wydolności czynnościowej oczu.

   2) Rutynowe badanie oczu wchodzi w zakres wszystkich badań w trybie przedłużania i wznawiania orzeczeń lekarskich.

   3) Przy pierwszym badaniu w trybie przedłużenia orzeczenia przeprowadzanym po osiągnięciu przez daną osobę wieku 40 lat na podstawie wskazania klinicznego i wskazania z uwagi na historię rodzinną wnioskodawców poddaje się badaniu tonometrycznemu.

   4) Wnioskodawcy dostarczają centrum medycyny lotniczej lub lekarzowi orzecznikowi przeprowadzającemu badania lotniczo-lekarskie sprawozdanie z badania okulistycznego w następujących przypadkach:

      (i) wydolność czynnościowa wykazuje poważne zmiany;

      (ii) normy widzenia na odległość można osiągnąć wyłącznie z wykorzystaniem soczewek korekcyjnych.

▼B

5) Wnioskodawców z poważną wadą refrakcji kieruje się do władzy uprawnionej do licencjonowania.

b) Ostrość widzenia na odległość, z optymalną korekcją lub bez optymalnej korekcji, musi mieć wartość 6/9 (0,7) lub lepszą w każdym oku oddzielnie, a w odniesieniu do widzenia obuocznego 6/6 (1,0) lub lepszą.

c) Wnioskodawców ubiegających się o pierwsze wydanie orzeczenia lekarskiego, którzy mają widzenie jednooczne lub funkcjonalne widzenie jednooczne, w tym problemy z równowagą mięśni gałek ocznych, uznaje się za niesprawnych. Podczas badań przeprowadzanych w trybie przedłużenia lub wznowienia orzeczenia wnioskodawcę można uznać za sprawnego pod warunkiem, że wynik badania okulistycznego okaże się pozytywny. Wnioskodawcę kieruje się do władzy uprawnionej do licencjonowania.

d) Wnioskodawców ubiegających się o pierwsze wydanie orzeczenia lekarskiego z nabytym, niemieszczącym się w granicach normy widzeniem w jednym oku uznaje się za niesprawnych. Podczas badań przeprowadzanych w trybie przedłużenia lub wznowienia orzeczenia wnioskodawcę kieruje się do władzy uprawnionej do licencjonowania i można uznać go za sprawnego pod warunkiem, że wynik badania okulistycznego okaże się pozytywny.

e) Wnioskodawcy muszą być w stanie odczytać tablicę do badań wzroku N5 lub równoważną z odległości 30–50 cm oraz tablicę do badań wzroku N14 lub równoważną z odległości 60–100 cm, w razie konieczności z pomocą korekcji.

f) Wnioskodawcy muszą wykazać się prawidłowym polem widzenia i prawidłowym widzeniem dwuocznym.

g) Wnioskodawców, którzy przeszli operację oczu, uznaje się za niesprawnych do czasu pełnego odzyskania czynności wzrokowej. Władza uprawniona do licencjonowania może uznać ich za sprawnych pod warunkiem, że wynik oceny okulistycznej okaże się pozytywny.

h) Wnioskodawcy z rozpoznaniem klinicznym stożka rogówki są kierowani do władzy uprawnionej do licencjonowania i mogą zostać uznani za sprawnych pod warunkiem uzyskania pozytywnego wyniku badania przeprowadzonego przez okulistę.

i) Wnioskodawców cierpiących na diplopię uznaje się za niesprawnych.

j) Okulary i soczewki kontaktowe

1) Jeżeli zadowalająca czynność wzrokowa na potrzeby obowiązków objętych uprawnieniem jest osiągana tylko dzięki zastosowaniu korekcji, okulary i soczewki kontaktowe muszą zapewniać optymalną czynność wzrokową, być dobrze tolerowane i odpowiednie do celów kontroli ruchu lotniczego.

2) W celu spełnienia wymagań dotyczących widzenia na wszystkie odległości stosuje się nie więcej niż jedną parę okularów noszonych podczas korzystania z praw wynikających z licencji.

3) Zapasowa para okularów o podobnych właściwościach korygujących musi być łatwo dostępna podczas korzystania z praw wynikających z licencji.

4) Soczewki kontaktowe stosowane podczas korzystania z praw wynikających z licencji muszą być jednoogniskowe, niebarwione oraz nieortokeratologiczne. Nie używa się monowizyjnych soczewek kontaktowych.

5) Wnioskodawcy z poważną wadą refrakcji muszą korzystać z soczewek kontaktowych lub soczewek okularowych o wysokim współczynniku załamania.

ATCO.MED.B.075 Widzenie barw

Wnioskodawcy muszą mieć normalną zdolność widzenia barw.

ATCO.MED.B.080 Otorynolaryngologia

a) Badanie

1) Rutynowe badanie otorynolaryngologiczne wchodzi w zakres wszystkich badań w trybie pierwszego wydania, przedłużania i wznawiania orzeczeń lekarskich.

▼B

2) Słuch jest sprawdzany podczas wszystkich badań. Wnioskodawca musi właściwie rozumieć mowę konwersacyjną podczas badania każdego ucha z odległości 2 metrów od lekarza orzecznika przeprowadzającego badania lotniczo-lekarskie i będąc odwróconym do niego tyłem.

3) Badanie audiometrii tonalnej słuchu przeprowadza się podczas pierwszego badania oraz podczas późniejszych badań w trybie przedłużenia lub wznowienia co 4 lata do osiągnięcia przez daną osobę wieku 40 lat, a następnie co 2 lata.

4) Audiometria tonalna:

(i) Poziom utraty słuchu sprawdzany w każdym uchu oddzielnie u wnioskodawców ubiegających się o wydanie orzeczenia lekarskiego klasy 3 nie może przekraczać 35 dB przy którejkolwiek z częstotliwości 500, 1 000 lub 2 000 Hz, bądź 50 dB przy częstotliwości 3 000 Hz.

(ii) Wnioskodawców, którzy nie spełniają określonych powyżej wymagań dotyczących słuchu, kieruje się do władzy uprawnionej do licencjonowania i poddaje ocenie specjalistycznej, zanim będzie można uznać ich za sprawnych. Wnioskodawców ubiegających się o pierwsze wydanie orzeczenia lekarskiego poddaje się badaniu wydolności socjalnej słuchu. Wnioskodawców ubiegających się o przedłużenie lub wznowienie orzeczenia lekarskiego klasy 3 poddaje się badaniu zdolności czynnościowej słuchu w środowisku operacyjnym.

5) Aparaty słuchowe

(i) Pierwsze badanie: konieczność korzystania z aparatów słuchowych w celu spełnienia wymagań dotyczących słuchu oznacza niesprawność.

(ii) Badania w trybie przedłużenia i wznowienia orzeczenia: wnioskodawcę można uznać za sprawnego, jeżeli korzystanie z aparatu(-ów) słuchowego(-ych) lub odpowiedniej protezy poprawia słyszenie w sposób umożliwiający osiągnięcie zwykłej normy zgodnie z pełną oceną czynnościową w środowisku operacyjnym.

(iii) Jeżeli do osiągnięcia zwykłej normy słyszenia niezbędna jest proteza, podczas korzystania z praw wynikających z licencji musi być dostępny zapasowy zestaw sprzętu i akcesoriów, takich jak baterie.

b) Wnioskodawców, u których występuje:

1) aktywny przewlekły stan chorobowy ucha wewnętrznego lub środkowego;

2) niezagojona perforacja lub dysfunkcja błon bębenkowych;

3) zaburzenie układu przedsionkowego;

4) poważna wada rozwojowa lub poważne przewlekłe zakażenie jamy ustnej lub górnych dróg oddechowych;

5) poważne zaburzenie mowy lub głosu obniżające zrozumiałość,

kieruje się do władzy uprawnionej do licencjonowania i poddaje dalszym badaniom i ocenom otorynolaryngologicznym w celu ustalenia, czy schorzenie nie koliduje z bezpiecznym wykonywaniem praw wynikających z licencji.

ATCO.MED.B.085 Dermatologia

U wnioskodawców nie występują udokumentowane przypadki schorzeń dermatologicznych, które mogą kolidować z bezpiecznym korzystaniem z praw wynikających z licencji.

▼B

ATCO.MED.B.090 Onkologia

a) Po rozpoznaniu pierwotnej lub wtórnej złośliwej zmiany wnioskodawców kieruje się do władzy uprawnionej do licencjonowania i poddaje ocenie onkologicznej, która musi dać pozytywny wynik, zanim będzie można uznać ich za sprawnych.

b) Wnioskodawców z udokumentowaną historią lub ustalonym rozpoznaniem klinicznym wewnątrzmózgowego guza złośliwego uznaje się za niesprawnych.

PODCZĘŚĆ C

LEKARZE ORZECZNICY PRZEPROWADZAJĄCY BADANIA LOTNICZO-LEKARSKIE (AME)

ATCO.MED.C.001 Prawa

a) Zgodnie z niniejszą częścią do lekarza orzecznika przeprowadzającego badania lotniczo-lekarskie należy przedłużanie i wznawianie orzeczeń lekarskich klasy 3, a także przeprowadzanie odpowiednich badań i ocen lotniczo-lekarskich.

b) Zakres przysługujących lekarzowi orzecznikowi przeprowadzającemu badania lotniczo-lekarskie praw oraz wszelkich związanych z tym uwarunkowań określa certyfikat.

c) Posiadacze certyfikatu lekarza orzecznika przeprowadzającego badania lotniczo-lekarskie nie przeprowadzają badań ani ocen lotniczo-lekarskich w państwach członkowskich innych niż państwo członkowskie, które wydało ich certyfikat lekarza orzecznika przeprowadzającego badania lotniczo-lekarskie, chyba że:

1) otrzymali od przyjmującego państwa członkowskiego zezwolenie na prowadzenie działalności zawodowej jako lekarz specjalista;

2) poinformowali właściwy organ przyjmującego państwa członkowskiego o zamiarze przeprowadzania badań i ocen lotniczo-lekarskich oraz wydawania orzeczeń lekarskich w zakresie praw przysługujących im jako lekarzom orzecznikom medycyny lotniczej; oraz

3) zostali poinstruowani przez właściwy organ przyjmującego państwa członkowskiego.

ATCO.MED.C.005 Wniosek

a) Wniosek o wydanie certyfikatu lekarza orzecznika przeprowadzającego badania lotniczo-lekarskie przedkładany jest zgodnie z procedurą określoną przez właściwy organ.

b) Wnioskodawcy ubiegający się o wydanie certyfikatu lekarza orzecznika przeprowadzającego badania lotniczo-lekarskie przekazują właściwemu organowi:

1) swoje dane osobowe oraz adres prowadzenia działalności zawodowej;

2) dokumentację wykazującą, że spełniają wymagania określone w ATCO.MED.C.010, w tym zaświadczenie o ukończeniu kursów szkoleniowych z zakresu medycyny lotniczej właściwych dla praw, o przyznanie których się ubiegają;

3) pisemne oświadczenie, że lekarz orzecznik przeprowadzający badania lotniczo-lekarskie będzie wydawał orzeczenia lekarskie na podstawie wymagań określonych w niniejszej części.

c) Jeżeli lekarz orzecznik przeprowadzający badania lotniczo-lekarskie podejmuje się przeprowadzania badań lotniczo-lekarskich w więcej niż jednym miejscu, dostarcza właściwemu organowi odpowiednie informacje dotyczące wszystkich miejsc i obiektów prowadzenia praktyki.

ATCO.MED.C.010 Wymagania dotyczące wydawania certyfikatu lekarza orzecznika przeprowadzającego badania lotniczo-lekarskie (AME)

Wnioskodawcy ubiegający się o wydanie certyfikatu lekarza orzecznika przeprowadzającego badania lotniczo-lekarskie nadającego prawa w zakresie przedłużania oraz wznawiania orzeczeń lekarskich klasy 3:

a) posiadają pełne kwalifikacje oraz prawo wykonywania zawodu lekarza, a także zaświadczenie lub dowody potwierdzające ukończenie specjalistycznego szkolenia medycznego;

▼B

b) pomyślnie ukończyli podstawowe i zaawansowane kursy szkoleniowe w zakresie medycyny lotniczej, w tym szczegółowe moduły dotyczące lotniczo-lekarskiej oceny kontrolerów ruchu lotniczego oraz konkretnego środowiska kontroli ruchu lotniczego;

c) wykazują właściwemu organowi, że:

1) dysponują właściwym zapleczem, procedurami, dokumentacją oraz sprawnymi urządzeniami odpowiednimi do przeprowadzania badań lotniczo-lekarskich; oraz

2) stosują procedury i przestrzegają warunków niezbędnych do zapewnienia tajemnicy lekarskiej.

ATCO.MED.C.015 Kursy szkoleniowe z zakresu medycyny lotniczej

a) Kursy szkoleniowe z zakresu medycyny lotniczej zatwierdza właściwy organ państwa członkowskiego, w którym podmiot świadczący usługi szkoleniowe ma swoje główne miejsce prowadzenia działalności. Podmiot świadczący usługi szkoleniowe wykazuje, że program szkolenia obejmuje cele nauczania ukierunkowane na osiągnięcie niezbędnego poziomu wiedzy i umiejętności oraz że osoby odpowiedzialne za prowadzenie szkolenia dysponują odpowiednią wiedzą i odpowiednim doświadczeniem.

b) Z wyjątkiem szkolenia odświeżającego kursy kończą się egzaminem pisemnym z przedmiotów uwzględnionych w treści kursu.

c) Podmiot świadczący usługi szkoleniowe wydaje wnioskodawcom certyfikat jego ukończenia po zaliczeniu egzaminu.

ATCO.MED.C.020 Zmiany w certyfikacie AME

a) Lekarze orzecznicy przeprowadzający badania lotniczo-lekarskie powiadamiają właściwy organ o następujących okolicznościach mogących mieć wpływ na ich certyfikat:

1) wobec lekarza orzecznika przeprowadzającego badania lotniczo-lekarskie toczy się postępowanie dyscyplinarne lub wyjaśniające prowadzone przez lekarski organ kontrolny;

2) w zakresie warunków, na jakich certyfikat został przyznany, zaszły zmiany, w tym zmiany w treści oświadczeń dołączonych do wniosku;

3) wymagania związane z wydaniem certyfikatu lekarza orzecznika przeprowadzającego badania lotniczo-lekarskie nie są już spełniane;

4) nastąpiła zmiana miejsca prowadzenia praktyki lub adresu do celów korespondencji lekarza orzecznika przeprowadzającego badania lotniczo-lekarskie.

b) Niedostarczenie właściwemu organowi informacji skutkuje zawieszeniem lub cofnięciem praw wynikających z certyfikatu lekarza orzecznika przeprowadzającego badania lotniczo-lekarskie na podstawie decyzji właściwego organu, który zawiesza lub cofa certyfikat.

ATCO.MED.C.025 Ważność certyfikatów lekarza orzecznika przeprowadzającego badania lotniczo-lekarskie

Certyfikat lekarza orzecznika przeprowadzającego badania lotniczo-lekarskie jest wydawany na okres nie dłuższy niż 3 lata. Jest on przedłużany pod warunkiem, że posiadacz:

a) nadal spełnia ogólne warunki prowadzenia praktyki lekarskiej i jest zarejestrowany jako osoba wykonująca zawód lekarza;

b) przeszedł szkolenie odświeżające z zakresu medycyny lotniczej i w środowisku operacyjnym kontrolerów ruchu lotniczego w ciągu ostatnich 3 lat;

c) co roku przeprowadzał co najmniej 10 badań lotniczo-lekarskich. Właściwy organ może zmniejszyć liczbę badań wyłącznie w należycie uzasadnionych okolicznościach;

d) przestrzega warunków wydanego mu certyfikatu AME; oraz

e) korzysta z przysługujących mu praw zgodnie z niniejszą częścią.